

since: 2012

2026

Kasım
November
no: 97

Turkey's Premier and Sole International Humor Magazine

Türkiye'nin ilk ve tek uluslararası mizah dergisi

fenamizah

SUI GENERIS

Not
catalogue
it's just
magazine!

© Aziz Yavuzdoğan

MUZAFFAR YULCHIEV - Uzbekistan

Yulchir

Published with the contribution of the worldwide artists...

FREE!

fenamizah extra / özel albümleri

FENAMİZAH E-MAGAZINE SPECIAL ALBUMS

You can download it for free as a PDF from our website
www.fenamizahdergi.com/category/extra

fenamizah

www.fenamizahdergi.com

No: 97

Kasım/November 2026

imtiyaz sahibi / yayın ve
görsel yönetmeni:
editor in chief:

Aziz Yavuzdoğan

...

kapak karikatürü / cover cartoon:
Muzaffar Yulchiev

arka kapak / back cover cartoon:
Ali Divandari

© FENAMİZAH /
e-dergi / e-magazine

• Dergide yer alan tüm yazı ve
çizimlerin her hakkı
saklıdır. Yayıncının izni
alınarak ya da kaynak
gösterilerek kısmen alıntı
yapılabilir. Dergide yer alan
bütün yazı ve resimlerin yasal
sorumluluğu eser sahiplerine
aittir...

(The published with the
contribution of the worldwide
authors.)

iletişim/contact:

fenamizah2024@gmail.com

• Her türlü yazı ve çizimlerinizi
elektronik posta adresimize
gönderebilirsiniz...

ACABA
ÇALIŞMALARIMI
GÖNDERSEM YAYIN-
LARLAR MI?

Editör' den...

aziz yavuzdoğan

merhaba..

Sevgili okurlar,,

Türkiye'nin hem Türkçe hem de İngilizce olarak yayımlanan ilk ve tek uluslararası mizah dergisi olan Fenamizah, dünyanın mizahını sunmaktan gurur duyar. 100. sayımızın artık ufukta görüldüğü bu günlerde; zekâ, yaratıcılık ve dünyanın dört bir yanından gelen zengin bir içerik çeşitliliğiyle dolu bir sayıyı daha sizlere sunmaktan mutluluk duyuyoruz.

Yolculuğumuzun başladığı 2012 yılından bu yana Fenamizah; hiçbir ticari kaygı gütmeden, hiçbir finansal engel koymadan, yalnızca ortak bir mizah tutkusuyla kurucu ilkelerine sadık kalmıştır. Dünyanın dört bir yanından sanatçıların gönüllü katkılarıyla hayat bulan dergimiz, sizlere tamamen ücretsiz olarak ulaşmaya devam etmektedir. Bu çabaya yatırılan zamanın, yeteneğin ve özverinin okurlarımız tarafından da en az bizim kadar değer gördüğüne inanıyoruz.

Her yeni sayı ile birlikte sayfalarımızda daha fazla uluslararası sanatçıyı ağırlıyor, bizleri mizah yoluyla birleştiren bağları güçlendiriyoruz. Eserleriyle gönüllü olarak katkıda bulunan ve yolculuğumuzu yorumları, fikirleri ve yapıcı geri bildirimleriyle zenginleştiren tüm dostlarımıza derin minnettarlığımızı sunarız. Katılımınız ve teşvikiniz, ilerlemeye devam etmemiz için bize ilham veriyor.

Bu yolculuğun bir parçası olduğunuz için teşekkür ederiz. Önümüzdeki aylarda sizlerle çok daha fazla sayı, fikir ve tebessüm paylaşmayı dört gözle bekliyoruz. Bir sonraki sayımızda yeniden görüşünceye dek gülümsemeye devam edin – ve unutmayın, mizah sınır tanımaz!

Saygılarımızla.

Dear Readers,
As Turkey's first and only international humor magazine published in both Turkish and English, Fenamizah takes pride in bringing the humor of the world to its readers. With our 100th issue now on the horizon, we are delighted to present yet another issue filled with wit, creativity, and a rich diversity of content from every corner of the world.

Since our journey began in 2012, Fenamizah has remained true to its founding principles, free from commercial interests and financial barriers, driven solely by a shared passion for humor. Brought to life through the voluntary contributions of artists from around the world, our magazine continues to reach you completely free of charge. We believe that our readers value the time, talent,

and dedication invested in this endeavor just as much as we do.

With every new issue, we welcome more international artists to our pages and strengthen the bonds that unite us through humor. We extend our heartfelt gratitude to all our friends who contribute their work voluntarily and enrich our journey with their comments, ideas, and constructive feedback. Your participation and encouragement inspire us to keep moving forward.

Thank you for being part of this journey. We look forward to sharing many more issues, ideas, and smiles with you in the months ahead. Until we meet again in our next issue, keep smiling—and remember, humor knows no borders!

With our sincere regards,

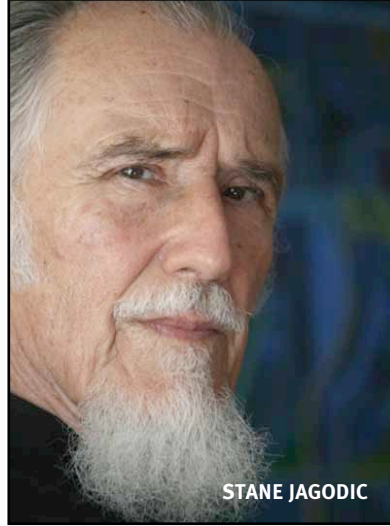

https://fenamizahdergi.com

Posta Kutusu

LETTERS & COMMENTS...

STANE JAGODIC

Stane Jagodic

• Sayın editör Aziz,
Çok sayıda mizahi karikatür, fotomontaj, fotoğraf ve metin içeren dijital yayın Fenamizah (sayı 96, 2026) için teşekkür ederim. İnsan hayal gücünün sınırı yoktur ve Fenamizah bunu mizahi-satirik bir biçimde gösteriyor. Editör olarak, dünyanın dört bir yanından mizahi-satirik motifleri tutkuyla yayınlamak kozmopolit bir rol üstleniyorsunuz. Bravo! Tebrikler!
İlginizi çeken motiflerim de benim için manevi bir tatmin anlamına geliyor. Yaşlı bir insan olarak, şu anda 70 yıllık yaratım sürecimi arşivlemekle meşgulüm; bu arşiv, özel şirketim Rotonda'da ve dairemda saklanıyor. Sadece hicivli-mizahi motifler bile, çizimler, grafikler ve kolajlar şeklinde yaklaşık 500 motiften oluşuyor ve bunların yansı daha önce hiç kamuya açık olarak sergilenmemiş veya yayınlanmamıştır. Kabul etmeliyim ki, oldukça ağır bir psikolojik ve maddi yük taşıyorum, çünkü kiraladığım depo, ulaşılması zor ve ücretli bir bodrum katında bulunuyor. Neyse ki, her konuda bana yardımcı olan sadık oğullarım Jan ve Vid ile eşim Greta var. Sevgilerimle!

Dear Editor Aziz,
Thank you for the digital publication Fenamizah (issue 96, 2026), which contains a huge number of humorous cartoons, photomontages, photographs and texts. Human fantasy knows no bounds, which Fenamizah shows in a humorous-satirical form. As an editor, you are in the role of a cosmopolitan, as you passionately publish humorous-satirical motifs from all over the world. Bravo! Congratulations!
You also pay attention to my engaged motifs, which means spiritual satisfaction to me. As an elderly person, I am currently engaged in archiving my 70 years of creation, which is kept in the private company Rotonda and in my apartment. The satirical-humorous motifs alone comprise around 500 motifs in the form of drawings, graphics and assemblages, half of which have never been publicly exhibited or published. I admit that I am carrying a rather heavy psychological and material burden, because the

rented depot is located in a difficult-to-access and fee-based basement space. Well, luckily I have my devoted sons Jan and Vid and my wife Greta, who help me in every way.
Warm regards!

~ Stane Jagodic, (Artist)
Ljubljana, Slovenia

...

Ljiljana Krstic

• Sayın yetkili,
Mizah ve hiciv derginiz için aforizmalarımı gönderiyorum. Yayımlanmış birden fazla kitabım bulunuyor; bunlardan üçü aforizma kitabıdır. Aforizmalarım birçok basılı ve elektronik dergide yayımlanıyor. Sırbistan Yazarlar Birliği ve Belgrad Aforizmacılar Çevresi üyesiyim. Saygı ve sevgilerimle!

Dear Sir,

I am submitting my aphorisms for your humor and satire magazine. I have multiple published books, three of which are books of aphorisms. My aphorisms are published in various print and electronic magazines. I am a member of the Association of Writers of Serbia and the Belgrade Aphoristic Circle. With regards and best wishes,

~ Ljiljana Krstic, (Author)
Serbia

...

Li Kui Jun

• Sayın Aziz Yavuzdoğan
Sergi sertifikamı gönderdiğiniz için teşekkür ederim. Sertifikanın tasarımını çok güzel. Derginizin yeni sayısının yayınlanmasını dört gözle bekliyorum ve başarılarının ve büyümesinin devamını içtenlikle diliyorum. Çalışmalarınızda büyük mutluluk ve hayatınızda neşe dilerim. Lütfen iletişimde kalalım.

Dear Aziz Yavuzdoğan,

Thank you for sending me my exhibition certificate. The design of the certificate is very beautiful. I am looking forward to the publication of the new issue of your magazine, and I sincerely wish you continued success and growth. I wish you great happiness in your work and joy in your life. Please let us keep in touch.

Best regards,

~ Li Kui Jun, (Cartoonist)
China

...

Omar Radwan

• Sayın Aziz Bey ve Fenamizah Ekibi,
Fotoğrafımı ve mesajımı Fenamizah dergisinin 96. sayısında yayınladığınız için çok teşekkür ederim. Adımın, fotoğrafımın ve Gazze'den yazdığım sözlerin dergide hem Türkçe hem de İngilizce olarak yer aldığını görmek benim için harika ve anlamlı bir oldu. Bu nazik jestinizi ve farklı ülkelerden karikatiristleri ve sanatçıları sanat aracılığıyla bir araya getirme konusundaki sürekli çabalarınızı içtenlikle takdir ediyorum. Gazze'deki zor koşullara rağmen, mümkün olan her fırsatta çizmeye, üretmeye ve katılmaya devam ediyorum. Bu gibi anlar beni devam etmeye ve uluslararası sanat topluluğuyla bağlantıyı sürdürmeye

teşvik ediyor. Sayın Aziz'e ve tüm Fenamizah ekibine en içten teşekkürlerimi sunarım.
Gazze'den en içten selamlar,

*Dear Mr. Aziz and the Fenamizah Team,
Thank you very much for featuring my photo and message in Issue No. 96 of Fenamizah.
It was a wonderful and meaningful moment for me to see my name, photo, and words from Gaza included in the magazine in both Turkish and English.
I sincerely appreciate this kind gesture and your continued efforts to bring cartoonists and artists from different countries together through art.
Despite the difficult circumstances in Gaza, I continue to draw, create, and participate whenever possible.
Moments like this encourage me to keep going and to remain connected with the international art community.*

My sincere thanks to you, Mr. Aziz, and to the entire Fenamizah team. Warmest regards from Gaza,
~ Omar Radwan, (Cartoonist)
Gaza, Palestine

...

Luciano Marini Elme

•Merhaba

derginize birlikte çalıştığım bir yayın olan **Buduar** aracılığıyla denk geldim. Çalışmalarımın bir kısmının sayfanızda yer almasını çok isterim; bu yüzden size birkaç karikatür gönderiyorum. Vaktiniz için teşekkür eder, harika bir gün dilerim! Kısa bir özgeçmiş ekledim.

*Hello,
I came across your magazine through "Buduar", a publication I collaborate with. I would love to have some of my work featured in your pages, so I am sending a few cartoons here.
Thank you for your time, and have a wonderful day!*

~ Luciano Marini Elme, (Cartoonist)
Italy

Šinisa Gavrilovic

•Merhaba

Öncelikle biraz özünmeme izin verin. Sırbistan'ın Šabac şehrindeki "Civijada" etkinliğinde karikatür dalında birincilik ödülü kazandım. Ödülü, daha önce size gönderdiğim "Gelecekteki Balıkçı" adlı karikatürümle aldım.

İkinci olarak, karikatürlerimi yayınladığınızda lütfen imzama düzeltin. "Gavrilovic" ismi, "b" harfi yerine "v" harfi kullanılarak "Gavrilovic" olarak değiştirilmelidir.

Üçüncü olarak, size doğası gereği biraz "felsefi" olan en son karikatürüm "Develer (Yin ve Yang)" [veya "Kuşlar/Kuşçiller" vb. bağlama göre değişebilir, "Ostriches" devekuşu demekti] gönderiyorum.

Selamlar

*Merhaba,
First, let me brag a little. I won the first prize at the "Civijada" event in Šabac, Serbia in the caricature category. I won the award for the cartoon "Fisherman in the Future" that I sent you earlier.
Second, please correct the signature of my cartoons when you publish them. "Gavrilovic" should be replaced by "Gavrilovic", with a "v" instead of a "b".
Thirdly, I am sending you the latest cartoon "Ostriches (Yin and Yang)", which is somewhat "philosophical" in nature.
Greetings.*

~ Sinisa Gavrilovic, (Cartoonist)
Serbia

...

Participants in this issue

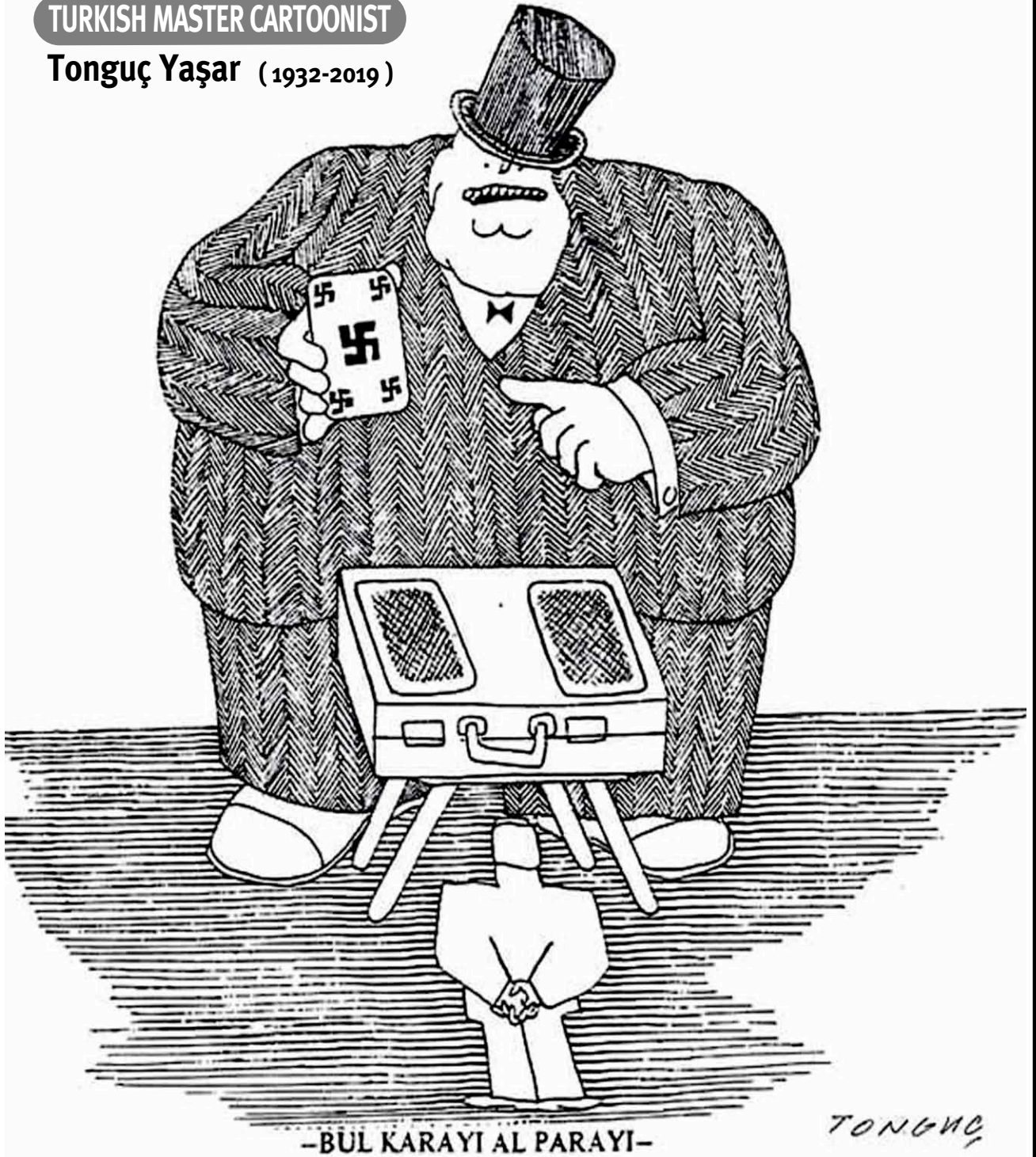
• alphabetical order

Ahmad Reza Sohrabi, Iran
Ahmed Khabali, Morocco
Ahmet Zeki Yeşil, Türkiye
Ali Divandari, Iran
Alexander Dubovsky, Ukraine
Alexey Talimonov, England
Ameen Alhabarah, Saudi Arabia
Anatoliy Lerner, Germany
Anatoliy Radin, Russia
Armin Gandjei-Iran
Arturo Molero, Spain
Arturo Rosas, Mexico
Aynur Öztaşık, Türkiye
Aziz Yavuzdoğan, Türkiye
Bartis Silviu, Romania
Benjamin Samudio, Panama
Bernard Bouton, France
Bibek Sengupta, India
Burak Akçagün, Türkiye
Buse Özger, Türkiye
BV Panduranga Rao, India
Cesar Andres Leal Ramirez, Uruguay
Cheng Zhu, China
Claudio Alecrim, Brasil
Claudio Mellana, Italy
Czesław Przeważak, Poland
Dariusz Dabrowski, Poland
David Enrique Martínez Guerrero, Colombia
Dina Abdelgawad Shosha, Egypt
Dragan Vugdelic, Montenegro
Drazen Jergovic, Croatia
Eduardo Caldari Jr, Brasil
Efat Amjadipoor, Iran
Elena Ospina, Colombia
Elif Badur, Türkiye
Emil Strniša, Croatia
Eray Yavuzdoğan, Türkiye
Erdoğan Başol, Türkiye
Ergun Akleman, USA
Esmail Janblaghi, Iran
Eylül Kardemir, Türkiye
Fan Lintao, China
Farhad Rahim Gharamaleki, Iran
Francisco Punal Suarez, Spain
Gamze Kurt, Türkiye
Gan Xun You, China
Gerald Peigneux, France
Ghada Mostafa, Egypt
Guangjun Li, China
Gustavo Gal, Spain
Günce Yavuzdoğan, Türkiye
Hamid Soufi, Iran
Hao Wen Lu, China
Hasan Çağan Yavuzdoğan, Türkiye
Hasan Gümüş, Türkiye
Hossein Eskandary, Germany
Hule Hanusic, Austria
İbrahim Tapa, Türkiye
Igor Smirnov, Russia
Ivan Turuchko, Ukraine
Ivo Chadziev, Slovakia
Ivo Mijo Andric, Croatia-Bosnia&Herzegovina
Jamal Sahif, Morocco
Jane Atanasov, N. Macedonia
Jatin Gohil, India
Javier Cubero Torres, Cuba
Jia Rui Jun, China
Jitet Kustana, Indonesia
Jose Alberto Rodriguez Avila (Avilarte), Cuba
Jovan Jovceski, North Macedonia
Juan Cubero Torres, Cuba
Juan Gabriel Benavides (Gabo), Spain
Konstantin Chakhirov, Russia
Konstantin Kazanchev, Ukraine
Kuang Zuhai, China
Li Guangjun, China
Li Jingshan, China
Ljiljana Krstic, Serbia
Lin Xu, China
Liu Zhiyong, China
Luciano Marini Elme, Italy
Makhmud Eshonqulov, Uzbekistan
Marcel Cizmar, Slovakia
Marco De Angelis, Italy
Marco Fusi, Italy
Marcos Mendes, Brasil
Marek Mosor, Poland
Mariagrazia Quaranto (Gio), Italy
Mark Winter, New Zealand
Mehmet Ali Yavuzdoğan, Türkiye
Mehmet Saim Bilge, Türkiye
Michal Graczyk, Poland
Milan Pantic, Bosnia & Herzegovina
Milan R. Simic, Serbia
Mileta Milodarovic, Serbia
Mirek Tapir Vosty, Czech Republic
Mohammad Mahmoudi, Iran
Muhittin Satir, Türkiye
Mustafa Yıldız, Türkiye
Muzaffar Yulchiboev, Uzbekistan
Nahid Maghsoudi, Iran
Nasif Ahmed, Bangladesh
Necati Güngör, Türkiye
Neda Khodaverdi, Iran
Nilva Sadat Mirzaee, Iran
Ninus Nestorovic, Serbia
Oleg Gutsol, Ukraine
Omar Radwan, Palestine
Osman Yavuz Inal, Türkiye
Qasim Ahmed Qapalan, Iraq
Paul Sandip, India
Pedro Astrain, Cuba
Ramazan Özçelik, Türkiye
Raşit Yakalı, Türkiye
Roman Peshkov, Russia
Ronaldo Cunha Dias, Brasil
Roya Sayah, Iran
Sabahudin Hadzialic, Bosnia & Herzegovina
Saeid Rahimi, Iran
Sagar Kumar, India
Sarina Gheibi, Iran
Shabbou Nasiri Eghball, Iran
Shen Hong Li, China
Sinisa Gavrilovic, Serbia
Stane Jagodic, Slovenia
Song Hongbing, China
Steffen Jahnsowski, Germany
Supriyanto Priez Tandang, Indonesia
Tadeusz Krotos, Poland
Tonguç Yaşar, Türkiye
TVG Mennon, India
Valery Chmyriov, Ukraine
Valery Momot, Ukraine
Vasil Tolevski, North Macedonia
Venugopal Galisetty, India
Vladimiras Beresniovas, Lithuania
Vladimir Rudov, Ukraine
Vlado Vladislav Vlahovic, Montenegro
Willem Rasing, Netherland
Yalda Hasheminezhad, Iran
Yang Zhongwei, China
Yurdagün Göker, Türkiye
Yuri Shamne, Russia
Zeliha Çakan, Türkiye
Zeynep Gargi, Türkiye
Zdenko Puhin, Croatia
Zhang Pengfei, China
Zhang Xiaodong, China
Zhao Yunsheng Hi, China
Zeng Shuangbao, China
Zheng Nanchu, China
Zlatko Krstevski, N.Macedonia

TONGUÇ

TURKISH MASTER CARTOONIST

Tongu Yaşar (1932-2019)

kimde ne var? çıkarın alkışlarınızı hadi, kim öper sizi! ~a.y.

YONTMA BAŞ DEVRİ

aziz yavuzdoğan

GÜLÜMSETEN EFSANE KASIM FIRSATLARI! İndirimli seanslar

arketipsel kodlar...

aziz yavuzdoğan

SOSYAL MEDYADAN

Karacaoğlan der ki;

Ak göğüs arası zemzem pınarı
Ne verildiler haberi
Yeminimden yine döndürdü beni!
~ a.y

Nerede kriz yok ki?!

• Portekiz'de kıyamet kopmuş (!) Bizim anlı-şanlı spor (futbol) medyamızın üttü-büdüklüğü günlerdir, Portekiz Milli Futbol Takımından istifa eden, ('af edersiniz 'afını isteyen Cristiano Ronaldo'nun ülkesinde yarattığı krizi (!) konuşular. Ülkesindeki 'for' skandalından söz etmeye cesareti olmayanları TV ekranlarından ibretle izledik...

Yaşasın Güneş Sistemi!

• Yapılan bir araştırmaya göre bilim insanları Güneş Sistemi'nde Mars ve Jüpiter arasındaki Asteroid Kuşağı'nda yeralan cüce gezegen "Ceres"i "yaşanabilir ortam"ı barındırabileceği olasılığını keşfetmişler... "Yaşanabilir ortam" var ise gerçekten, umarız ve ola ki emperyalizm, kapitalizm ortamını düzenleyenler bu Dünya'da kalmayı seçerler.

"Ahlaki zayıf, terbiyesi kıt toplum, içindeki zorbalara ve soygunculara hayranlık duyar!" -André Maurois

Balık mevsimi

Yapılan bir araştırmaya göre (nerede yapıyorsa bu araştırmalar) "Balık etli" kadınlarla evlenen erkeklerin daha mutlu olduğu ortaya çıkmış-mış... İyi ki bu tür evliliklerde "Av yasağı" diye bir şey yok!

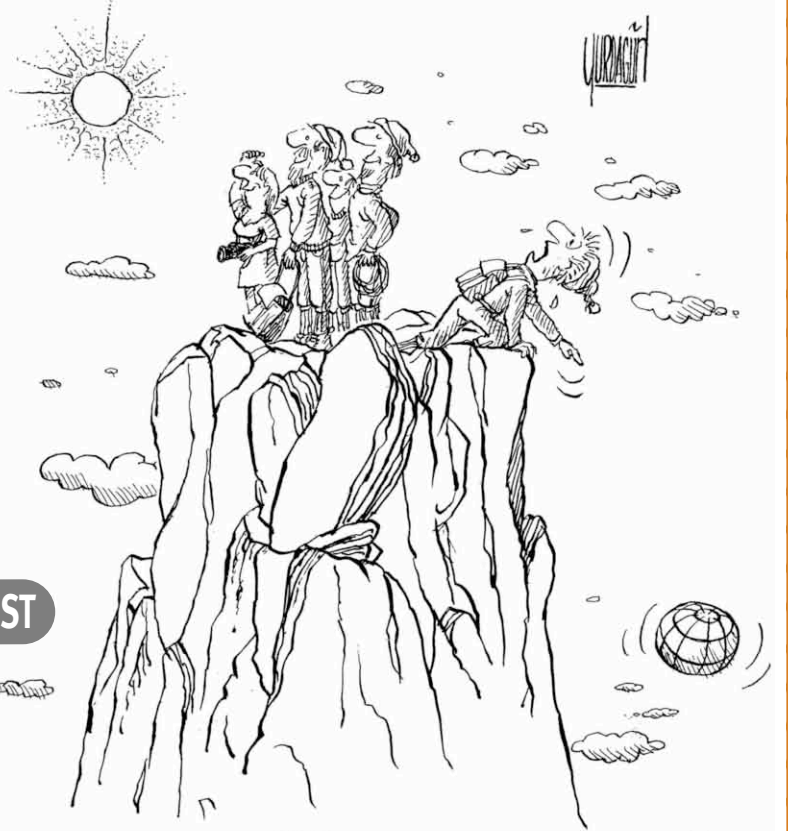
Halkın sokağa çıkmasından korkanlar "sokağa çıkamaz" duruma düştüler...

• Siyasetçilerin halktan kopup makam odalarının ve milyonların havasına kapılması, gerçeği algılama biçimlerini tamamen yok eder. Sokağa çıkamadıkça halka yabancılaşan, pazan ve marketi unutan bu yöneticiler; ekmeğin, etin fiyatından binhaber bir şekilde halka "kuru ekmek yiyorlarsa aç değillerdir" gibi absürt akıllar vermeye başlarlar. Etrafı milyonluk bütçeler, danışman orduları ve makam araçlarıyla çevrili bir iklimde soluk alıp vermeye başladıkları, zihinlerindeki rakamlar kümesi evrensel ekonomiden kopar. Bir kilo etin ya da bir somun ekmeğin dünya üzerindeki karşılığı onlar için buharlaşır. Ve anlamını yitirdikleri bir ekonomik krizi onların çözmesini beklemek safdilliktir; dolayısıyla sokaktan kopanları gönderip gerçek hayatla bağını koparmayanları iş başına getirmekten başka yol yoktur.

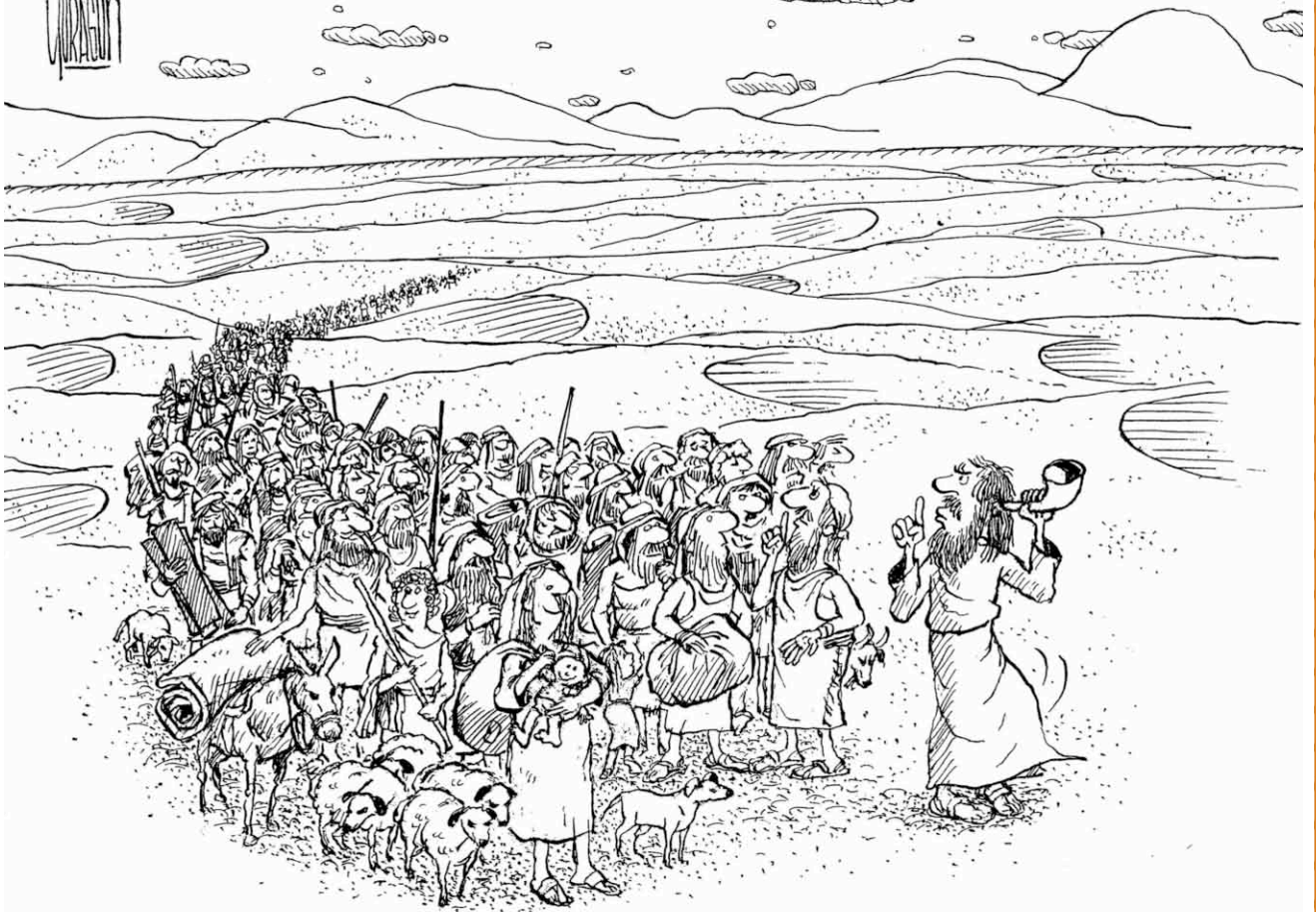

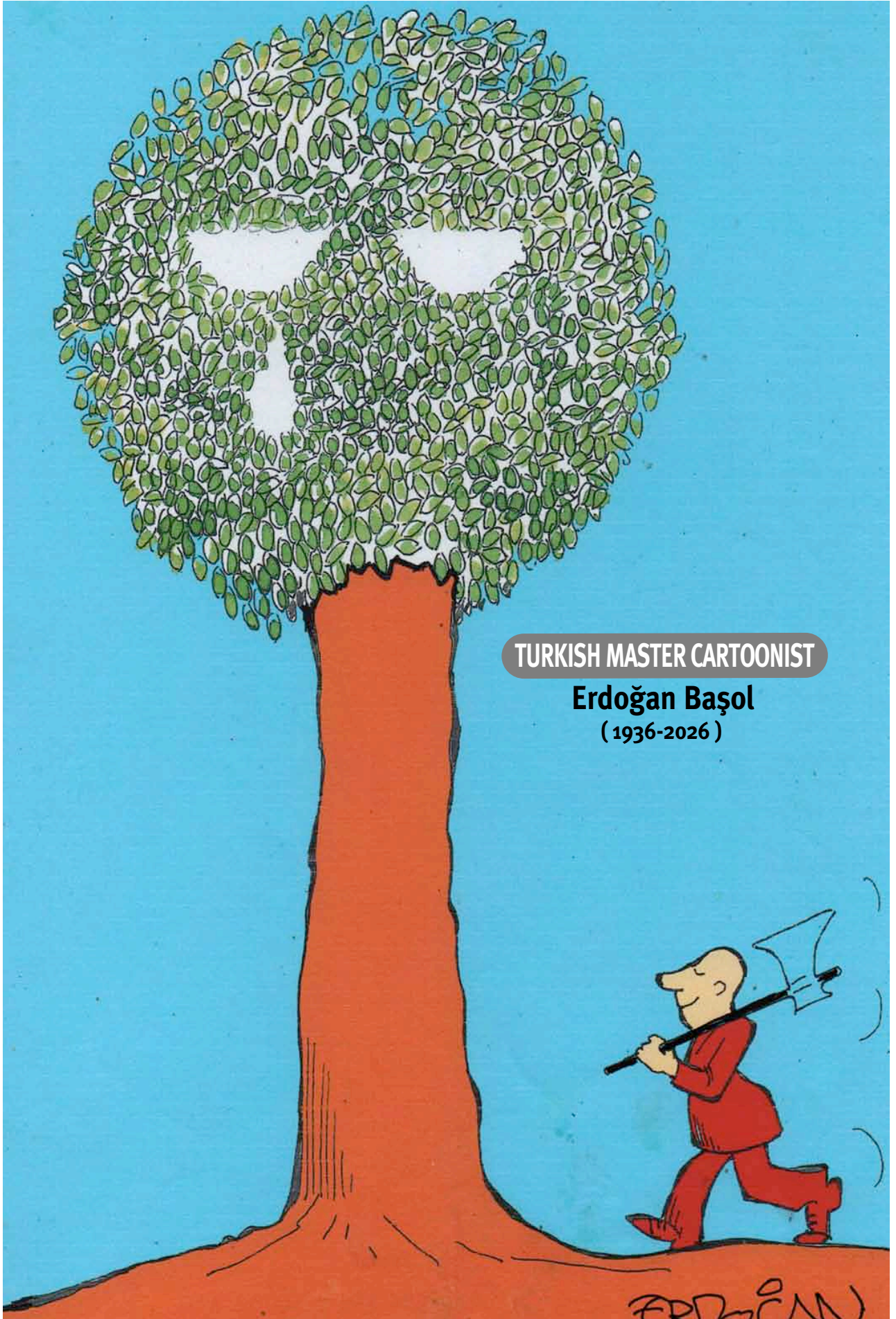
TURKISH MASTER CARTOONIST

Yurdağın Göker
(1935-2022)

YURDAĞIN

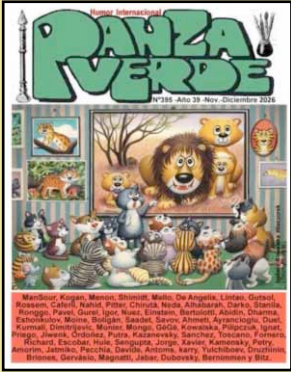
TURKISH MASTER CARTOONIST

Erdoğan Başol
(1936-2026)

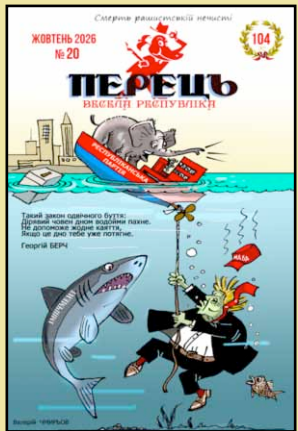
Buduar'ın 100. sayısı çıktı.

İtalya'da, Alessandro Prevesto, Dino Aloï ve Marco De Angelis yönetiminde yayımlanan mizah dergisi "Buduar"ın yeni sayısı okurlarıyla buluştu.

Panza Verde'nin yeni sayısı...

Arjantin'de iki ayda bir yayınlanan mizah dergisi "Panza Verde"nin 395. sayısı yayımlandı.

"Pepper"ın yeni sayısı...

Ukraynalı karikatürcü Valery Chmyriov yönetiminde dijital platformda yayımlanan mizah dergisinin 2026/20. sayısı çıktı.

Kıbrıs'ta ödül töreni gerçekleşti.

Geleneksel olarak Girne Belediyesi ve Kıbrıs Türk Karikatüristler Derneği tarafından 25. Uluslararası Zeytin Festivali ve Zeytin Mizah Festivali 2026 kapsamında düzenlenen 15. Uluslararası Karikatür Yarışması'nda en büyük ödülleri kazanan sanatçılara ve 2026 Altın Zeytin Mizah Hizmet Ödülleri sahiplerine ödülleri takdim edildi. Ödül kazanan karikatüristlere ve Altın Zeytin Mizah Hizmet Ödülü'ne layık görülen sanatçılara ödülleri takdim edildi. Ödülleri Girne Belediye Başkanı Murat Şenkul, Eskişehir Büyükşehir Belediye

Başkanı Ayşe Ünlüce, Adana Büyükşehir Belediye Başkan Yardımcısı Güngör Geçer, Girne Belediye Meclisi Üyesi ve Kültür ve Sanat Komitesi Başkanı Ziya Egemen Sencer, Kıbrıs Türk Karikatüristler Derneği Başkanı M. Serhan Gazioglu, Genel Sekreter Hüseyin Çakmak ve Girne Belediyesi Kültür ve Sanat Dairesi Başkanı Aysun Çelik takdim etti. Törene katılan konuk karikatüristler, etkinlik hakkında anlamlı konuşmalar yaptılar. Davet üzerine törene katılan ve ödül alan sanatçılar şunlardır: Ömer Çam

(Türkiye), Alessandro Gatto (İtalya), Jugoslav Vlahovic (Sırbistan) ve Kıbrıs'tan Arif Albayrak, Dolgun Dalgıçoğlu, Hüseyin Özel ve Mustafa Kemal Kasapoğlu.

Ödül töreninin ardından, 44 ülkeden 148 karikatüristin toplam 586 eserle katıldığı 15. Uluslararası Karikatür Yarışması'nın kazanan eserlerinin sergilendiği bir sergi açıldı. Girne Belediyesi Yeni Hizmet Binası'nda düzenlenen karikatür sergisi, 16 Ekim 2026 tarihine kadar ziyaretçilere açık oldu.

2026 Cartoon and Humor Service Awards Presented.

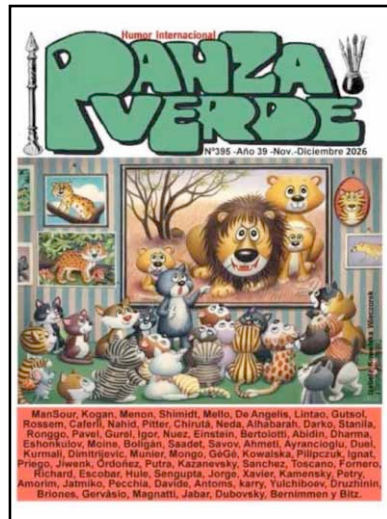
The highest awards were presented to the artists who won in the 15th International Cartoon Contest—traditionally organized by the Kyrenia Municipality and the Turkish Cypriot Cartoonists Association as part of the 25th International Olive Festival and Olive Humor Festival 2026—along with the recipients of the 2026 Golden Olive Humour Service Awards. Awards were presented to the winning cartoonists of the 15th International Cartoon Contest and to the artists deemed worthy of the 2026 Golden Olive Humour Service Award. The awards were presented by Mayor of Kyrenia Murat Şenkul, Mayor of Eskişehir Metropolitan Municipality Ayşe Ünlüce, Deputy Mayor of Adana Metropolitan Municipality Güngör Geçer, Kyrenia Municipal Council Member and Head of the Culture and Arts Committee Ziya Egemen Sencer, President of the Turkish Cypriot Cartoonists Association M.

Serhan Gazioglu, Secretary General Hüseyin Çakmak, and Head of the Kyrenia Municipality Culture and Arts Department Aysun Çelik. Guest cartoonists attending the ceremony made meaningful speeches about the event. The artists who attended the ceremony upon invitation and received awards were: Ömer Çam (Türkiye), Alessandro Gatto (Italy), Jugoslav Vlahovic (Serbia), and from Cyprus, Arif Albayrak, Dolgun Dalgıçoğlu, Hüseyin Özel, and Mustafa Kemal Kasapoğlu. Following the award ceremony, an exhibition featuring the winning works of the 15th International Cartoon Contest—which saw participation from 148 cartoonists across 44 countries with a total of 586 artworks—was opened. Held at the Kyrenia Municipality New Service Building, the cartoon exhibition remained open to visitors until October 16, 2026.

Panza Verde'nin 395. sayısı yayınlandı.

Arjantin'in kült dergisi Panza Verde'nin Kasım-Aralık ayını kapsayan 395. sayısı yayınlandı.

Genel yayın yönetmenliğini Ruben Juárez Bitz'in yaptığı bu uzun yıllardır yayımlanan dergi 40. yılına doğru hızla devam ediyor. Özgür, eğlenceli ve toplumsal duyarlılığı olan mizaha sayfalarında yer açan Panza Verde'yi kutluyor, iş birliğimizin devam etmesini diliyoruz.

Panza Verde Published Its 395th Issue

The 395th issue of Panza Verde, Argentina's iconic humor magazine, covering November and December, has been published.

Under the direction of editor-in-chief Ruben Juárez Bitz, this long-running magazine continues its journey toward its 40th anniversary. We congratulate Panza Verde for continuing to make room in its pages for humor that is free-spirited, critical, and socially conscious, and we look forward to the continuation of our collaboration.

Rubén Juárez Bitz

“Balkanum” mizah dergisinin yeni sayısı yayımlandı.

Kuzey Makedonya merkezli, genel yayın yönetmenliğini Vasil Tolevski'nin yaptığı ve özellikle mizah, hiciv, karikatür, aforizma ve toplumsal düşünce alanlarında yayın yapan uluslararası nitelikli bir dijital/online mizah ve hiciv dergisinin yeni sayısı hazırlanmıştır.

.....

Balkanum magazine new issue.

The new issue of the humor magazine “Balkanum” has been published. The new issue of this internationally recognized digital/online humor and satire magazine—based in North Macedonia, edited by Editor-in-Chief Vasil Tolevski, and specializing in

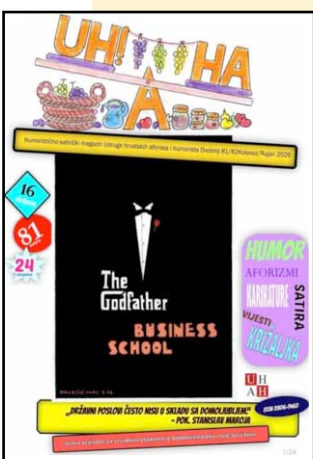
humor, satire, cartoons, aphorisms, and social thought—is now available for readers.

“Uh!Aha”nın yeni sayısı yayınlandı.

Hırvatistan’da yayımlanan mizah dergisi “Uh!Aha”nın 81 ve 82. sayısı bir arada, okurlarıyla buluştu. Drazen Jergovic, Mladen Vukovic, Nadežda Dumanic ve Damir Markulj’n editörlüğündeki dergide 16 farklı ülkeden 81 katılımcının çalışmaları yer alıyor. Aşağıdaki bağlantıdan takip edebilirsiniz.

<https://pubhtml5.com/opdvy/qhhe/>

.....

The new issue of “Uh!Aha” has been published.

The new issue of “Uh!Aha” has been published. Issues #81 and #82 of “Uh!Aha”, a humor magazine published in Croatia, have been released together to meet its readers.

Edited by Dražen Jergović, Mladen Vuković, Nadežda Dumanic, and Damir Markulj, the magazine features works

from 81 contributors across 16 different countries. You can read it via the link below:

<https://pubhtml5.com/opdvy/qhhe/>

Pepe Pelayo’nun yeni kitabı yayımlandı. Bir mizahçının not defteri!

Şili’de yaşayan Küba asıllı dünyaca ünlü mizahçı, yazar ve yayıncı Pepe Pelayo’nun yeni kitabı **Bir Mizahçının Not Defteri** yayımlandı.

Aynı zamanda mizah üzerine araştırmalarıyla tanınan Pelayo, **Humor Sapiens** adlı internet sitesinin kurucusu ve genel yayın yönetmenidir. Yaşamını ve sanatını mizaha adanmış Pelayo, yeni kitabında kişisel deneyimlerini, kuşuklarını, kararlarını ve çelişkilerini içten bir anlatımla okurlarıyla paylaşıyor.

Küba’da geçirdiği yıllardan **Matanzas Mizah Grubu La Señal del Humor** ile yaşadığı deneyimlere, oradan Şili’deki mesleki gelişimine uzanan yaşam yolculuğunu anlatırken sanatsal yaratıcılık ve mizah üzerine düşüncelerini de aktarıyor. Hayatın soruları, karşılaşılan zorluklar ve yaşamışlıkların insana öğrettikleri, bu anlatının temelini oluşturuyor.

Dürüst, doğrudan ve zaman zaman ironik bir üslupla kaleme alınan kitapta ego, dostluk, sadakat, hayaller, başarısızlıklar ve yaratmayı seçen insanın sorumlulukları ele alınıyor. Pelayo, kendi yaşamından yola çıkarak yalnızca bir sanatçının dünyasına ışık tutmakla kalmıyor,

okuru insanın kendisiyle ve seçimleriyle yüzleşmeye de davet ediyor.

Bir Mizahçının Not Defteri, alışılmış anlamda bir otobiyografi olmadığı gibi yalnızca okuru güldürmeyi amaçlayan bir mizah kitabı da değil. Aksine, bizi biz yapan kararlar, yaşam boyunca

peşimizi bırakmayan sorular ve insanın kendini keşfetme çabası üzerine düşündürten samimi bir eser.

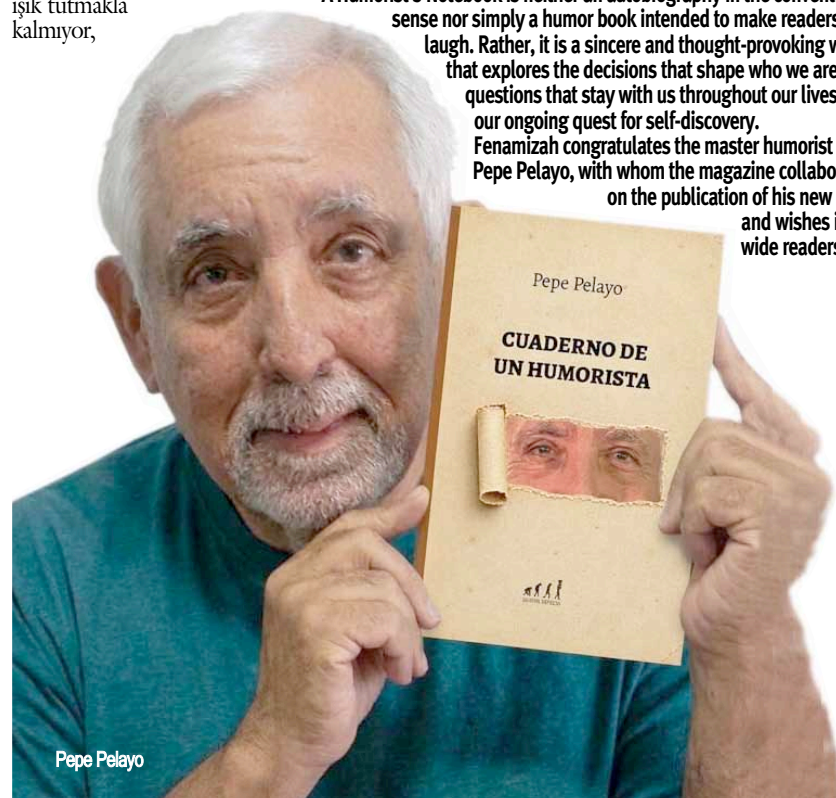
Fenamizah’ın iş birliği içinde olduğu usta mizahçı **Pepe Pelayo**’yu yeni kitabından dolayı kutluyor, eserinin bol okurlu olmasını diliyoruz.

.....

A HUMORIST’S NOTEBOOK!

The new book **A Humorist’s Notebook** by Pepe Pelayo, the world-renowned Cuban-born humorist, writer, and publisher who lives in Chile, has been published. Pelayo, who is also known for his research on humor, is the founder and editor-in-chief of the website **Humor Sapiens**. Having dedicated his life and art to humor, Pelayo shares his personal experiences, doubts, decisions, and contradictions with readers in his new book, offering an honest and heartfelt account. Tracing his life journey from his years in Cuba and his experiences with the **Matanzas humor group La Señal del Humor** to his professional development in Chile, he also reflects on artistic creativity and the nature of humor. Life’s questions, the challenges we face, and the lessons learned through experience form the foundation of this narrative. Written in an honest, straightforward, and occasionally ironic style, the book explores ego, friendship, loyalty, dreams, failures, and the responsibilities of those who choose to create. Drawing on his own life, Pelayo not only offers a glimpse into the world of an artist but also invites readers to confront themselves and reflect on the choices they make.

A Humorist’s Notebook is neither an autobiography in the conventional sense nor simply a humor book intended to make readers laugh. Rather, it is a sincere and thought-provoking work that explores the decisions that shape who we are, the questions that stay with us throughout our lives, and our ongoing quest for self-discovery. **Fenamizah** congratulates the master humorist **Pepe Pelayo**, with whom the magazine collaborates, on the publication of his new book and wishes it a wide readership.

Snapshot

1949 yılında, yatağa bağımlı olan Fransız sanatçı Henri Matisse, Vence'teki *Tespîh Şapeli* (*Chapel of the Rosary*) için yatak odasının duvarına tasarımlar çizmek amacıyla kömür bağlı uzun bir bambu çubuk kullandı.

In 1949, bedridden French artist Henri Matisse used a long bamboo stick with charcoal to sketch designs on his bedroom wall for the Chapel of the Rosary in Vence.

Nane yemek!

Vaktiyle medrese talebeleri ramazan ayında köyleri gezer, hocasız bir köye rastladıklarında köylülere teravih namazı kıldırarak orada yer içer, yardım toplarlardı. Yine böyle bir ramazan ayında üç medreseli bir köye vardıklarında çok açmışlardı. Kendilerini karşılayan muhtardan, "nân-ı aziz" istediler. Muhtar: "Bizim burada nane bulunmaz!" karşılığını verdi. "Nane değil, nân..." dediler. "Çok açtık." Muhtar: "Açsanız ekmek verelim. Ancak nane yemeyiz."

Nân'ı, nane sanan köylüye güldüler. O günden sonra nane yemek sözü Türkçede bir deyim oldu. Yakışksız, uygunsuz bir durum ya da davranış karşısında "yenilir nane değil" denilmeye başlandı...

Necati Güngör

apolitikler

SENCE SEVGİLİYE EN İYİ HİTAP ŞEKLİ NEDİR? BEN "AŞKIM" KELİMESİNİN SAKIZ OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYORUM ARTIK...

EŞEK GÖZLÜM DEMEYİ ÇOK İSTEDİM AMA BENDE O DÖT YOK BE CANIM.

ENTERESAN LAFLAR...

Değerli yalnızlık paylaşılmaz. Paylaşılsa hiç bir değeri kalmaz!

~ Emin
Endeğerlibenim

DÜŞÜNÜYORUM!

Hamid Soufi, Iran

Siz sigara içtikçe, sigara sizi yiyecek!

by Necati Güngör

Tarık Akan'ın sigara yüzünden ölüme sürüklenmiş olması, aklıma sigaradan ölen kimi edebiyatçılarımızı getirdi. Sigarayı çok sevenleri... Bütün fotoğraflarında sigara içeriyor olanları...

Fazıl Hüsni Dağlarca içkiçiydi ama sigara içmezdi. Subaylığında kendisine bedava verilen sigaraları, arkadaşları **Cahit Sıtkı**'ya götürdüğünü anlatmıştı bir keresinde. Yetmişli yılların ilk yarısında yitirdiğimiz **Kemal Tahir**, vaktiyle çok sigara içenlerden biriyim. Akciğerlerinden ameliyat geçince artık yasaklanmıştı doğal olarak. Ama üstat sigarayı çok özlemiş. **Hulki Aktunc**, onu tahrik etmemek için yanında sigara içilmediğini söylerdi. (*Merhum Hulki de çok sigara içerdi ne yazık ki!*)

Necatigil Hoca da, sigarasız fotoğraf vermeyenlerdendi! Üstadın bu tutkusu, yaşamdan erken ayrılmasına neden olacaktı.

Metin Eloğlu da sigara tutkusunun bedelini yaşamıyla ödeyen ağabeylerimizden biri oldu, ne yazık!

Salah Bırsel, yaşlılık günlerine kadar içtiği sigaranın Bostancı'dan Uludağ'a kadar uzandığını hesaplayınca dehşete kapılmış ve son yıllarında bırakmıştı.

Afilla Özkırmızı da günde iki paketin altına düşmeyen sigara kurbanlarından biri oldu!

Muzaffer Buyrukçu, Birinci sigarasının tutsağıydı adeta! Akciğerlerine zarar verinceye dek sürdürdü bu kör tutkuyu. Yeleğinin cebinden paketini çıkarıp bir sigara yakıştı şimdi gibi gözlerimin önünde.

Şükran Kurdadul yasemin ağzınlıkta içerdi Bafra sigarasını ki, ağaç zehrini emsin... Tabii kâr etmedi! Hekimler yasaklayınca, nice özlemini duysa da, içemedi. Kadıköy vapurunun güvertesinde, yanında sigara içen arkadaşına şöyle diyecekti bir gün: "*Dumanımı bana doğru üflesene! Kokusunu özlemişim...*"

Karikatürist **Ferruh Doğan**'ın erken vedasının altında da sigara alışkanlığı yatıyordu diye anımsıyorum.

Cemal Süreya, sigarasını vaktinde söndürmesini bilenlerdendi. Günlüğünün bir yerinde şöyle yazar:

"Sigaraya geç başladım. İçkiden de sonra. İlk sigarayı otuz iki yaşında içtim... Ama başladıktan bir ay sonra günde iki pakete yükseltiltim. Birkaç kez de bıraktım. İlki, üç yıl sürdü. Öbürleri üç günle iki ay arasında başarısız deneyler. O üç yıllık deney benim için çok önemli. Bir iki aylığına sigarayı ber zaman bırakabiliyim. İki yıla vurmaya gelince orada başka bir durum ortaya çıkıyor. Sigara bir değer olarak kalıyor sizde. Aradan on yıl da geçse hiç içmemiş duruma gelmiyorsunuz. Başlangıçtaki o zararlı fazlalık, bu kez de saygırlı bir eksiklik duygusuna dönüşüyor. Bırakma mücadelesinin tersi bir mücadele bu. Üstelik yeniden başlamada bir sağlık söz konusu değildir. Hiç değilse o kadar ağır basmaz. Boğazımızda kurumamış özlediğiniz bir ıslaklık vardır.

Çok sigara içen kişinin tek işi vardır: Sigara içmek!"

Cemal Süreya'nın sigara türlerini nitelemesi de tam ona özgü bir hoşlukta:

"*Yolculuk sigarası, Yeni Harman. Zebrini güzelce ve harbi öngören Bafra. Siyasal içerikli Birinci. Henüz on yedisinde Babar. Döklüm döşek Yenice. Güllüm kusak Gelincik. Kozmopolit ve kentsoylu Hisar. Ürkünç Kuliip. Serin Camlıca. Gömleğinin manşeti bir karış Sipahi. Dut ağacı Maltepe. Hayın Samsun.*" (Samsun'da bir gönderme olduğu kesin!)

Üstat adeta sigara üzerine küçük bir deneme yazmış o gün. Yazı uzayıp gidiyor. Ama bunca sözü boşuna söylemiyor elbet. Sonunda, "*Pislik bu!*" diyerek, sigarayı bırakmak gerektiğine kendini inandırıyor...

Onun sigarayı bıraktığı günlerde ben içiyordum.

Akl vermeleri sevmeyen **Cemal Süreya**'nın, sadece "*azalt*" diyen sesi hâlâ kulaklarımda...

Üstanın bu önerisine bir kez uymadım: Onun cenaze günü! Bu kez de **Tarık Dursun K.** müdahale etti: "*Necati çok içmiyor musun?*"

Gözlerim nemli, yanıtlamıştım: "*Ama bugün Cemal abi öldü!*"

Daha bir şey dememişti **Tarık Dursun K.** Sonra da **Nermin Kakınc** yaşamdan kopacak, Tark abı, bıraktığı sigaraya yeniden başlayacaktı! Ölüncüye kadar...

AGENDA OF TÜRKİYE

aziz yavuzdoğan

BİR KEZ DAHA ÖZLEMLE ANIYORUZ!

Claudio Alecrim, Brasil

Facial Treatments

by Pepe Pelayo (Chile)

Şilf'den yayın yapan "Humor Sapiens" dijital mizah platformunun genel yayın yönetmeni Pepe Pelayo'nun "fenamizah e-dergi" için "Facial Treatments" (*Yüz Bakımları*) adlı, görsel metafora, kavramsal mizaha ve grafik gerçeküstülüğe yakın mizahi foto-montajları.

Humorous photo-montages titled 'Facial Treatments' by Pepe Pelayo, editor-in-chief of the Chile-based digital humor platform 'Humor Sapiens,' created for 'fenamizah e-magazine.' These works lean closely toward visual metaphor, conceptual humor, and graphic surrealism.

Arturo Molero, Spain

Hasan Çağan Y.

• Emekliler tez vakitte ölsün!

• Giderek derinleşen ekonomik kriz emekçilerin ve emeklilerin belini bükmeye devam ediyor. Emekliler ay sonunu getiremezken, emekli maaşının düşük olması da sık sık eleştiri konusu oluyor. SGK (Sosyal Güvenlik Kurumu) başkanı Raci Kaya, emekli maaşlarının neden düşük olmasını Türkiye'de 'insan ömrünün uzamasına' bağlamış. Yaş hesabı yapan Kaya, "eskiden 80 yaşında ölüyorduk, bugün emekli sayısı 3 milyon arttı" demiş... Yani anlayacağınız, emekliler erken ölmüyor diye, emekli maaşları düşük oluyor. Adam gibi 50'li yaşlarda ölmeyi beceremeyen bu millete düşük maaş bile çok, rabbim bizi affetsin!

• Fazla kaputu olan var mı?

• Diyarbakır'da 19 çocuklu bir aile yardım bekliyormuş. Acilen prezervatif gönderelim, yardım etmeyi seven milletiz ya!

• 1 dilim 'Altın Kaplama'!

• Zam haberlerine son yıllarda herkes alışsa da bazı ürünlerin fiyatları "pes" dedirtmeye devam ediyor. Son olarak internetten satışa sunulan baklavaların fiyatları büyük tepki çekti. Sadece bir dilim baklava 'indirimli' haliyle 738 TL den satışa sunulmuş. Hani rengi benziyor diye 'Altın kaplama' olduğunu mu düşünmemizi istiyorlar acaba?

• Turist kaçırın kazık!

• İstanbul'da yemek için bir restorana gidin üç turist gence, menü bile gösterilmeden servis edilen yemeklere 28 bin 596 TL. hesap çıkarılmış. Bir taksici tarafından o restorana yönlendirilen İranlı turistler yaşadıkları şaşkınlığı "resmen dolandırıldık, ameliyat için gelmiştik parasız olarak ülkemize döndük" diye açıklamışlar. "Burası İstanbul, başka İstanbul yok!" sözü geliyor insanın kulağına...

• Vergi yükü vatandaşta, istisna tanıdığa.

• Vatandaşı yeni vergilerle cezalandıran iktidar, kendilerine yakın olanları üzmedi. Teşvik ve vergi istisnalarıyla 2026 yılı için 3,6 trilyon liralık gelinden vazgeçti.

Oktay Rifat kapıyı açınca, karşısında Atatürk'ü gördü...

1932 yılının Aralık ayı başlarında, soğuk bir Ankara gününde, eski valilerden **Samih Rifat**'in kapısı çalınmıştı.

Kapıyı, Samih Rifat'ın oğlu **Oktay Rifat** açtı ve karşısında **Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk**'ü buldu.

Atatürk, Samih Rifat'ın hasta olduğunu duymuş, ilk fırsatta onu evinde ziyaret etmek istemişti.

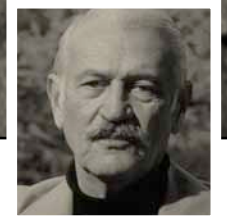
Samih Rifat, Osmanlı dönemi valilerindendi. Trabzon ve Erzurum valiliklerinde bulunmuş, **Talat Paşa** kabinesinde dahiliye vekâleti müsteşarlığı yapmıştı.

Kurtuluş Savaşı başlayınca Ankara'ya giderek **Mustafa Kemal Paşa**'ya katıldı. Çanakkale milletvekili seçilmiş; **Türk Dili Tetkik Kurulu**'nda Atatürk'le birlikte çalışmıştı. Dolayısıyla Atatürk'tin değer verdiği kişilerdendi.

Cumhurbaşkanı'nın, babası Samih Rifat'ı ziyarete geldiğini öğrenen **Oktay Rifat**, bir tuhaf olmuştu. Üzgün bir sesle, Atatürk'e: "**Maalesef Efendim!**" dedi. "**Babamı kaybettik!**" Samih Rifat henüz ölmüştü! (Çiğdem Kraydın'dan.)

ATATÜRK

OKTAY RIFAT

Zincirden boşanmış gibi.

Hangi yıldır? 1983 olabilir mi? Belki... Birkaç yazar, Ankara'da, Dost Kitabevi'nde imza günündeyiz. Tomris Uyar'la yan yanayız. Yanında Küçük Turgut. Çocuk, annesinin kitap imzalamasını bir oyun sanıyor. Eline rasgele bir kitap alıp okurların önüne geçerek annesine uzatıyor ki imzalasın... Tomris Uyar bir yandan oğlunu oyalarken bir yandan da okurlarıyla konuşuyor.

Arada bana da bir şeyler söyleyerek diyalog arıyor. Zeki insan. Yıllar önce kendisine karşı Türkiye Defteri'nde yazdığım yazıyı unutmamış; hatta böyle bir şey olmaması gibi görünüyor. Ama unutmamış olması mümkün değil.

Derken, kalın sesi kitabevini dolduran Can Yücel giriyor içeri. Doğruca Tomris Uyar'a sesleniyor: "Zincirden boşanmış gibi şair boşayan kadın! Ben de şairim, beni de boş!"

O günlerde Tomris Uyar, eşi Turgut Uyar'dan mı boşanmış, ne?

"Ay, Can! Sen sarhoşsun..." Kendini kaçırıyor.

"Evet, ben aşktan sarhoşum! Hangi otelde kalıyorsun? Bu akşam beraberiz..."

"Akşama dönüyoruz biz. Ankara'da kalmayacağız."

"Tamam öyleyse, seninle İstanbul'a geliyorum!"

Hangi otobüse bileti aldın?"

"Otobüsle değil, trenle gidiyoruz. Biletimiz önceden alınmış."

Tamam. Akşam trende görüşürüz!"

Can Yücel randevu almış gibi rahat ve kararlı, çekip gitti.

Tomris Uyar tedirgin mi olmuştu, öyle mi görünüyor-

ordu; bilemiyorum. Bir ara bana dönerek:

"Necati, bu Can'ın ne yapacağı belli olmaz.

Korkuyorum ondan. Lütfen beni korur musun?

Nasıl da birlikte döneceğiz."

Dedim ya, zeki kadın. Beni, Can Yücel'le karşı

karşıya getirip eğlenecek. İçimden güliyorum.

İmza gününün ardından trenle İstanbul'a döndük.

Trenin restoranında Muzaffer Buyrukcu, Tomris

Uyar'la keyifli bir söyleşiye başladılar. Tomris Uyar:

"Bu Muzaffer var ya, Necati, bir keresinde bak ne

oldu?..."

Bir yandan da gözü kapıda. Can Yücel her an

gelebilir diye.

Can Yücel treni kaçırmış olmalıydı ki, hiç ortaya çık-

madı.

BABIALI'NIN FULARLI EDEBİYATÇILARI

Kadıköy'de, Bahariye Caddesi üzerinde, karikatürist bir arkadaşla oturmuş akşam çayı içiyoruz.

Yetmişli yıllardan beri dönem dönem

Bahariye'nin geçirdiği

değişimi kâh uzaktan, kâh

yakından izleme olanağım

oldu. Yetmişli ve seksenli

yıllarda, aristokrat bir

zarafetle ünlü mağazalara

girip çıkan hanımefendiler

görüldü. Bahariye

çivarında Vakko, Beymen

gibi ünlü markaların

mağazaları, seçkin butikler

göze çarpardı.

Bunun yanı sıra halk tipi

kahvehanelerde oturup çay

içen, tavla oynayan halktan

insanlara da rastlardınız.

Son yıllarda **Bahariye**

Caddesi'ndeki ünlü

markaların mağazaları tek

tek kapandı. Onların yerini

kafeler, çay ocakları,

birahaneler, kafeteryalar,

simit sarayları alıyor.

Oturduğumuz çay ocağının

tam karşısında küçük bir

mağaza vardı; fular ve

kravat, çorap, gömlek gibi

şeyler satardı daha çok...

Bir iki yıl önce kapandı,

yerini yine kafeye bırakmış

oldu!

Düşündüm: İhtiyaç halinde

fular alabileceğimiz başka

bir mağaza aklıma gelmedi.

Tıpkı **İstiklal Caddesi** gibi

Bahariye de, bu anlamda

gittikçe başkalaşıyordu!

Çaylarımızı yudumlarken

bu değişimi konuştuk

arkadaşım. O da uzun

süredir bu semtin insanıydı.

Sonra aklıma edebiyatçı

dostlar geldi. Kimler fular

takardı? En yakınımızda

bulunan **Tarik Dursun K.**,

fularlı görmeye alışık

olduğumuz yazardı. Cemal

Süreya'nın "**sık derviş**"

dediği **Said Maden** de

fularlı görmeye alıştığımız

simalardandı. **Cemal**

Süreya'nın kendi de zaman

zaman fular bağlardı.

Doktor **Halil İbrahim**

Bahar da bu anlamda fular

bağlayan şıklardan biriydi.

Eve gelince fotoğraflara

baktım... Birçoğunu

unutmuşum: **Haldun**

Taner, Aziz Nesin, Recep

Bilginer, Mehmet Seyda,

Özdemir Asaf, Oktay

Rifat, Metin Eloğlu... Ve

daha başkaları.

Bana sorarsanız fular bir

gereksinim: Hem yaka

bağır açık olmaktan

kurtuluyorsunuz; hem de

havaların soğuduğu

günlerde göğsünüzü

az biraz koruyor... Öyle

sanıyorum ki edebiyatçılar

arasında benden sonra fular

bağlamayı tercih eden

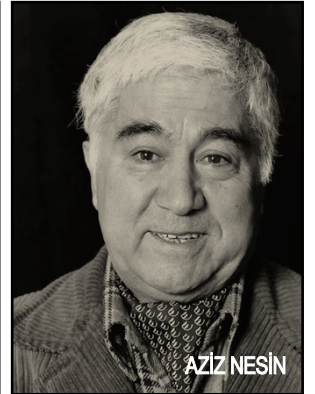
kimse kalmayacak. Fular

satan dükkân kalmadığı

gibi!

TARIK DURSUN K.

AZİZ NESİN

Igor Smirnov, Russia

Konstantin Kazanchev, Ukraine

BOSNIAN

- Medijsko opismenjavanje: Ne mogu biti političar. Dobar sam čovjek.
- Medijsko opismenjavanje: Osjećam se kao spomenik. Non-stop seru po meni.
- Medijsko opismenjavanje: Komunisti su đubrad. Nacionalistička.
- Medijsko opismenjavanje: Narod nije stoka. Ne treba vrijeđati plemenite životinje.
- Medijsko opismenjavanje: Vjerovati nije teško. Naročito ako vjeruješ ni u šta.

ENGLISH

- Media literacy: I can't be a politician. I'm a good man.
- Media literacy: I feel like a monument. They non-stop shit on me.
- Media literacy: The communists are scum/garbage. Nationalist scum/garbage.
- Media literacy: People are not cattle. Noble animals should not be insulted.
- Media literacy: It's not hard to believe. Especially if you believe in nothing.

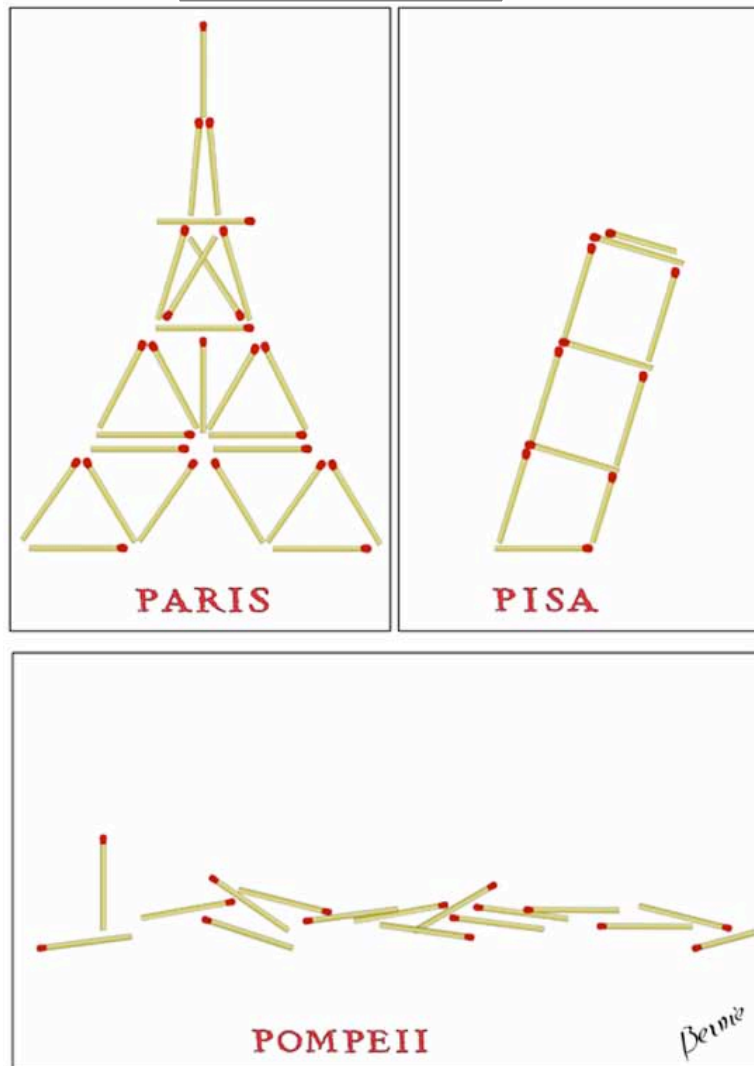
TURKISH

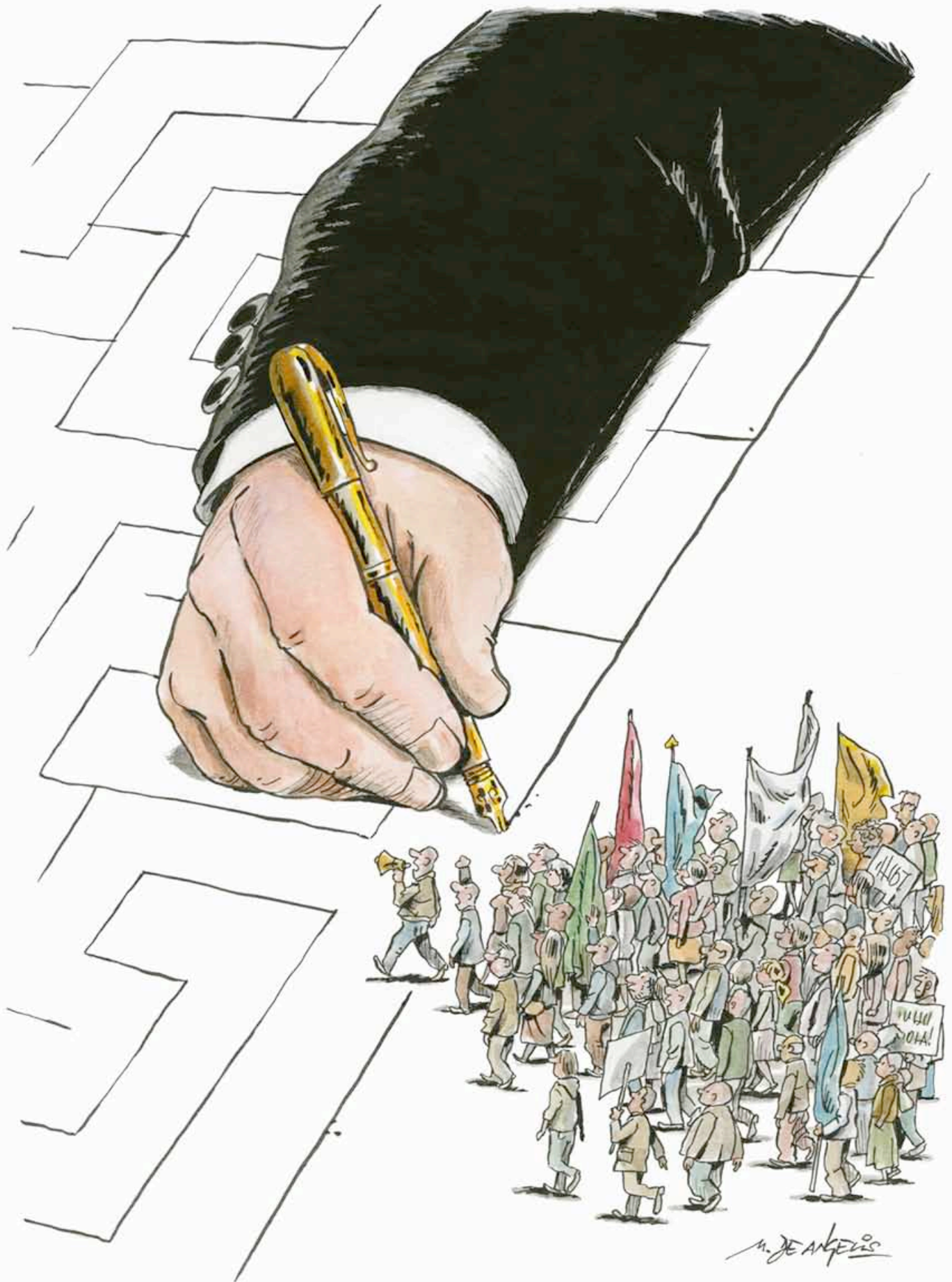
- Medya okuryazarlığı: Ben siyasetçi olamam. İyi bir insanım.
- Medya okuryazarlığı: Kendimi bir anıt gibi hissediyorum. Durmaksızın üzerime pisliyorlar.
- Medya okuryazarlığı: Komünistler alçak/çöp. Milliyetçi alçak/çöp.
- Medya okuryazarlığı: İnsanlar sığır değildir. Asil hayvanlar hakarete uğramamalıdır.
- Medya okuryazarlığı: İnanması zor değil. Özellikle hiçbir şeye inanmıyorsanız.

Jitet Kustana, Indonesia

Bernard Bouton, France

Ahmad Reza Sohrabi, Iran

Makhmud Eshonqulov, Uzbekistan

aphorisms

Ivo Mijo Andric
(Croatia & Bosnia and Herzegovina)

- İnekler çan takar, insanlar cep telefonu taşır.
- İnançtaki umuttan ziyade, umuttaki inançtan daha büyük fayda vardır.
- Parlak gelecekte bahsettiklerinde gözlerim kararıyor.
- Burnumu artık çekiştirme – dedi Pinokyo sertçe.
- Birçoğu, o özgürlüğü kendilerinden alanları memnun etmek için, zaten sahip oldukları özgürlük uğruna hayatlarını feda etti.
- Sığ çözümler üzerine derinlemesine düşünmemiz gerekiyor.
- Ne kadar uzun yaşarsam, o kadar kısa yazıyorum.
- Her şeyin sorğu sual altında olduğu bir yerde, sonunda birileri yanıt vermeli.
- Sabırla silahlanmışlar, ancak ateş etmiyorlar – başkalarına.
- Derinlemesine düşünmeyenler, kolayca su yüzüne çıkar.

- Cattle wear bells, people wear cell phones.
- There is greater benefit from faith in hope than hope in faith.
- My eyes darken when they mention the bright future.
- Don't pull my nose anymore - said Pinocchio sharply.
- Many gave their lives for the freedom they already had, to please those who took that freedom away from them.
- We need to think deeply about shallow solutions.
- The longer I live, the shorter I write.
- Where everything is under question, someone should finally answer.
- Armed with patience, they don't shoot - at others.
- Those who don't think deeply, easily come to the surface.

MİZAH HABER

Ahmet Zeki Yeşil

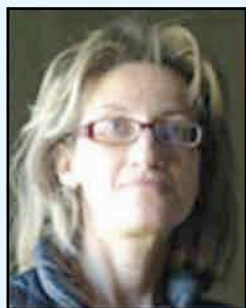
HALKIMIZ ÇOK DEĞİŞTİ.

"Halkımız ve Halkımız" başlıklı araştırma, halkımız çok değiştiğini gösterdi. Nasıl mı? Halkımız, kışın soğuktan yazın sıcaktan cari açığını hissetmiyor. Karnını "Yemekteyiz" programını izleyerek doyururken, "Bugün Ne Giysem?"i izleyip üstündekilerle dışarıya çıkıyor. Sakinleştirici kullanmıyor, yatmadan önce iki dizi izliyor. Sabah kalktığında ise hiçbir şeye şaşmıyor. Proje direktörü Haydar Hayrola, "Doğal gaz var yakamıyoruz. Köprü var geçemiyoruz. Yoksulluk ama zengin kalkışı yapabiliyoruz" şeklinde konuştu.

Araştırma sonuçları bu kadar değil elbette. Haydar Hayrola, ayrıca şunları söyledi: "Halkımız sağlık muayenesi yaptırmıyor ama egzoz muayenesi yaptırıyor. Hastaneye giderse doktorunu dövüyor. İnternette site site geziyor, 'Beynim aşırır' diyerek düşünmüyor. Yetkililerin 'Büyüdük' açıklamaları karşısında, 'Neremiz büyüdü?' diye sormaya utanıyor. İş aramaktan yorulan gençler ise, işe ihtiyacı yokmuş gibi davranıyor."

Şimdi, söz konusu araştırma sonuçlarının kamuoyunda nasıl yorumlanacağı merak ediliyor.

CARICATURE di GIO

Mariagrazia Quaranta
GIO (Italy)

Balkanlar, neden aforizmanın coğrafyasıdır?

Aforizmanın Balkanlar'da görünür ve örgütlü bir mizah-edebiyat geleneği oluşturmuş olmasının ardındaki gerçek?

Balkanlar, tarihin sadece kaydedilmediği, adeta göğüslediği; üst üste binmiş imparatorlukların, yer değiştiren sınırların ve dinmeyen travma yankıların parçalı bir coğrafyası olagelmıştır. Böyle bir iklimde edebiyat, sıklıkla bir hayatta kalma stratejisi kimliğine bürünür; eski Yugoslavya ve komşu topraklarında ise bu strateji, en keskin enstrümanını aforizmada bulmuştur. **Balkanlar**'da aforizmadan söz etmek, salonlarda söylenmiş zekice esprilerden ya da cıvıllı felsefi fragmanlardan çok daha ağır bir olgudan bahsetmek demektir. Bu, hızlı anlık direnişleri kalıcı bir edebi kuruma dönüştüren kolektif bir refleks, disiplinli bir ironi mimarisidir. Bu gelenek antolojilerde resmilesmeden çok önce, kafelerin fısıltılı ezgilerinde ve basının muhalif kenar mahallelerinde yaşıyordu. Büyük ve görkemli anlatıların ya tehlikeli bir lüks ya da devlet ortodoksisinin bir aracı olduğu bölgelerde, kısa biçimli satirik ifade siyasi akıl sağlığını korumanın başlıca aracı haline geldi. Etnik ve dilsel fay hatlarını rahatlıkla aşan sözlü bir kaçak mal gibi işlev gördü. Biçimsel kurumlar çıktığında ya da otoriter rejimler mengenevi sıkırdığında,

aforizma olağanüstü bir çeviklik korudu; anlatımındaki o mutlak ekonomi sayesinde sansürçünün ağır elinden kaçabilen, şüpheliğin taşınabilir anıtı oldu. **Balkan aforizmasını** daha nazik Batılı akrabalarından —örneğin **Fransız** aletçilerinin cıvıllı sinizminden— ayıran şey, kolektif acılığı ve macabre olana, yani karamsar absürtlüğü olan meyildir. Soyut insan doğasından ziyade bürokrasinin absürt tiyatrosuyla, iktidarın ikiyüzlülüğüyle ve bölgesel siyasetin döngüsel trajedileriyle ilgilenir. Ne var ki bu gelenek, folklorün dağınık bir taşkını olarak kalmadı; nesiller boyunca yüksek bir örgütlülük düzeyine ulaştı. **Sırbistan, Hırvatistan, Bosna-Hersek** ve ötesindeki yazarlar; adanmış mizah süreli yayınlar, edebi incelemeler ve **pan-Balkan antolojileri** aracılığıyla kısa nesri titiz bir zanaata dönüştürdüler. Editörler ve deneme yazarları, bu fragmanları tutarlı beyanlar halinde derleyerek, tek cümlelik can alıcı noktaya genellikle romana ayrılan o eleştirel hümmetle yaklaşan edebi ağlar kurdular.

Neticede Balkan aforizması, sanatta ve siyasette yoğunlaşırma gücünün bir kanıtı olarak dumaktadır. Anıtsal saçmalıklardan imkân elverdiğince dar bir dil kabına sığdıran bölge yazarları, hakikati söylemek için örgütlü bir sığınak yarattı. Tarih, bireyi kendi görkemli tasarımlarının ağırlığı altında ezme tehdit ettiğinde, cuk oturmuş tek bir cümlelinin bile buna aynı güçle karşı koyabileceğini kanıtlayan bir gelenektir bu. ■

Why are the Balkans the Geography of Aphorism?

The reality behind the fact that aphorism has developed into a visible and organized humor-literary tradition in the Balkans?

The Balkans have long been a geography where history is not merely recorded, but endured—a fractured landscape of overlapping empires, shifting borders, and persistent echoes of trauma. In such a climate, literature often assumes the character of a survival strategy, and in the territories once bound by the former Yugoslavia and its neighbors, that strategy found its sharpest instrument in the aphorism. To speak of the aphorism in the Balkans is to speak of something far weightier than a clever salon witticism or a polished philosophical fragment. It is a collective reflex, a disciplined architecture of irony that transformed quick-witted resistance into an enduring literary institution. Long before these traditions were codified in anthologies, they lived in the whispered cadence of the cafe and the subversive margins of the press. In regions where grand, sweeping narratives were either a dangerous luxury or an instrument of state orthodoxy, the short-form satire became the primary vehicle for political sanity. It functioned as an oral contraband, crossing ethnic and linguistic fault lines with ease. When formal institutions collapsed or authoritarian regimes tightened their grip, the

aphorism remained remarkably agile—a portable monument to skepticism that could evade the censor's heavy hand through the sheer economy of its phrasing. What distinguishes the Balkan aphorism from its more polite Western counterparts—say, the polished cynicism of the French moralists—is its collective urgency and its taste for the macabre. It is less concerned with abstract human nature than with the absurd theater of bureaucracy, the hypocrisy of power, and the cyclical tragedies of regional politics. Yet, this tradition did not remain a chaotic outpouring of folklore. Over generations, it achieved a high degree of organization. Through dedicated humor periodicals, literary reviews, and **pan-Balkan anthologies**, writers across **Serbia, Croatia, Bosnia and Herzegovina**, and beyond turned short prose into a rigorous craft. Editors and essayists curated these fragments into cohesive statements, establishing literary networks that treated the single-sentence punchline with the same critical reverence usually reserved for the novel.

Ultimately, the Balkan aphorism stands as a testament to the power of compression in art and politics. By forcing monumental absurdities into the tightest possible linguistic container, writers across the region created an organized sanctuary for truth-telling. It is a tradition that proves that when history threatens to crush the individual under the weight of its grand designs, a well-placed sentence can push right back. ■

“What did they say? Ne dediler?”

SABAHUDİN HADZIALIĆ, Bosnia&Herzegovina

• Balkan aforizmalarından bahsettiğimizde, eski Yugoslavya bölgesindeki (1918 - 2006) durum, tarihin fazlalıkla bulunduğu; iktidardakilerin her zaman halkın yararına değil, kendi çıkarlarına odaklandığı bir tabiat arz eder. Çatışmanın temelinde zeka meselesi yatıyordu. Neden mi? Bu dönemde ülkeler gelişirken, insanlar daha iyi eğitim aldı ve eleştirel düşüncüyü geliştirdi; buna karşılık iktidarın kendisi (*iktidardakiler ister milliyetçi ister komünist olsun*) feodal bir zihniyetin kurbanı olarak kaldı: “*Siz halk, bizim için buradasınız, tersi değil.*” Dolayısıyla temelde aydınlar, mizahi yazılar yoluyla halkı eğitmek ve herkes için fırsat eşitliği, sağlık ve refah ile eş anlamlı bir toplum yaratmaya yönlendirmek suretiyle iktidardakilere karşı kendi savaşlarını verirler. Bu bir ütopyadır ama uğrunda yaşamaya değer...

• When we talk about **Balkan aphorisms**, the situation in the former **Yugoslav region** (1918-2006) presents a landscape steeped in history, where those in power have always tended to focus on their own interests rather than the well-being of the people. At the heart of the conflict lay a question of intelligence. Why? As the countries developed during this period, people received better education and developed their critical thinking skills. Those in power, however—whether nationalists or communists—remained trapped in a feudal mindset: “*You, the people, are here for us, not the other way around.*” Thus, intellectuals have essentially waged their own battle against those in power, using humorous writing to educate the public and encourage the creation of a society where equal opportunities, healthcare, and prosperity are available to everyone. It is a utopia, but one worth living for.

IVAN GRAHOVEC, Croatia

• **Balkanlar**, özdeyişler için doğal bir yuva; yüzyıllardır kültürlerin, krizlerin ve absürtlüğü kesime noktasında var olan bu bölgede, kısa ve öz cümle, kişinin kendi gerçekliğinde yol almasının en kesin yolu haline gelmiştir. **Hırvatistan**'da özdeyiş, “*uzun yazı yerine virgüllü tercih eden*” bir zihniyetten doğmuştur; kısa ve zekice, ancak sosyal alışkanlıklar, politikayı ve günlük paradoksları hedef alan bir işleviye etkiye sahip bir şeydir. Bu verleşik mizah edebiyat geleneğinin altında basit bir gerçek yatmaktadır: **Balkanlarda** mizah, sadece kahkaha uyandırmak için değil, sağduyuyu savunmak için yazılır; bu da özdeyişi en hızlı ve en dayanıklı edebi biçim haline getirir.

• The Balkans are a natural home for aphorisms. For centuries, this region has existed at the crossroads of cultures, crises, and absurdity, making the concise statement one of the most effective ways

(Continued on next page)

Ne dediler? / What did they say?

(Continued on previous page)

for people to navigate their own reality. In **Croatia**, the aphorism emerges from a mindset that "**prefers a comma to a long piece of writing**": something brief and witty, yet sharp enough to take aim at social habits, politics, and everyday paradoxes. Beneath this firmly established literary tradition of humour lies a simple truth: in the Balkans, humour is written not merely to provoke laughter but to defend common sense. This makes the aphorism one of the fastest and most enduring literary forms.

MLADEN VUKOVIĆ, Croatia

• Bu özdeyiş, panteist antik Yunanistan'da doğmuş ve Balkanlar'da güçlü kökler salmıştır. Balkan konfederasyonu hayali gerçekleşmemiş ve bugün on iki (on) ülkeden üç dinin yerel özdeyiş uzmanları, tüm "balkanizm"lere karşı mücadelede bu özdeyişin gücüne inanmaktadır.

Diyojen ögle vakti elinde fenerle insan ararken bir fişin içinde yaşamaya başladı. Balkan halkı bu fişin barutla doldurdu ve Birinci Dünya Savaşı'nda böyle başladı. Bugün Balkan atasözleri Birinci Dünya Barışı'nın hayalini kuruyor. Balkanlarda özdeyiş yazmak, "alka" (Türkçe: halka) vurmaya benzer. Tam ortasını tahmin etmeniz gerekir: Balkanlar!

• This aphorism was born in the pantheistic world of ancient Greece and took deep root in the Balkans. The dream of a Balkan confederation never came true, and today, in twelve (ten) countries, local aphorists belonging to three religions believe in the power of the aphorism as a weapon in the fight against all forms of "Balkanism."

Diogenes began living in a barrel after searching for an honest man with a lantern at noon. The people of the Balkans filled that barrel with gunpowder, and that is how the First World War began. Today, Balkan proverbs dream of the First World Peace.

Writing aphorisms in the Balkans is like striking the alka (Turkish: halka, meaning "ring"). You have to aim for the exact centre: the Balkans!

EMIL STRNISA, Croatia

• Her şeyin sorumlusu, aforizmaların ve tıbbi teşhislerin babası olan Balkanlı hekim Hipokrat'tır (MÖ 460). Andrew Hui, Aforizma Teorisi adlı eserinde aforizmayı "yorum gerektiren kısa bir söz" olarak tanımlamıştır; ancak, Hipokrat bir hekim olduğu ve hekimlerin bugün bile tartışılmaz bir otorite olduğu göz önüne alındığında, yorumun hiç gerekli olmaması daha iyidir.

O zamandan beri Balkanlar'da mizah, geleneksel olarak Romalılar, Türkler, Macarlar veya Almanlar gibi güçlü olanlara karşı hayatta kalma ve direnme aracı olmuştur. Ya da kendi aralarındaki kaynayan tutkulanın bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

Umutsuzluğa kapılmak yerine, büyük bir kısmı hicve dönüşüyor; bu da günlük sorunları daha kolay atlatmayı sağlıyor ve hâlâ da sağlıyor. Bu alandaki hicivcilerin ünlü sloganı şöyle der: "Hiciv teşhis eder, mizah iyileştirir" ve bir özdeyiş, toplumsal gerçekliğin dokusuna yapılan en hızlı

cerrahi kesi gibidir.

Aforizmalar, mecazi doğaları, kelime oyunları ve gizli anlamları sayesinde yazarlara "satır aralarında" tehlikeli gerçekleri aktarma olanağı sağlamıştır. Kısa biçimleri kolay hatırlanır ve insanlar arasında sözlü olarak yayılır.

Özdeyiş, aslında Balkan halk bilgelisinin modernleştirilmiş, çoğu zaman alaycı ve kentli bir versiyonudur. Uzun açıklamalar sunmaz, bunun yerine yanlış mitleri ve yanlışları tek bir cümleyle yerle bir eder.

• The Balkan physician Hippocrates (460 BC), the father of aphorisms and medical diagnoses, is to blame for everything. In his work *A Theory of the Aphorism*, Andrew Hui defines an aphorism as "a short statement that requires interpretation." However, since Hippocrates was a physician, and doctors remain unquestioned authorities even today, perhaps interpretation should not be necessary at all.

Since then, humour in the Balkans has traditionally served as a means of survival and resistance against the powerful, whether Romans, Turks, Hungarians, or Germans. At other times, it has emerged from the boiling passions within the region itself.

Rather than giving in to despair, people turn much of their frustration into satire, making everyday problems easier to endure—a role satire continues to play today. A famous slogan among satirists in this field puts it this way: "Satire diagnoses, humour heals." An aphorism, meanwhile, is like the quickest surgical incision into the fabric of social reality.

Through their metaphorical nature, wordplay, and hidden meanings, aphorisms have enabled writers to convey dangerous truths "between the lines." Their brevity makes them easy to remember and pass on by word of mouth.

The aphorism is, in essence, a modernised, often ironic and urban version of Balkan folk wisdom. Rather than offering lengthy explanations, it demolishes false myths and misconceptions in a single sentence.

JOVAN JOVCHESKI, North Macedonia

• Balkanlar'daki belirgin mizah ve hicvin nedenleri büyük olasılıkla insanların içinde yaşadığı koşullar ve toplumsal durumlarla ilgilidir. Bunun sonucunda insanlar, toplumdaki belirli olayları, davranışları ve durumları eleştirmek ve alaya almak amacıyla mizah ve hiciv üretmiş ve üretmeye devam etmektedir. Ancak mizah ve hiciv çoğu zaman kişinin kendisine yönelik de yapılmaktadır. Siyasi eleştiri, bunu yapan kişiler için çoğu zaman sorunlara yol açmıştır. Hiciv bir hakaret değildir; düzenli ve bilinçli bir düşünce aracılığıyla gerçekleri ortaya çıkarır. Bununla birlikte, her hiciv adil değildir; ancak yine de düşünce ve ifade özgürlüğünün bir parçasıdır.

Büyük olasılıkla Balkanlar'da hem mizahi hem de hicivsel pek çok şey vardır. Bu coğrafyada mizah ve hicvin uzun ömürlü olmasının nedeni, tıpkı şarkı yaratma ihtiyacı gibi, bunları yaratma ihtiyacının var olmasıdır.

Hicvin amacı bizi kısa bir süreliğine eğlendirmek değil, saçmalığı normal bir durum olarak kabul etme alışkanlığımızdan bizi uyandırmaktır. İşte bu nedenle onu yaratmaya devam edeceğiz.

• The reasons for the distinctive humour and satire of the Balkans are most likely connected to the conditions in which people live and the social circumstances they face. As a result, people have created—and continue to create—humour and satire to criticise and ridicule particular events, behaviours, and situations in society. However, humour and satire are often directed at oneself as well.

Political criticism has frequently brought trouble upon those who express it. Satire is not an insult; it reveals the truth through disciplined and conscious thought. Nevertheless, not all satire is fair, yet it remains part of freedom of thought and expression.

There is probably a great deal of both humour and satire in the Balkans. Their longevity in this part of the world stems from the enduring need to create them, much like the human need to compose songs.

The purpose of satire is not simply to entertain us for a short while, but to awaken us from our habit of accepting absurdity as normal. That is precisely why we will continue to create it.

DRAZEN JERGOVIĆ, Croatia

• Mizah, toplumu gözlemek ve eleştirmek için güçlü bir araçtır. Bizler, hicivciler ve özdeyiş yazarları olarak, toplumdaki günlük anormallikleri kaydediyoruz.

Kısa değerlendirmelerle normalleşmiş saçmalıkları ortaya koyuyoruz.

Aynılığı hareketlerden ve savaşın dehşetinden geçmiş olanlar, bunu çok daha kolay buluyorlar.

Doğru ve yanlış tartmak. Toplamları nın yapmadığı yerlerde...

Hırvatistan'da olduğu gibi, düzenlemelere tabi olması durumunda isyan kaçınılmazdır. İnsanların iktidardakilerin politikalarından ve kararlarından duyduğu hayal kırıklığı. Düzenlenmiş sistemlerde, hiciv ve eleştiriye gerek duyulmaz.

Mizah yazarları doğaları gereği soru soran, analiz eden ve uyarıcı kişilerdir.

Sorunlar hakkında. Bu tür yazarlar her zaman arzu edilen kişiler değildir çünkü genellikle sorunlar hakkında yazarlar. Birçok kişinin kaçınmak istediği konuları gündeme getirmek. Demokratik bir ülkede yaşıyor olsak da, resmi sansür günümüzde hâlâ varlığını sürdürüyor.

• Humour is a powerful tool for observing and criticising society.

As satirists and aphorists, we document the everyday abnormalities of our society. Through brief observations, we expose absurdities that have become normalised, even though things should be the other way around.

Countries in transition, especially those that have experienced separatist movements and the horrors of war, find it much easier to weigh right against wrong. Where societies fail to do so—as in Croatia, where the situation is subject to regulation—rebellion becomes inevitable. People grow frustrated with the policies and decisions of those in power.

In well-regulated systems, satire and criticism are less necessary because people generally enjoy their status, rights, and opportunities. Humour writers are, by nature, question-

ers, analysts, and people who sound the alarm about problems. Such writers are not always welcome because they tend to raise issues that many would rather avoid.

Although we live in a democratic country, official censorship still exists in our society. If you refuse to submit to the dominant establishment, you automatically become unwelcome and are denied institutional support.

And it is precisely the act of ignoring the powerful that gives humour writers the motivation to act and try to bring about change.

VLADO VLAHOVIĆ, Montenegro

• Bu ilginç sorunuz için teşekkür ederim: "Balkanlar neden özdeyişlerin coğrafyasıdır?" Bunu düşündüm ve cevabım şu oldu: "Balkanlar; absürtlükleriyle, güzel bir özdeyişe en çok benzeyen yerdir. Ne yazık ki, bugün tüm dünya giderek Balkanlara daha çok benziyor; bu da güzel bir özdeyişe bile zor sığan bir absürtlüktür."

• Thank you for this interesting question: "Why are the Balkans a land of aphorisms?"

I have given it some thought, and my answer would be: "With all their absurdities, the Balkans are the place that most closely resembles a fine aphorism. Unfortunately, the whole world is increasingly beginning to resemble the Balkans, an absurdity that even a fine aphorism can barely contain."

MILAN PANTIĆ, Bosnia & Herzegovina

• Balkanlar neden özdeyişler bölgesi? Proletarya diktatörlüğünün yerini otokrat baskısı aldı. Kendimizi ikisi arasında bir yerde bulduk; Balkan yazarları da cesaret ve korku arasında bir yerde, gerçeği bir şakaya çevirmeye her zaman hazır, ama aynı zamanda bir seyahat çantası hazırlayıp kaybolmaya da hazır durumdaydılar. Bu yan özgürlüklerden en güzel özdeyişler doğdu.

Why Are the Balkans a Region of Aphorisms?

The dictatorship of the proletariat was replaced by autocratic oppression. We found ourselves somewhere in between, while Balkan writers stood somewhere between courage and fear, always ready to turn the truth into a joke, yet equally ready to pack a suitcase and disappear. It was from these states of semi-freedom that the finest aphorisms were born.

VASIL TOLEVSKI, North Macedonia

• Balkanlar patlayıcı bir coğrafyadır—bir barut fişci. Burada yaşayan insanlar, gülmenin en iyi ilaç olduğuna inanır. İşte bu yüzden işler en zorlu halini aldığı anda gülerler; kendilerine ya da başkalarına. Ve en iyi kâhkaha, tıbbın en özlü biçimi olan özdeyişten (aphorism) gelir.

• The Balkans are an explosive region—a powder keg. The people who live here believe that laughter is the best medicine. That is why they laugh when things get toughest, whether at themselves or at others. And the best laughter comes from the aphorism, the most concise form of medicine. ■

aphorisms

Vasil Tolevski

(North Macedonia)

- Politikacılar gerçeğin acıttığını öğrendiklerinde savunmaya geçtiler! Yalan söylemeye başladılar.
- Emekli bir profesörü çöplükleri karıştırırken gördüm. Emekliliği, araştırma faaliyetlerine devam etmesine engel olmamıştı!
- Yalnızca siyaset sıfırdan büyük rakamlar üretir. İktidar ve muhalefet bazen aynı fikirde olabilir. Özellikle söz verirken.
- İki kötülükten her zaman en çok oyu alanı seçeriz.
- Dünyanın her yerinde şarkı söylemek profesör eşliğinde öğrenilir. Sadece bizde müfettiş eşliğinde!
- Can havliyle vatani nasıl savununlar ki, yürekleri topuklarında.
- Yabancı pasaportlu bir Makedon, Makedon değildir. Beyefendi bir insandır.
- Bakan'dan papaz olmaz. Bakan, milleti ilahisiz görür.
- Hiçbir yerde eşi benzeri olmayan bir devlet inşa etmek. Zaten bizde de yok.
- Hükümetimiz tüm vatandaşların isteklerini yerine getirecek! Altın baltıkları olan bir balık çiftliği kuracak.
- Ne tür beygirler olduğumuz, nasıl biniciler seçtiğimizden de anlaşılıyor!
- Bizim insanımız kuş kadar özgürdür. Beslenmesi de zaten tıpkı onlar gibidir.
- Ne mutlu milislere ve kaçaklara! Kimse onları yenilgiden sorumlu tutamaz.
- Bunlar yüzyılın hırsızlıkları değil! Bizde yüzyıl daha yeni başladı.
- Makedonya büyük bir devlettir. Bu yüzden içinde bize yer yok.
- Hükümet değişikliği, iç çamaşın değiştirmek gibidir! Yenilerini giyer, boksulları çıkarırsın.

epigram

Ivan Grahovec

(Croatia)

İDEALİM

Erkek arkadaşım Frank Sinatra kadar yakışıklı, Einstein kadar zeki, öyle kabul ediliyor. O gerçekten görülmemiş bir fenomen, adını ise biliyorsunuz - o Frankenstein.

İMKANSIZ GÖREV

Bir kadını ve düşüncesini anlamak, her an imkansız bir görevdir. Çözümler sunan bilgiler bile, kadın mantığı karşısında düpedüz delirir.

YANLIŞ SEÇİM

Mağazada kadın bir vibratör anyor, köşedeki kahverengi olan şimdi moda diyor. Satıcı sararır ve ona sessizce der ki: „O yangın söndürme cihazı, size yaramaz!“

DÖNÜŞ PANİĞİ

Gazı unutmuş, ok gibi koşuyor, korkudan evi gözlerinin önünde bembeyaz. Musluğu kapatırken, kocası ona sessizce der: „Daha yeni gittin, yine geldin be hey iblis!“

EBEDİ BORÇ

Ve Tanrı dedi ki: kanla ödeyeceksin, her ay sana geri dönecek. Eski bir günah yüzünden ceza seni bekliyor, her zaman borçlu olacaksın kadın, sonsuza dek.

AVCILAR VE KADINLAR

Kadınlar ve avcılar, aynı şeydir bu, övünmeyi severler, onların şevki budur. Avcı avını on kat büyütür, kadın ise aşıklarını o kadar küçültür.

- When politicians learned that the truth hurts, they went on the defensive! They started lying.
- I saw a retired professor rummaging through garbage bins. Retirement had not stopped him from continuing his research activities!
- Only politics produces figures greater than zero.
- The ruling party and the opposition can sometimes agree. Especially when making promises.
- Of two evils, we always choose the one that gets the most votes.
- Everywhere else in the world, singing is learned with the accompaniment of a professor. Only in our country, with the accompaniment of an inspector!
- How could they possibly defend the homeland in desperation when their hearts are in their heels.
- A Macedonian with a foreign passport is not a Macedonian. He is a gentleman.
- A minister cannot be a priest. A minister buries the nation without hymns.
- We have built a state unlike any other anywhere in the world. After all, it doesn't even exist in our country.
- Our government will fulfill the wishes of all citizens! It will set up a fish farm with golden fish.
- What kind of nags we are is also evident from the riders we choose!
- Our people are as free as birds. Their feeding is already just like theirs, too.
- Blessed are the militiamen and the smugglers! No one can hold them responsible for the defeat.
- These are not the thefts of the century! The century has only just begun for us.
- Macedonia is a great state. That is why there is no room for us inside it.
- A change of government is like changing underwear! You put on new ones and take off the shit-stained ones.

MY IDEAL MAN

My boyfriend is as handsome as Sinatra, as clever as Einstein — or so they say. A creature of unparalleled genius. You know his name, of course: Frankenstein.

MISSION IMPOSSIBLE

To understand a woman is an undertaking beyond human science. Even the wisest philosophers eventually surrender to female logic.

WRONG NUMBER

A woman walks into a shop and asks for a vibrator. „The brown one in the corner,” she says, „that's the fashionable one, isn't it?” The salesman goes pale. „Madam, that is a fire extinguisher.”

THE RETURN JOURNEY

She suddenly remembers she left the gas on and races home like a woman possessed. She shuts off the tap. Her husband looks at her and sighs: „You only just left.”

ETERNAL DEBT

And God said unto woman: „You shall pay in blood, and the bill shall return every month. For the sins of an ancient garden, you shall remain forever in debt.”

HUNTERS AND WOMEN

Hunters and women have one thing in common: they both enjoy improving the truth. A hunter makes his catch ten times larger; a woman makes her list of lovers ten times shorter.

aphorisms

Jovan Jovceski

(North Macedonia)

- Güzel sözler konusunda ona verecek hiçbir şeyim yok!
- Hatamı örttüm. Örttüm de - kendimi! Usulüne uygun şekilde rezil oldum, ama usulsüzce - reziliğimi park ettim!
- Üzümün düşük alım fiyatları yüzünden birçok aile asması hayal kırıklığına uğradı!
- Sonbaharın meyveleri arasında en acı olanları, sonbahar siyasetinin meyveleridir!
- İnsan, köpeğin en iyi dostudur! İnsanın dostluğundan bile daha fazlasıdır.
- Başarıyla korunan tek tanık Tanrı'dır. Ama kanunla değil!
- Yangınlar itfaiyecilerle başarıyla başa çıkılıyor. İşe birkaç tane daha - yangın almak gerek!
- Bağın donması, aile soyunun donmasından daha iyidir!
- Savaşı kabullenmezsek, barışa hazırız!
- Polisin sevmediği bir meslek vardır: Suçlular onu hiç ilgilendirmez!
- Halk sıkıntından gözyaşı nehirleri dökmüyor. Sadece ülkedeki hidrolojik durumu iyileştirmek istiyor!
- Gözyaşı olmadan ağlamak kârlı değildir. Gözyaşı Nehri'nin hidrolojik durumunu iyileştirmez!
- Başarıyı ne pahasına olursa olsun istemiyorum. Sadece üzerinde anlaşmış bir bedel karşılığında!
- Kârları aşın değil. Sadece ölçülerini aşın kârlı!
- Politikacılar bulanık sularla avlanıyor. Halkın gözyaşı nehirlerinde!
- Doğa su nehirleri bakımından zengin, toplum ise halkın gözyaşı nehirleri bakımından zengin!
- Robotun bizim halk oyunlarımızı bizden daha iyi oynamasına izin vermeyelim!
- Başarının olgun meyvelerini toplamak yerine, yeşil olanları koparıyoruz!
- Adaletsizliğin tescilli koruyucusu, korunan tanıkları sevmeyiz!
- Ölüm bize beş kala, çünkü ölüm peşimizde!
- Evlilik, organizatörlerinin kaybedebildiği tek piyangodur!

- • When it comes to fine words, I have nothing to give him!
- I covered up my mistake. I did — myself, too! I disgraced myself properly, but improperly — I parked my disgrace!
- Because of the low purchase price of grapes, many families' vines have been disappointed!
- Among the fruits of autumn, the bitterest are the fruits of autumn politics!
- Man is the dog's best friend! More than even a friend to man.
- The only witness successfully protected is God. But not by law!
- Fires are being successfully dealt with by firefighters. We just need to take on a few more — fires!
- It is better for your vineyard to freeze than your family line!
- If we refuse to accept war, we are ready for peace!
- There is one profession the police do not like: it has absolutely nothing to do with criminals!
- The people are not shedding rivers of tears out of distress. They merely want to improve the country's hydrological conditions!
- Crying without tears is not profitable. It does nothing to improve the hydrological condition of the River of Tears!
- I do not want success at any price. Only at an agreed price!
- Their profits are not excessive. It is only their margins that are excessively profitable!
- Politicians fish in troubled waters — in rivers of the people's tears!
- Nature is rich in rivers of water; society is rich in rivers of people's tears!
- Let us not allow a robot to play our traditional folk dances better than we do!
- Instead of harvesting the ripe fruits of my success, I pick the green ones!
- The registered guardian of injustice does not like protected witnesses!
- We are five minutes to midnight before death, because death is after us!
- Marriage is the only lottery in which its organizers can lose!

HISTORY OF SCIENCE

ERGUN AKLEMAN-

SOCIAL HIERARCHY

THE FIRST ENGINEER
OF THE WORLD

INVENTED TABLES!

ERGUN AKLEMAN-

THE FIRST ADMINISTRATOR
OF THE WORLD

WHAT IS THIS?

INVENTED HIERARCHY!

I AM THE
BOSS!

TODAY, HIERARCHIES ARE EVERYWHERE IN HUMAN SOCIETY: IN BUSINESSES, SCHOOLS, AND FAMILIES. MANY SOCIAL SCIENTISTS CRITICIZE THE HIERARCHIES COMMONLY FOUND WITHIN HUMAN SOCIETY. ON THE OTHER HAND SOME SOCIAL SCIENTISTS BY POINTING OUT THAT HIERARCHIES ALSO COMMON AMONG ANIMALS AND PLANTS, THEY CLAIM THAT HIERARCHIES ARE AS NECESSARY FOR SOCIAL ORDER.

Fan Lintao, China

Ivo Chadziev, Slovakia

Ivan Turuchko, Ukraine

aphorisms

Emil Strnisa
(Croatia)

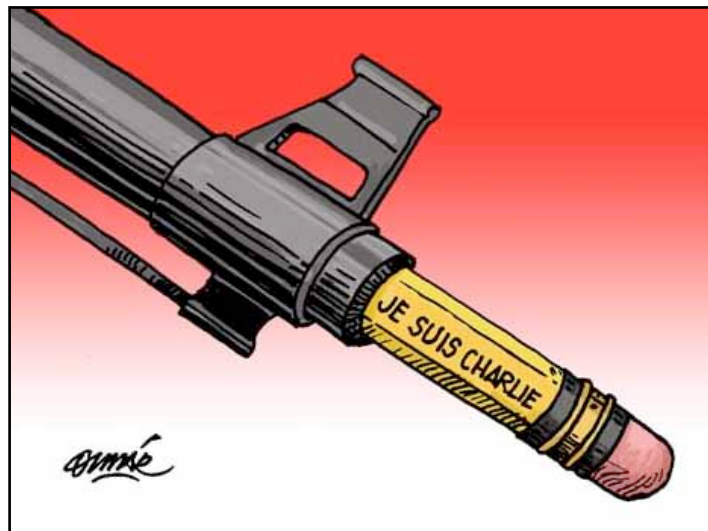

- Karımı takip etmesi için özel bir dedektif tuttum. Bugün onların düğününde sağdıçıyım.
- Polis karakolunda görevli memur kadının göğüs parmak izlerini aldı.
- Gerçek hayatta uygulanabilecek suç romanları yazmayın. Bizim polisimizle - ne olacağını asla bilemezsiniz.
- Ülkede sağcıların sayısı giderek artıyor, bu yüzden doğum oranımızın düşmesi hiç de şaşırtıcı değil.
- Önce bir polise roman yazmaya başladım, sonra aşk romanına dönüştü, ardından tekrar polise romana döndü.
- Başbakan "İstediğinizi söyleyin!" dediğinde sorun yok. Sorun, emniyet bakanı "Ne diyeceğim?" diye sorduğunda ortaya çıkıyor.
- Görünüşe göre özel dedektifler gazeteciye, gazeteciler de özel dedektife dönüşmüş durumda.
- Çok sinirli biriyim. Ne kadar iyi olduğumdan korkuyorum.
- Özlü sözlerimin çoğunu kendim hakkında ve bana rüşvet vermeyen herkes hakkında yazacağım.
- Ben gergin değilim, sadece futbol maçındayken ve olmadığım zamanlarda gergin oluyorum.
- Sinirlerim bozuldu. Şimdi karım onları evin her yerinden topluyor.
- Eskiden standart bir tansiyon ölçme cihazım vardı, şimdi eşim doğum günümde bana cıvalı bir barometre hediye etti.

- I hired a private detective to follow my wife. Today I'm best man at their wedding.
- The officer on duty at the police station took her chest prints.
- Don't write crime novels that can be applied in practice. With our police - you never know.
- There are more and more right-wingers in the country, so it's no wonder our birth rate is falling.
- I started writing a crime novel that turned into a romance novel, and then into a crime novel again.
- It's not a problem when the prime minister says - Say what you want! The problem is when the minister of police asks - What shall I say!
- It seems that private detectives have turned into journalists and journalists into private detectives.
- I have a terrible temper. I'm terrified of how good I am.
- I'll write aphorisms mostly about myself and about anyone who doesn't bribe me.
- I'm not nervous, I only get nervous when I'm at a football game and when I'm not.
- My nerves have given way. Now my wife collects them around the house.
- I had that standard blood pressure monitor, now my wife gave me a mercury barometer for my birthday.

Jose Alberto Rodriguez Avila (Avilarte), Cuba

Omar Zevallos, Peru

Benjamin Samudio, Panama

Ronaldo Cunha Dias, Brasil

article

Vladimir Rudov (Ukraine)

A GREETING FOR THE BIRTHDAY CELEBRANT

Ryushkin was rarely invited to the office of the trade union chairman, Khrumov, but he always knew why. And this time, entering the office, he asked without preamble:

"Who?"
"Simochkin."
Ryushkin winced:
"But he's as much of a worker as I am a ballerina!"
"Worse," Khrumov agreed gloomily, without explaining how it could be worse.
"He's malicious, a gossip," Ryushkin continued. "And then he sits for hours, daydreaming about something. Probably about retirement."
"Well, that won't be anytime soon," Khrumov sighed sadly, "but we have to compose a welcoming address for his fiftieth birthday."
"We have to, of course," Ryushkin agreed.
"Write," Khrumov said decisively. "You have a good style. I think he'll cry."

Ryushkin bent over the paper. "Done!" he exhaled a few minutes later.
"Dear Pavel Petrovich Simochkin," Ryushkin began reading aloud. "We address these words only to you, and they are dictated by the best of feelings. You, whom we value and love so much, who have become indispensable to the team, please accept our warmest congratulations and best wishes. Your hard work, diligence, and selfless dedication are an example for everyone, and we want you to be with us for a long, long time. Sincerely yours..."
"Of course he'll cry," Khrumov said with satisfaction. "He can't help but shed a tear."
And he brushed away an unbidden tear, regretting that his own anniversary was so far away.

DOĞUM GÜNÜ KUTLAYAN İÇİN BİR TEBRİK

Ryushkin, sendika başkanı Khrumov'un ofisine nadiren davet edilirdi, ama bunun nedenini her zaman bilirdi. Ve bu sefer, ofise girer girmez, lafı uzatmadan sordu:

"DSÖ?"
"Simochkin."
Ryushkin yüzünü buruşturdu:
"Ama o da benim bir balerin olduğum kadar çalışkan bir insan!"
"Daha da kötü," diye karamsar bir şekilde onayladı Khrumov, nasıl daha kötü olabileceğini açıklamadan. Ryushkin sözlerine şöyle devam etti: "O kötü niyetli, dedikoducu biri. Sonra da saatlerce oturup bir şeyler hayal ediyor. Muhtemelen emeklilik hakkında."
"Şey, bu yakın zamanda olmayacak," diye iç çekti Khrumov üzgün bir şekilde, "ama ellinci doğum günü için bir karşılama konuşması hazırlamamız gerekiyor."
"Elbette, bunu yapmak zorundayız," diye onayladı Ryushkin.
"Yaz," dedi Khrumov kararlı bir şekilde. "İyi bir üslubun var. Bence ağlayacak."
Ryushkin kağıdın üzerine eğildi. Birkaç dakika sonra "Bitti!" diye içini çekti.
"Sevgili Pavel Petrovich Simochkin," diye başladı Ryushkin yüksek sesle okumaya. "Bu sözleri sadece size söylüyoruz ve en içten duygularımızla ifade ediyoruz. Çok değer verdiğimiz ve sevdiğimiz, takım için vazgeçilmez hale gelen siz, en içten tebriklerimizi ve en iyi dilekelerimizi kabul edin lütfen. Sıkı çalışmanız, gayretiniz ve özverili bağlılığınız herkese örnek teşkil ediyor ve uzun yıllar bizimle olmanızı istiyoruz. Saygılarımızla..."
"Elbette ağlayacak," dedi Khrumov memnuniyetle.
"Gözlerinden yaşlar akmasın."

Ve istemsizce süzülen bir gözyaşını sildi, kendi yıldönümünün bu kadar uzakta olmasına üzüldü.

Nasif Ahmed, Bangladesh

Alexander Dubovsky, Ukraine

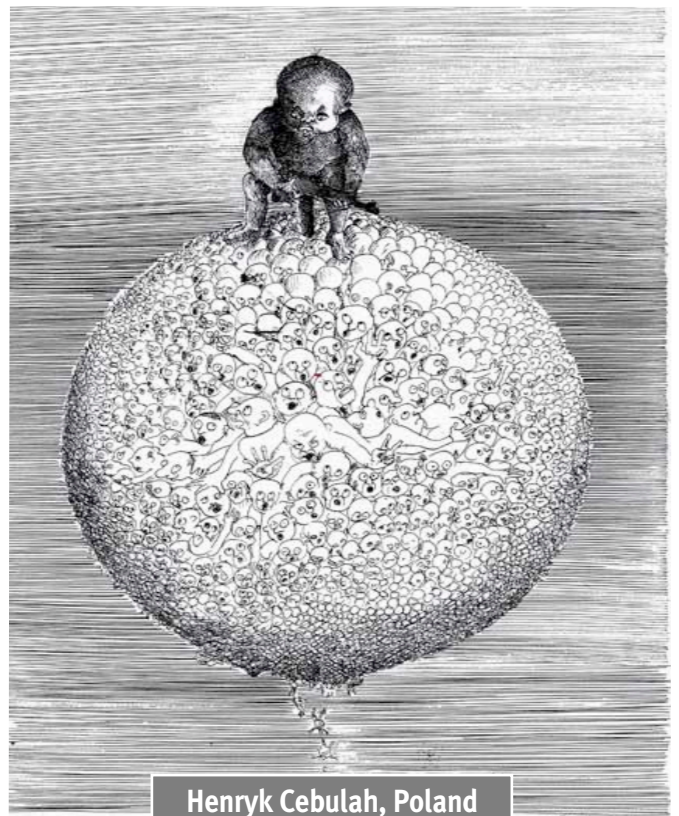
Hule Hanusic, Austria

Farhad Rahim Gharamaleki, Iran

Henryk Cebulah, Poland

BREXIT

Will the UK
EU-turn?

CHIKK

THE

CHIKK

CARTOON
GALLERY

'Chicane' is
the pen name
of Mark Winter,
a New Zealander
who lives and
cartoons in
London

5TH OF NOVEMBER...

Polly
wants
a
crack...

BANG!!

...er!

CHIKK

Fresh hype surrounds production of
The Lord of the Rings: The Hunt for Gollum,
with Wellington preparing for a massive
wave of Tolkien-inspired tourism...

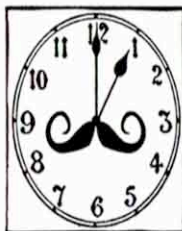
Preciou\$\$\$\$!

CHIKK

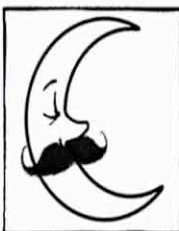
Cartooning insomnia...only 12 sleeps until Christmas...

MOvember doodles

MOment in time

MOon

MOustachio nut

MOo

magic MOment

MOvement

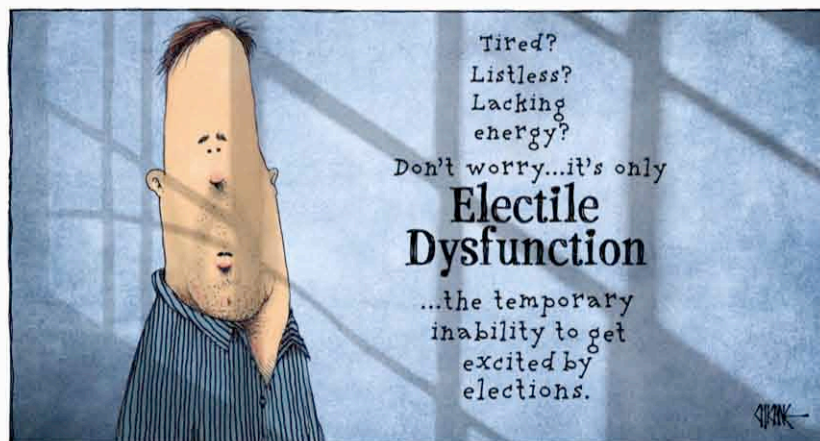
MOosetache

no business like
MO business

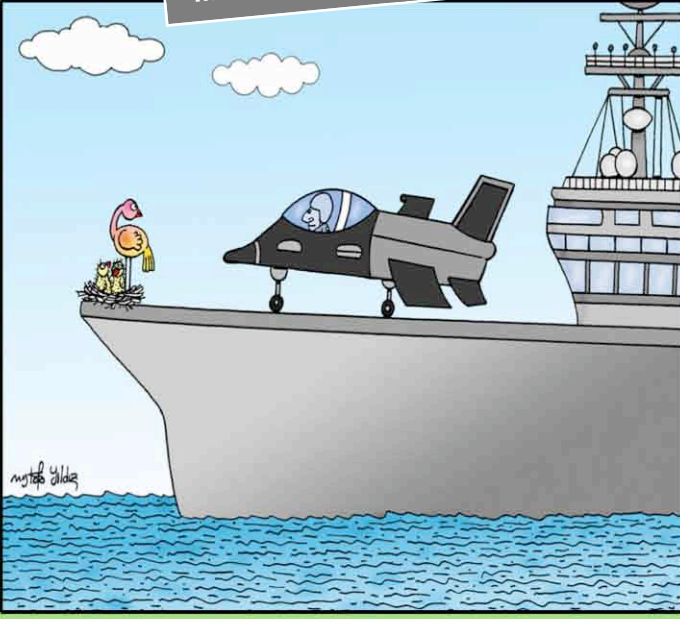

MOusetache

MİSTİK

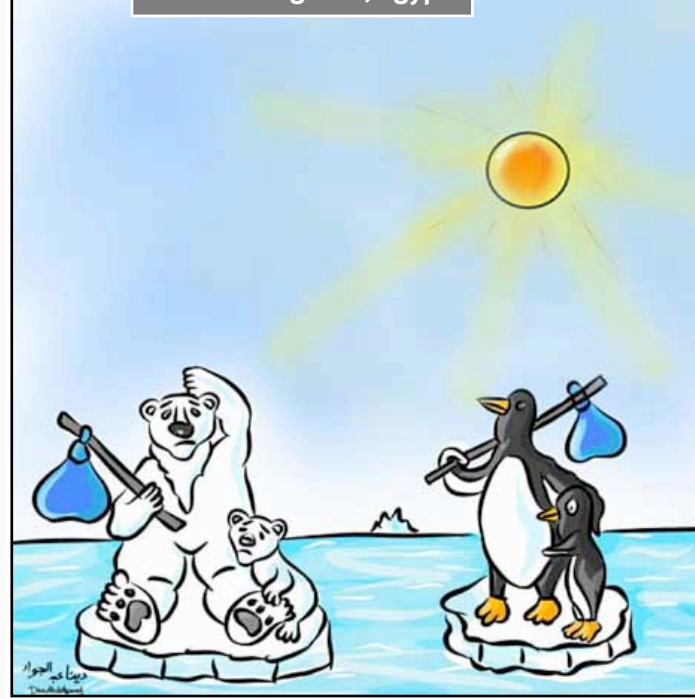
Mustafa Yıldız, Türkiye

Zeynep Gargi, Türkiye

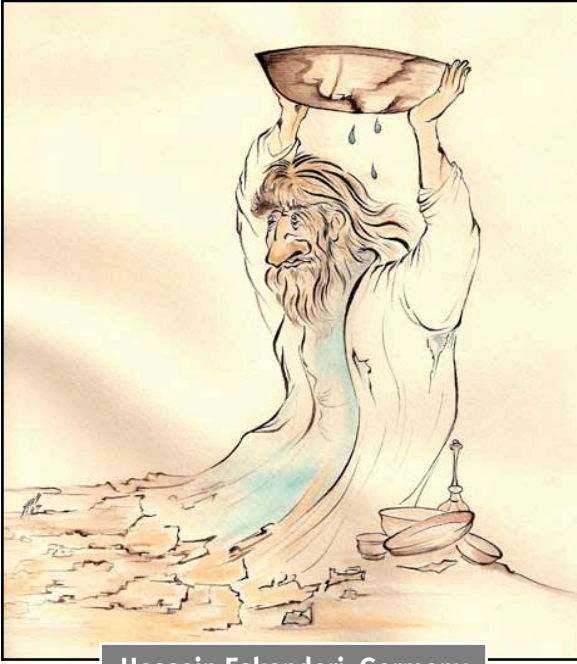

Dina Abdelgawad, Egypt

Kuang Zuhai, China

Hossein Eskandari, Germany

The Unequal Race

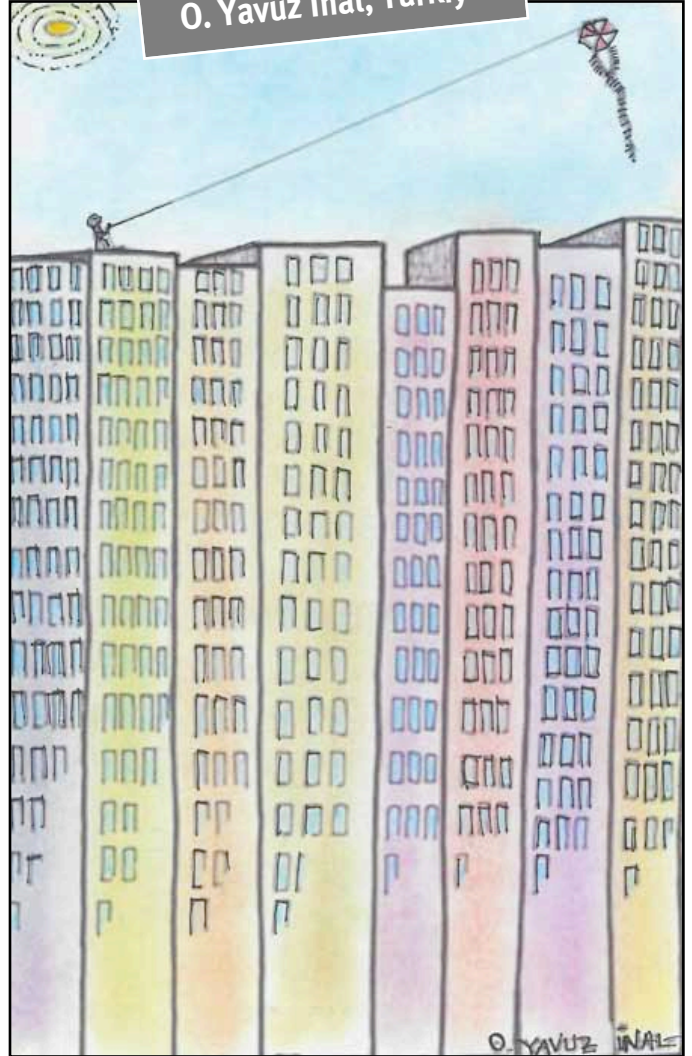
Omar Radwan, Palestine

Dariusz Dabrowski, Poland

ÇİZGİYİLE

O. Yavuz İnal, Türkiye

HUMOROUS PHOTOS

by Francisco Punal
Suarez, Spain

aphorisms

Milan Pantic
(Bosnia&Herzegovina)

- Muhalefet, seçimlerde zaten hiç sahip olmadığı şeyi kaybetti.
- İnsanların kötü olduğu yerde, çarkların çok yağlanması gerekir (rüşvet verilmesi gerekir).
- Bankamatiğe gittim. Büyük para kalmamış!
- Her kuşun eti yenmez ama sütü fena olmaz.
- Başkalarının hatalarından ders çıkaranlar bana "öğretmenim" der.
- Çalmalarına izin vermek bizim adımıza dürüstçe bir davranış değil.
- Bizim park etmemizin yasak olduğu yerlerde onları garajları yükseldi.
- Ödül kazananları örnek olarak aforizma yazmayı denedim. Bana hiçbir şeye benzemediğini söylediler.
- Fıçının içine şöyle bir bakıyorum. Diyojen hepsini içmiş!
- Bende düzen bellidir. Burada değilse, oradadır.
- Sadece her şeyi yerle bir edecek olanlar sıvırlacaktır.
- Benim diyetim kahvaltı, öğle yemeği ve son akşam yemeğinden (gizli akşam yemeğinden) oluşuyor.
- Akıllıca bir şey duyabilmek için, en yüksek sesleri susturmanız gerekir.
- Aptalca sorular sorduğumda, tam da öyle cevaplar beklerim.
- Tohumları eker ekmez, raflarda un tükendi.
- Kendinizi abartmaya başladığınız an, zaten satışa hazırsınız demektir.
- Sıcak yemeğin parasını alana kadar, soğuk mezeyle yetiniyorum.
- Emeklerini işe alıyoruz çünkü hiçbir zaman hastalık iznine ayrılmıyorlar.
- Çocuklara en pahalısını, kendimize en ucuzunu alıyoruz. Ortalama bir hayat yaşıyoruz.
- Suçla da demokrasiyle savaştığımız gibi savaşıydık, onun da kökünü kuruturduk.
- Bizi en çok, daha önce hiç iktidara gelmemiş bir muhalefete korkutuyorlar.
- Derin devletimizin nerede olduğunu biliyorum. En dipte!
- Partiyi dolandırıcılardan, yalancılardan, dalkavuklardan temizledik... Şimdi parlamentoda yokuz!
- Çatı katında oturmaktan kaçınırım, balkondaki çiçeklerimi sulayacak kimse olmaz.
- Eğer yeni dünya düzeni buysa, o zaman kaos neye benziyor?

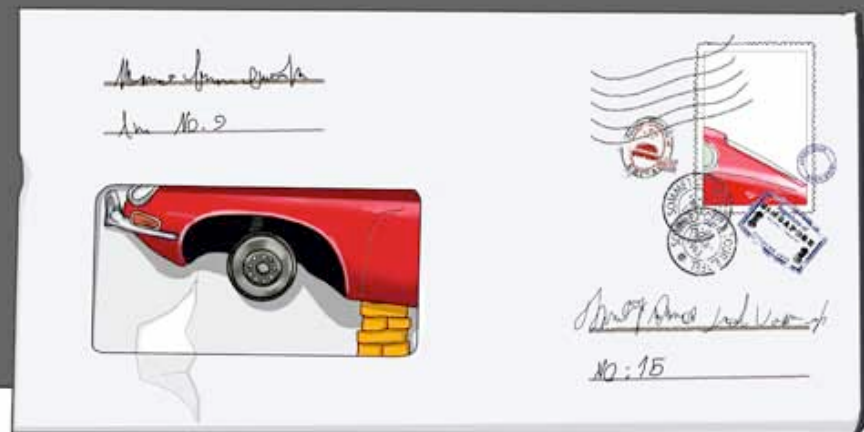
- The opposition lost in the elections what they never actually had.
- Where people are bad, the gears need a lot of greasing (bribery is required).
- I went to the ATM. There was no big money left!
- Not every bird is meant to be eaten, but its milk wouldn't have been bad.
- Those who learn from the mistakes of others call me "teacher."
- Letting them steal is not an honest act on our part.
- Where we were forbidden to park, their garages rose.
- I tried writing aphorisms by taking award winners as a model. They told me it looked like nothing at all.
- I take a look inside the barrel. Diogenes drank it all!
- My routine is clear: if it's not here, it's there.
- Only those who will raze everything to the ground will rise to prominence.
- My diet consists of breakfast, lunch, and the Last Supper (the secret dinner).
- To hear something wise, we must silence the loudest.
- When I ask stupid questions, those are exactly the kind of answers I expect.
- As soon as the seeds were sown, flour ran out on the shelves.
- The moment you start overhyping yourself, you are already ripe for sale.
- Until I get the money for a hot meal, I content myself with cold appetizers.
- We hire retirees because they never take sick leave.
- We buy the most expensive for the kids, and the cheapest for ourselves. We live an average life.
- If we fought crime the way we fight democracy, we would have eradicated it by now.
- They terrify us most with an opposition that has never actually been in power.
- I know where our deep state is. At the absolute bottom!
- We purged the party of fraudsters, liars, and sycophants... Now we are no longer in parliament!
- I avoid living in a penthouse; there would be no one to water my flowers on the balcony.
- If this is the new world order, then what on earth does chaos look like?

Yalda Hasheminezhad, Iran

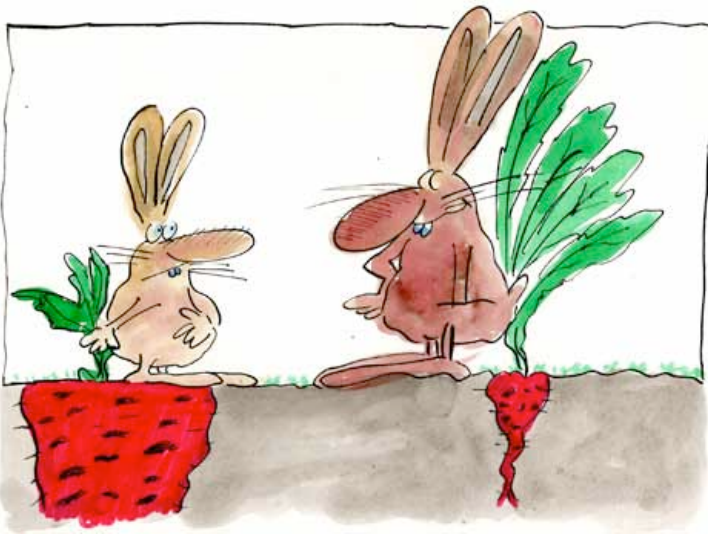

Nahid Magsoudi, Iran

Nilya Sadat Mirrezae, Iran

Neda Khodaverdi, Iran

I, as a great president, have always said, the mullahs in Venezuela want to take away our glaciers in Cuba, ad brother!

Steffen Jahsnowski, Germany

DO YOU ALSO HAVE PROBLEMS WITH YOUR BACK?

NO, REALLY, BUT MY PHONE IS SLOWLY GIVING ME A TUMP!

BÜYÜKBABA, NEDEN KİTAP OKUYORSUN?

"PİL" SOSUZ KADAR ZAYANIYOR VE GRAFİKLER HARİKA!

aphorisms

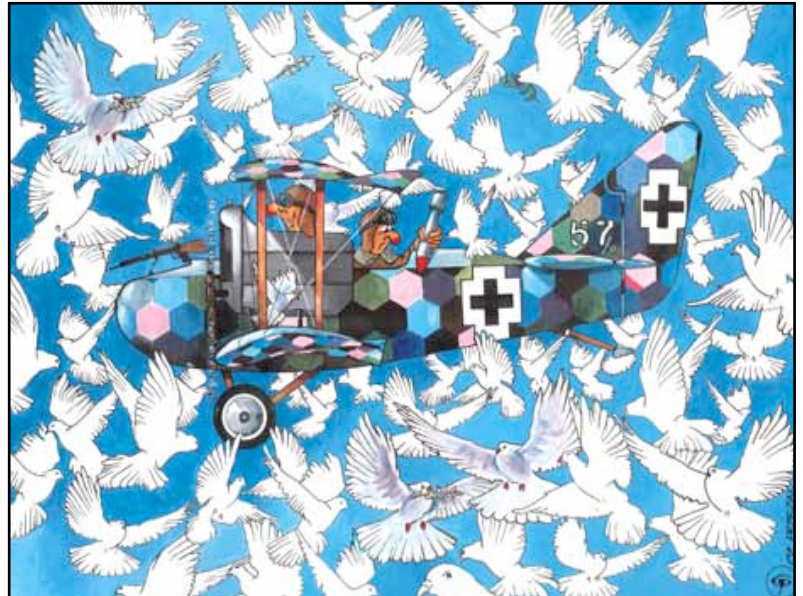
Milan R.Simic (Serbia)

- Yapay zekaya karşı olan yazarları anlamıyorum. Yapay yazarlarımız ondan önce de vardı.
- Diplomayı satın aldım ama hastaları tedavi etmiyorum. Sadece sağlık raporu satıyorum.
- Kader hariç, herkes rüşvet alıyor.
- Demokrasinin aksine, diktatörlüğün rolü yapılmaz.
- Yanlış diplomayı satın almış. İlk ameliyatından sonra tutuklayıp götürdüler.
- Yandaş yazarlara kaç ödülleri olduğunu sormayın. Kendileri bile bilmiyor.
- İnananlar haclı seferleri yürütür, ateistler ise biyolojik savaşlar.
- Çoklu kişiliğe yapay zekâ bile yardım edemez.
- Halk uyandığından beri, hükümdarın hiçbir kişiliği rahat bir uyku çekemiyor.
- Geç gelen adalet bile bizim için ulaşılmaz.
- Yenilgimiz yok, çünkü hepsini ahlaki birer zafer olarak yaşıyoruz.
- Bu gece yazılan duvar yazılarıyla gün ağardı.
- Bizde gazeteler bağımsızlıklarını ilk sayılarından sonra kaybederler.
- Şu an cumhuriyetçi rolü yapan bir monarşistim.
- Okurların yüzlerine onları ilk kez duyduklarını söylediği ünlü yazarların sayısı giderek artıyor.
- Ameliyatlar için tanıdığım yok ama otopsiler için var.
- Bizde edebiyat ödüllerinin dağıtımı satır için en minnettar konulardan biri haline geldi.
- Halka repliksiz bir rol verildi. Tutsaklıkta özgürlük rolü oynuyor.

- The government solved the crime problem. It legalized it.
- I don't understand writers who are against artificial intelligence. We had artificial writers way before that.
- I bought the diploma, but I don't treat patients. I only sell medical reports.
- Everyone takes bribes, except fate.
- Unlike democracy, dictatorship cannot be faked.
- He bought the wrong diploma. They arrested him and took him away right after his first surgery.
- Don't ask pro-government writers how many awards they have. Even they don't know.
- Believers wage crusades, while atheists wage biological warfare.
- Even artificial intelligence can't help a multiple personality.
- Ever since the people woke up, none of the ruler's personalities can get a good night's sleep.
- Even delayed justice is out of our reach.
- We have no defeats, because we experience all of them as moral victories.
- The day broke with the graffiti written tonight.
- Here, newspapers lose their independence after their first issue.
- Right now, I am a monarchist playing the role of a republican.
- The number of famous writers who tell their readers to their faces that they are hearing about them for the first time is growing.
- I don't have connections for surgeries, but I do for autopsies.
- Here, the distribution of literary awards has become one of the most rewarding subjects for satire.
- The people were given a role without lines. They are playing the role of freedom in captivity.

Czesław Przesak, Poland

Leonardo da Vinci and the First Beginnings of Caricature in the Modern Era.

The Early Pioneers of Italian Caricature

The history of caricature cannot be read apart from the philosophical and artistic cradle that shaped its earliest features. While Italy exported to the world its standards of ideal beauty and the Renaissance spirit, another visual revolution was quietly fermenting: one that sought not to beautify reality but to charge and dismantle it, which is exactly what the Italian word *Caricare*, the root of this art's name, captures.

Who is Abdallah El-Sawy

- It is worth noting that Abdallah El-Sawy is an Egyptian researcher and writer specializing in the history of caricature, born in Beheira Governorate, Egypt, in 1984. At the beginning of 2012, he announced the founding of "The Memory of Egyptian Caricature Project," which is considered the first project of its kind in Egypt and the Middle East for the proper documentation and chronicling of the earliest beginnings of Egyptian caricature art and its first pioneers. El-Sawy has participated in numerous local and international conferences, exhibitions, and festivals dedicated to caricature art, and has published 14 books on a number of the early pioneers of Egyptian caricature art, including: Sarukhan, Toghian, George El-Bahgoury, and Mostafa Mahram Bey Mokhtar. He has also organized numerous important commemorative caricature exhibitions, including: "The 1919 Revolution.. in the Memory of Egyptian Caricature" (2019)

"The October Victory.. in the Memory of Egyptian Caricature" (2020) "The Return of Abu Naddara Zarqa.. Yaqub Sanu, Pioneer of Egyptian Caricature" (2023) "The 1923 Constitution.. in the Memory of Egyptian Caricature" (2023) He also founded and chaired the Damanhour International Festival for Women's Caricature, whose first and second editions were successfully held in the city of Damanhour in March of 2024 and 2025.

by Abdallah El-Sawy

Ricercatore specializzato in storia della caricatura italiana

Episode One

The history of caricature cannot be read apart from the philosophical and artistic cradle that shaped its earliest features. While Italy exported to the world its standards of ideal beauty and the Renaissance spirit, another visual revolution was quietly fermenting: one that sought not to beautify reality but to charge and dismantle it, which is exactly what the Italian word *Caricare*, the root of this art's name, captures. The Italian Caricature Memory Project is pleased to present, in *fenamizah* magazine, the first episode of the series "The Early Pioneers of Italian Caricature." The series re-reads the founding roots of this art, highlighting the early fathers who mastered sober academic drawing before lending their brushes the daring of rebellion. It is an attempt to restore intellectual credit to an art long dismissed as marginal, though it is a great turning point in modern art. No serious attempt to trace the beginnings of Italian caricature can bypass Leonardo da Vinci, the encyclopedic artist who united the painter's brush, the surgeon's scalpel and the philosopher's mind in one project that never separated art from science. He was not a caricaturist in the technical sense the art later settled into; he mocked no particular individuals. Yet his deep study of the human face, and his search for the hidden laws governing expression and emotion, made him, for many art historians, an indispensable intellectual point of departure: the face ceased to be a subject of ideal representation and became matter to be analyzed, dissected, and reshaped through exaggeration. So what was the master of ideal

Leonardo Da Vinci

beauty doing with those faces? Is he the father of modern caricature?

For Leonardo, the face was a phenomenon worth studying, like the movement of water or the structure of muscle. He dissected corpses and recorded how features relate to the passions of the

soul. Vasari relates that he followed people with strange faces, memorizing their features to draw later. From this passion came the "grotesque heads," including the sheet of five heads at Windsor Castle, thought to date to around 1490.

These drawings are not caricature in the strict sense: they mock no one and offer no social commentary.

Gombrich and others regard them as an inquiry into human types and the limits of natural variety. Even so, they established two ideas without which caricature cannot stand. First, the non-ideal face is a legitimate subject for art, in an age that revered classical proportions. Second, every face has a distinguishing trait that can be isolated and brought forward, the very heart of caricatural exaggeration.

Nor did they stay in his workshop: after his death they passed to his pupil Francesco Melzi, and copies circulated across Europe. Caricature as a conscious practice took shape in Bologna in the late sixteenth century, in the "loaded portraits" (*ritratti carichi*) of Annibale and Agostino Carracci, from which caricatura derives, from *caricare*, "to load" and "to exaggerate." Leonardo's direct influence on them is debated, though his visual legacy was present in the atmosphere where the art grew.

Thus Leonardo da Vinci, beyond any doubt, is the intellectual starting point of any serious account of modern Italian caricature's origins, without being its founder in the exact historical sense. Through his anatomical studies and drawings of unfamiliar faces, he opened the door to an entirely new vision of the human face, grounded in patient scientific analysis, precise observation, and the discovery of each face's singular traits, rather than the repetition of the prevailing ideal model. ■

Leonardo da Vinci ve modern dönemde dünyada karikatürün ilk başlangıcı...

İtalyan karikatürünün ilk öncüleri

Karikatür tarihi, onun en erken özelliklerini şekillendiren felsefi ve sanatsal beşikten bağımsız olarak okunamaz. İtalya dünyaya ideal güzellik standartlarını ve Rönesans ruhunu ihraç ederken, sessizce mayalanan bir başka görsel devrim daha vardı: Gerçekliği güzelleştirmeyi değil, ona yüklenmeyi ve onu parçalamayı amaçlayan bir devrim. Bu sanatın adının kökeni olan İtalyanca Caricare kelimesinin tam olarak yakaladığı şey de budur.

Abdallah El-Sawy • İtalyan karikatür tarihi üzerine uzmanlaşmış araştırmacı.

Birinci bölüm:

İtalyan Karikatür Bellek Projesi, "fenamizah" dergisinde "İtalyan Karikatürünün İlk Öncüleri" serisinin ilk bölümünü sunmaktan mutluluk duyar. Bu seri; fırcalarına isyankâr bir cesaretle vermeden önce ciddi akademik resimde ustalaşmış ilk babaları öne çıkararak, bu sanatın kurucu köklerini yeniden okuyor. Bu çalışma, modern sanatta büyük bir dönüm noktası olmasına rağmen uzun süre marjinal olarak hor görülmüş bir sanata entelektüel kredisini iade etme girişimidir. İtalyan karikatürünün başlangıcını izlemeye yönelik hiçbir ciddi girişim, sanatı bilimden asla ayırmayan tek bir projede ressamın fırcasını, cerrahın neşterini ve filozofun zihnini birleştiren ensiklopedik sanatçı **Leonardo da Vinci**'yi es geçemez. O, sanatın daha sonra oturduğu teknik anlamda bir karikatürist değildi; belirli hiçbir bireyle alay etmedi. Yine de insan yüzüne dair derinlemesine çalışması ile ifade ve duyguya hükmeden gizli yasalara arayışı, onu birçok sani tarihçisi için vazgeçilmez bir entelektüel hareket noktası haline getirdi: Yüz, ideal temsili bir öznesi olmaktan çıkmış; abartı yoluyla analiz edilen, incelenen ve yeniden şekillendirilen bir maddeye dönüşmüştü. Peki, ideal güzelliğin ustası

o yüzlerle ne yapıyordu? O, modern karikatürün babası mıdır? **Leonardo** için yüz; suyun hareketi veya kasın yapısı gibi incelenmeye değer bir fenomendi. Cesetleri incelemiş ve yüz hatlarının ruhun tutkulanıyla nasıl ilişkili olduğunu kaydetmiştir. **Vasari**, onun tuhaf yüzlere sahip insanları takip ettiğini, daha sonra çizilebilmek için özelliklerini ezberlediğini aktarır. **Windsor Kalesi**'nde bulunan ve 1490 civarına ait olduğu düşünülen beş başlı sayfa da dahil olmak üzere "grotesk kafalar" bu tutkudan doğmuştur. Bu çizimler katı anlamda karikatür değildir: kimseyle alay etmez ve hiçbir sosyal eleştiri sunmazlar. **Gombrich** ve diğerleri bunları, insan türleri ve doğal çeşitliliğin sınırları üzerine birer araştırma olarak görürler. Oyle ki, yine de karikatürün var olamayacağı iki fikrin temelini atmışlardır. Birincisi, klasik oranlara tapınan bir çağda, ideal olmayan yüz sanat için meşru bir konudur. İkincisi, her yüzün soyutlanıp öne çıkarılabilecek ayırt edici bir özelliği vardır ki bu da karikatürel abartının kalbidir. Üstelik bu eserler onun atölyesinde kalmadı: Ölümünden sonra öğrencisi **Francesco Melzi**'ye geçtiler ve kopyaları Avrupa'da dolaşıma girdi. Bilinçli bir pratik olarak karikatür, on altıncı yüzyılın sonlarında **Bologna**'da, **Annibale** ve **Agostino Carracci**'nin "yükü

portrelerinde" (*ritratti carichi*) şekillendi; caricatura kelimesi de "yüklemek" ve "abartmak" anlamına gelen **caricare** sözcüğünden buradan türedi. Görsel mirası sanatın büyüdüğü atmosferde mevcut olmasına rağmen, **Leonardo**'nun onlar üzerindeki doğrudan etkisi tartışmalıdır. Böylece **Leonardo da Vinci**, tam anlamıyla tarihi bir anlamda kurucusu olmasa da, modern İtalyan karikatürünün kökenlerine dair her türlü ciddi hesabın entelektüel başlangıç noktasıdır. Anatomi çalışmaları ve alışılmadık yüz çizimleri sayesinde; egemen ideal modelin tekrarına dayanmayan, sabırlı bilimsel analize, hassas gözleme ve her yüzün kendine has özelliklerinin keşfine dayanan, insan yüzüne dair tamamen yeni bir vizyonun kapısını aralamıştır. ■

Abdallah El-Sawy kimdir?

Abdallah El-Sawy'nin karikatür tarihi konusunda uzmanlaşmış Mısırlı bir araştırmacı ve yazar olduğunu belirtmekte fayda var. 1984 yılında Mısır'ın Beheira vilayetinde doğmuştur. 2012 yılının başında, Mısır karikatür sanatının ilk başlangıçlarını ve ilk öncülerini doğru bir şekilde belgelemek ve kaydetmek amacıyla Mısır ve Orta Doğu'da türünün ilk örneği kabul edilen "Mısır Karikatür Hafızası Projesi"nin kuruluşunu duyurdu. El-Sawy, karikatür sanatına adanmış çok sayıda yerel ve uluslararası konferans, sergi ve festivale katılmış; Sarukhan, Toghan, George El-Bahgoury ve Mostafa Mahram Bey Mokhtar gibi Mısır karikatür sanatının ilk öncüleri üzerine 14 kitap yayımlamıştır.

Ayrıca aralarında sunların da bulunduğu birçok önemli anma karikatür sergisi düzenlemiştir: • "1919 Devrimi.. Mısır Karikatür Hafızasında" (2019) • "Ekim Zaferi.. Mısır Karikatür Hafızasında" (2020) • "Abu Naddara Zarqa'nın Dönüşü.. Yaqub Sanu, Mısır Karikatürünün Öncüsü" (2023) • "1923 Anayasası.. Mısır Karikatür Hafızasında" (2023) Ayrıca, ilk ve ikinci edisyonları Mart 2024 ve 2025 tarihlerinde Damanhour şehrinde başarıyla gerçekleştirilen Damanhour Uluslararası Kadın Karikatürleri Festivali'nin kuruculuğunu ve başkanlığını üstlenmiştir.

aphorisms

Drazen Jergovic (Croatia)

- Eskiden sadece Dalmaçyalı kadınlar kocalarını döverdi.
- Doğru bir yalan, aldatıcı bir gerçektir.
- Özdeyiş, enginliğin süzölmüş halidir.
- Liderimiz tam bir baş belası haline geldi.
- Mizah, hicvin yalnızca zararsız bir biçimidir.
- Köprülerden atlamak bile artık bir anlam ifade etmiyor. Su seviyeleri çok düşük.
- Çocuk, anne babasının sözcüsüdür.
- Hiçbir sorunu olmayan insanlar, sorun yaratma ihtiyacı hissederler.
- Tüm kış yazın birikimiyle geçirebilirsiniz.
- Cep telefonunuzla değil, aranızdaki mesafeyi koruyun!
- Gençler, aktif pasifliğin temsilcileridir.
- Yükselen bir yıldız, yok olan bir toplumdaki daha güzeldir.
- Siyasi konuşmalar, en çok keskin donukluklarıyla kendini belli eder.
- Çocuklar kreşe, ebeveynler kafeye!
- Minimum avantaj, maksimum ciddiyet gerektirir.

- In the past, only Dalmatian women beat their husbands.
- A truthful lie is better than a deceitful truth.
- An aphorism is the distillation of vastness.
- Our leader has become a pain in the neck.
- Humor is merely a benign form of satire.
- Even jumping off bridges makes no sense anymore. Water levels are too low.
- A child is the spokesperson for their parents.
- People who have no problems feel the need to create them.
- You can live off the summer all winter long.
- Keep your distance, not your mobile phone!
- Young people are the representatives of active passivity.
- A rising star is more beautiful than a vanishing society.
- Political speeches are most recognizable by their sharp dullness.
- Children to kindergartens, parents to cafes!
- Minimum advantage requires maximum seriousness.

aphorisms

Jane Atanasov (North Macedonia)

- Tamamen sağır, fakat lideri mükemmel duyuyor.
- İyi bir dostum vardı. İktidarın labirentlerinde kayboldu.
- Balkanlar'da terzi çok. Tarihi dikip biçip duruyorlar.
- Bazı adamlar hiç büyümmez. Sadece annelerinin memesini devletin memesıyla değiştirirler.
- Toplumsal statü merdivenini tırmanmak, genellikle halkın sırtında son bulur.
- Bazı kadın komşular sürekli moral verir. Benimki ise sadece gürültü patırtı çıkarır.
- Soruşturma açıldı. O iblisin içeri tıklması lazım.
- Sefil bir emekli maaşıyla nasıl hayatta kalınır? Cevap sorunun içinde gizli.
- Soğuk bir kadına kanın ısındığında, bu büyük bir trajedi olur.
- Akıllı gibi davranıyor; bu da aptal olmadığının yeterli bir kanıtı.
- Sevdiğin insan için her şeyi yaparsın—kendini rezil etmek pahasına bile.
- Bir kadını bacaklarını açmaya ikna ettiğinde, aklındakileri söylemeye başladığında şaşırma.
- Koyun, kurtlar yarışına girmeye karar verirse, sonunda ödülün kendisi olur.
- Zenginliğinin ruhunda olduğunu söyleyip durma. Onu da söküp alırlar elinden.
- Herkes bana çok güzel yazdığını söylüyor, oysa el yazım tam bir felaket.

- He is completely deaf, but he hears the leader perfectly.
- I had a good friend. He got lost in the labyrinths of power.
- There are many tailors in the Balkans. They keep altering history.
- Some guys never grow up. They just swap their mother's breast for the state teat.
- Climbing the social ladder regularly ends on the people's backs.
- Some female neighbors constantly boost morale. Mine just raises a racket.
- An investigation has been opened. That devil needs to be closed away.
- How to survive on a miserable pension? The answer is in the question.
- It's a great tragedy when you warm up to a frigid woman.
- He acts smart—proof enough that he isn't stupid.
- For the loved one you do everything—even a fool of yourself.
- Once you convince a woman to spread her legs, don't be surprised when she starts speaking her mind.
- If the sheep decides to enter a contest of wolves, it will end up as the prize.
- Don't brag that your wealth is in your soul. They'll rip it out of you.
- Everyone tells me I write beautifully, yet my handwriting is a disaster.

aphorisms

Ljiljana Krstic (Serbia)

- Zenginlerin kuş sütü de eşek peyniri de var; kimilerinin çocukları bile beyaz peynir kıvamında.
- Çıplak ayaklarla ustura sırtında yürüyoruz.
- Halkımızın çürük dişini, güçlü adalet kışkaçları söküp çıkarabilir.
- Televizyon ekranından geçirile geçirile büyütülen bir yalandır.
- Paravanın arkasında oy veriyoruz, sonra seçtiklerimiz paravanın arkasından kaderimizi biçiyor.
- Yüzyılın ilk çeyreğinin sonundaki ılık kış, uyanan halkın ne kadar öfkeli yaraları olduğunu gösteriyor.
- Heykeltıraşlar keskinliğiyle, politikacılar ise medyayla yontar.
- Artık tek bir iskambil destesi bile bulamazsınız. Hepsi parti kulesinin inşasında kullanıldı.
- Sonbaharda rüzgâr yaprak eker; birçok medya kuruluşu ise dört mevsim karanlık eker.
- Küçük devletlerdeki büyük dramları bazen pilot, bazen de hapishane gardiyanı çözer.
- İktidar tonlarca şekerle tatlandırılmış. Tadına bakanın ağzı tatlanıyor.
- Soluduğumuz hava siyasi yalanlarla kirlenmiş.
- Pilotsuz bir uçakta kıvrıla kıvrıla ilerliyoruz; üstelik hava da iyice kapandı.
- Hava kirli. Derin bir nefes aldığımızda halkın hoşnutsuzluğunun kokusunu duyuyoruz.
- Yüksek fiyatlar, ucuz bahanelerle açıklanıyor.
- Yapay zekâ, yapay çiçek gibidir.
- aOna bakarsınız ama kokusunu alamazsınız.
- Önemli belgeler, çekmecenin karanlığında suçların zaman aşımına uğramasını bekliyor.

- The rich have everything from bird's milk to donkey cheese; some people even have children as soft as feta cheese (literally: white cheese).
- We are walking barefoot on the edge of a razor.
- The powerful pliers of justice can extract our people's rotten teeth.
- It was a lie grown larger by being passed constantly through the television screen.
- We vote behind a partition, and then those we choose shape our destiny from behind that same partition.
- The mild winter at the end of the first quarter of the century shows how many angry wounds the awakening people carry.
- Sculptors carve with chisels, while politicians carve with the media.
- You can no longer find even a single deck of cards. They were all used to build the party tower.
- In autumn, the wind sows leaves; many media outlets sow darkness all four seasons.
- The great dramas in small states are sometimes resolved by a pilot, and sometimes by a prison guard.
- Power is sweetened with tons of sugar. Those who taste it find their mouths sweetened.
- The air we breathe is polluted with political lies.
- We are spiraling forward in a pilotless plane; and to make matters worse, the weather has closed in completely.
- The air is polluted. When we take a deep breath, we smell the discontent of the people.
- High prices are explained with cheap excuses.
- Artificial intelligence is like an artificial flower. You look at it, but you cannot smell its scent.
- Important documents await the statute of limitations for crimes in the darkness of a drawer.

Computing Through Time

Cartoons in IEEE Computer

Dr. Ergun Akleman, USA

Turkish Academician and cartoonist at Texas A&M University

HISTORICAL MOMENTS IN SCIENCE & TECHNOLOGY INVENTION OF TELEPHONE

MARCH 10, 1876

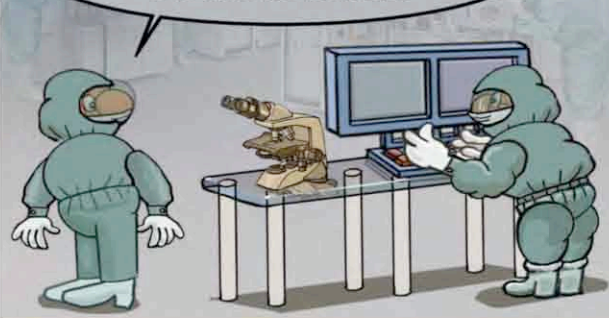
METROLOGY BEFORE COMPUTERS

GREAT, I AM ABLE TO GET
PRECISE MEASUREMENTS WITH
SOFT TAPES!

METROLOGY AFTER DIGITAL

UGGH, WE NEED HIGHER
PRECISION TO MAKE BETTER
SEMICONDUCTORS!

MODERN METROLOGY STARTED AFTER THE FRENCH REVOLUTION TO STANDARDIZE UNITS IN FRANCE. THE DECIMAL-BASED METRIC SYSTEM WAS CREATED IN 1795. THE METRIC SYSTEM WAS MODERNIZED IN 1960 WITH THE CREATION OF THE INTERNATIONAL SYSTEM OF UNITS (SI) AFTER THE 11TH GENERAL CONFERENCE ON WEIGHTS AND MEASURES. SOFT MEASURING TAPES FOR TAILORS COULD HAVE BEEN AROUND EARLIER.

TEXT AND DRIVE BEFORE COMPUTERS

IT IS NOT
POSSIBLE TO TAKE
NOTES WHILE
DRIVING!

TEXT AND DRIVE AFTER DIGITAL

I AM IN CAR
CRASH RIGHT
NOW! I WILL
WRITE LATER!

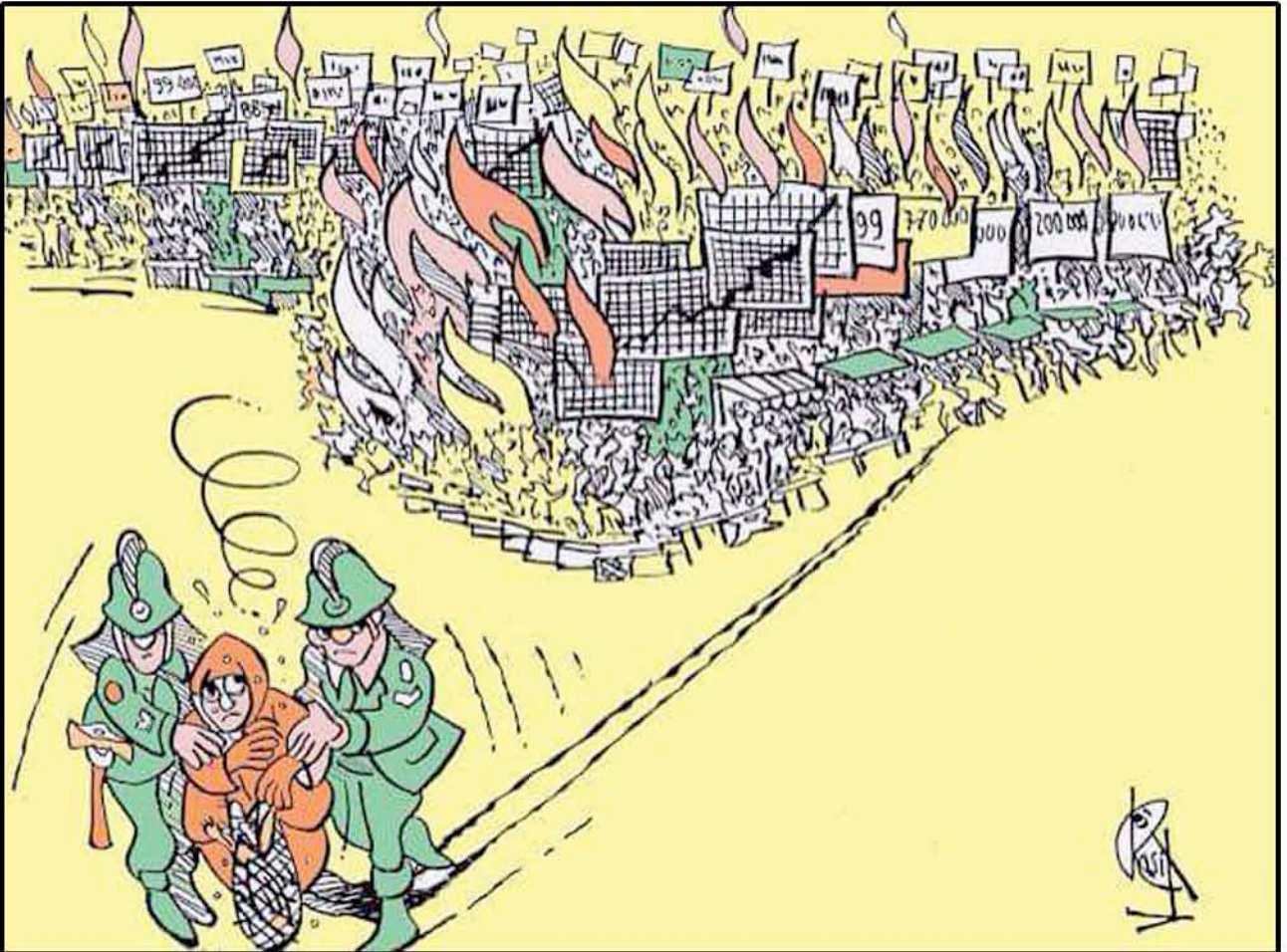

IN 1885 CARL BENZ BUILT AND PATENTED MOTORWAGEN, THE FIRST PRACTICAL AUTOMOBILE FUELED BY GAS, IN GRAND DUCHY OF BADEN IN GERMAN EMPIRE. THE FIRST VERSION WAS NOT STABLE AND, THE CAR CRASHED INTO A WALL DURING A PUBLIC DEMONSTRATION. AT THAT TIME, IT WAS, OF COURSE, IMPOSSIBLE TO TAKE NOTES WHILE DRIVING. NOW, WITH MORE STABLE CARS AND MOBILE PHONES PEOPLE FEEL THAT THEY CAN TEXT WHILE DRIVING BUT SUCH DISTRACTIONS CAUSES APPROXIMATELY 20% OF ALL ACCIDENTS.

RaşıT YAKALI

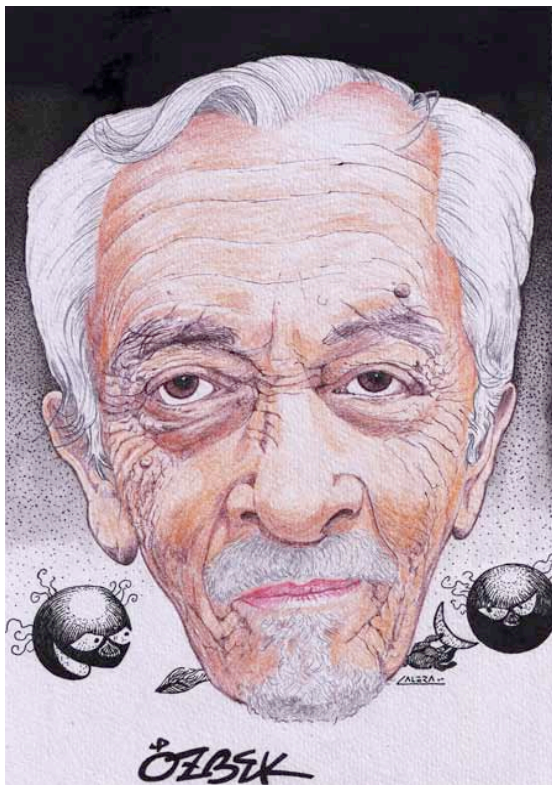
RaşıT Yakalı, Türkiye

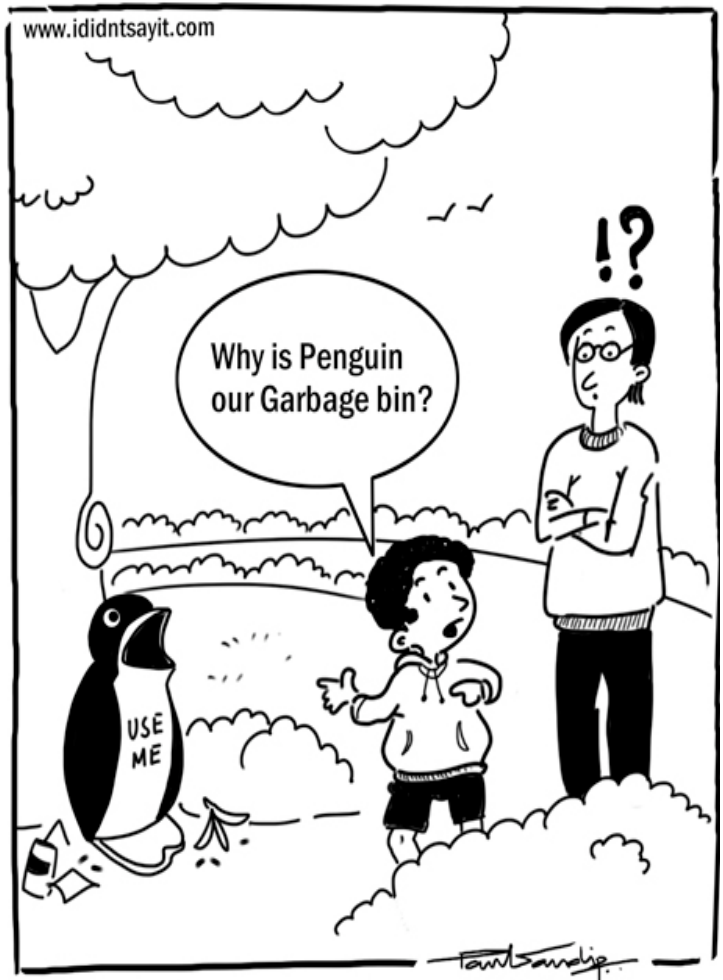
Emil Strnisa, Croatia

● **CARICATURE**
SABAHATTİN ALİ

Cesar Andres Lea, Uruguay

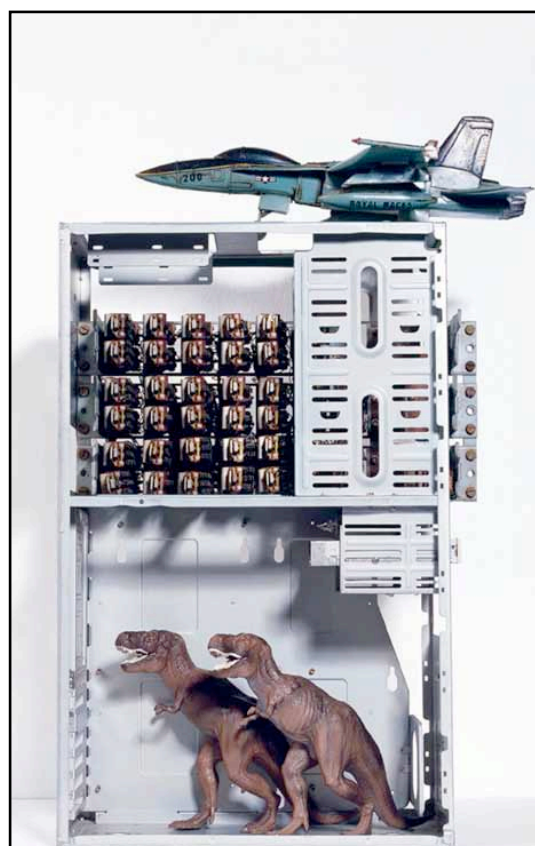
Paul Sandip, India

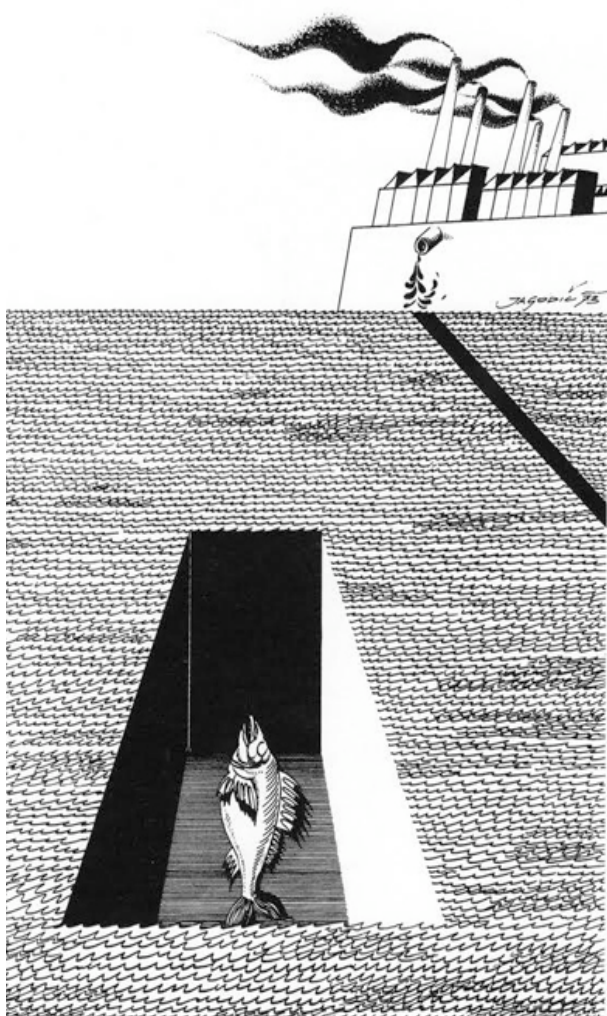
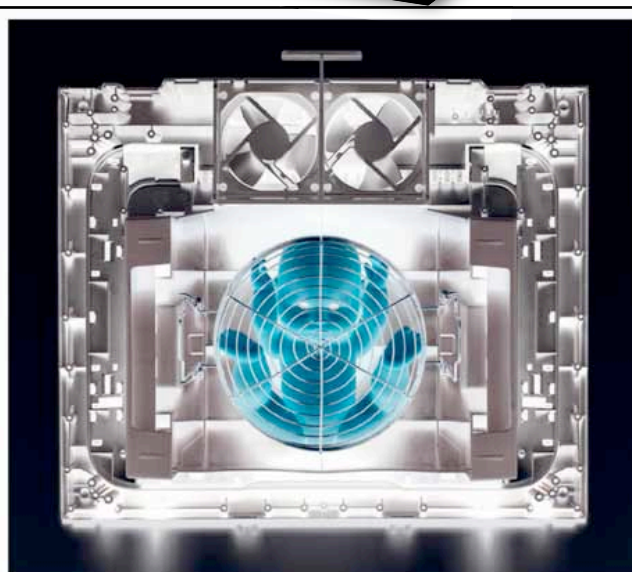
Valery Momot, Ukraine

Horizont plazme, asemblaž 1983
Plasma Horizon, assemblage 1983

Zaveznika, asemblaž 1983-07
Allies, assemblage 1983-07

Digitalni ujetnik, asemblaž 2007
Digital Refugee, assemblage 2007

World Agenda

by Willem Rasing
from Netherland

The wizard of US

The Legendary Magazine of Albanian Humor

The world's
vintage humor
magazines

Hosteni

Hosteni:

The Sharp Pen of
Albanian Humor

Launched in

Tirana in 1945,

Hosteni made the

public both laugh

and think through

its cartoons,

feuilletons, and

stories. The

famous writers and

illustrators of the period

pushed the boundaries of

humor by cleverly satirizing

daily life and social norms.

Despite the pressures of the

totalitarian era, the magazine

maintained its influence and

is remembered today as

a precious heritage that

demonstrates the importance

of humor in Albanian

social memory.

by aziz yavuzdoğan

Hosteni is an Albanian humor and satire magazine that began publication in Tirana in 1945. Its name symbolizes a sharp and critical approach to humor. Initially published in a weekly newspaper format, it soon transformed into a magazine, bringing together various literary genres such as cartoons, feuilletons, humorous stories, sketches, and poetry.

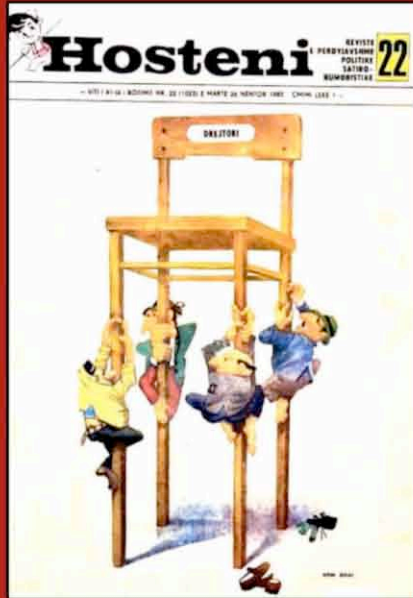
The magazine served as a stage for the leading writers and illustrators of the time. While literary figures like Dritëro Agolli, Spiro Çomora, and Dionis Bubani contributed with their writings, cartoonists such as Zef Bumçi, Ilir Pojani, and Agim Sulaj added visual richness to Hosteni. Reaching a large readership especially in the 1960s and 1970s, the magazine satirized the daily lives of the people, social norms, and bureaucratic shortcomings, presenting criticisms that could be accepted within the boundaries of the official ideology through a humorous language.

Despite censorship during the totalitarian period, Hosteni persisted as a tool for social memory and a source that nurtured the public's sense of humor. Although its publication frequency decreased after the end of the communist era, the magazine's influence continues in terms of showing the social and historical importance of humor in Albanian culture. Today, digital archives of Hosteni's past issues are considered a valuable resource for understanding both the history of humor and the social and cultural panorama of 20th-century Albanian society.

In the illustration from issue 15 of the magazine in 1970, it is stated: 'Women have become a great revolutionary force in our socialist society. They play an active role in political, social, economic, and cultural life. The presence of as many women as possible in state organs is a requirement of the time, arising from reality itself and from the general need for progress of our society along the path of socialism.' In the lower left corner, however, one sees 'traditionalist' figures who are disturbed by the rise of women, fleeing while exclaiming: 'Oh dear, so many (women) have risen during this government!'

Derginin 1970 yılındaki 15. sayısındaki bu çizimde, "Kadınlar, sosyalist toplumumuzun büyük bir devrimci gücü haline gelmiştir. Siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel yaşamda aktif rol almaktadırlar. Devlet organlarında mümkün olduğunca çok kadının yer alması, gerçekliğin kendisinden ve toplumumuzun sosyalizm yolundaki genel ilerleme ihtiyacından doğan zamanın bir gereğidir." denilmektedir. Sol alt köşedeki kısımda ise kadınların yükselişinden rahatsız olan, "Vah vah, bu hükümet döneminde ne kadar çok (kadın) yükseldi!" diye kaçışan "gelenekçi" tiplerin görülüyor.

Arnavut mizahının efsane dergisi.

Hosteni

Arnavut mizahının sivri kalemi 1945'te Tiran'da yayına başlayan Hosteni, karikatür, fejtone ve hikâyelerle halkı hem güldürdü hem düşündürdü. Dönemin ünlü yazar ve çizimleri, günlük yaşamı ve sosyal normları zekice hicvederek mizahın sınırlarını zorladı. Totaliter dönemin baskılarına rağmen etkisini koruyan dergi, bugün Arnavut kültüründe mizahın toplumsal hafızadaki önemini gösteren değerli bir miras olarak anılıyor.

**Dünyanın
eski mizah
dergileri**

aziz yavuzdoğan

Hosteni, 1945'te Tiran'da yayımlanmaya başlayan Arnavut mizah ve satir dergisidir. İsmi, sivri ve eleştirel mizah anlayışını simgeler. Başlangıçta haftalık gazete formatında çıkan dergi, kısa süre sonra dergi hâline dönüştü ve sayfalarında karikatür, fejtone, mizahi hikâye, skeç ve şiir gibi farklı edebi türleri bir araya getirdi.

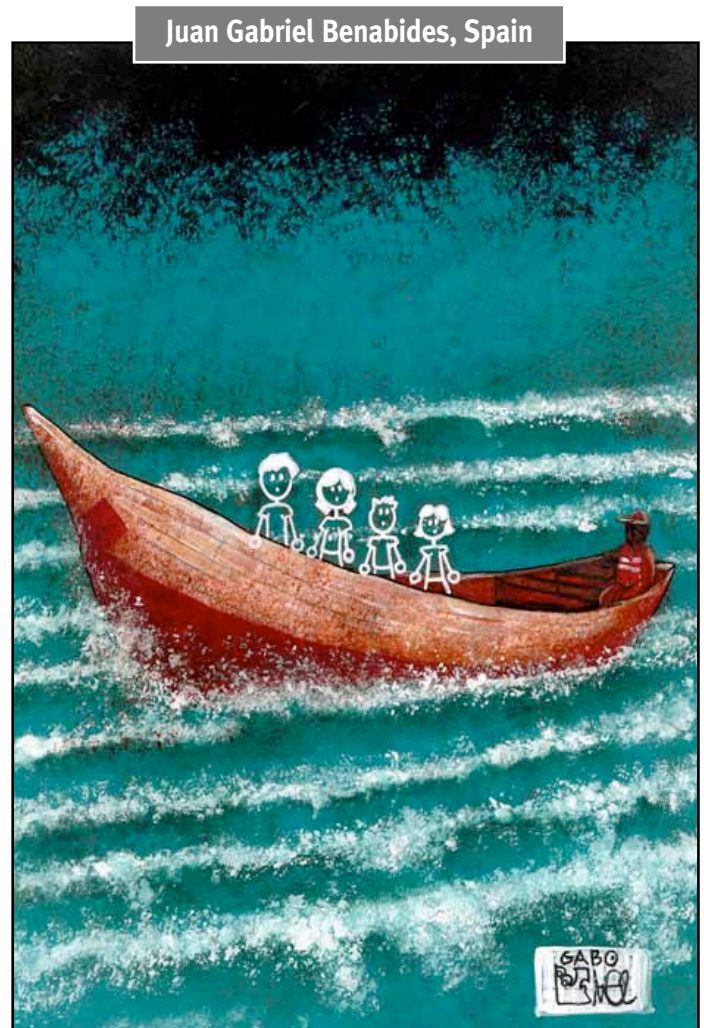
Dergi, dönemin önde gelen yazar ve çizimleri için bir sahne oldu. **Dritëro Agolli**, **Spiro Çomora** ve **Dionis Bubani** gibi edebiyatçıları yazılarıyla katkıda bulunurken, **Zef Bumçi**, **Ilir Pojani** ve **Agim Sulaj** gibi karikatüristler Hosteni'ye görsel bir zenginlik kattı. Özellikle 1960'lar ve 1970'lerde büyük bir okur kitlesine

ulaşan dergi, halkın gündelik yaşamını, sosyal normları ve bürokratik eksiklikleri hicvederken, resmi ideolojinin sınırları içinde kabul görebilecek eleştirileri mizahi bir dille sunuyordu.

Totaliter dönemde sansüre rağmen Hosteni, halkın mizah anlayışını besleyen ve toplumsal bir hafıza aracı olarak varlığını sürdürdü. Komünist dönemin sona ermesinden sonra yayın sıklığı azalsa da derginin etkisi, Arnavut kültüründe mizahın toplumsal ve tarihi önemini göstermesi açısından sürüyor. Bugün Hosteni'nin geçmiş sayılarına dair dijital arşivler, hem mizah tarihi hem de 20. yüzyıl Arnavut toplumunun sosyal ve kültürel panoramasını anlamak için değerli bir kaynak olarak değerlendiriliyor.

Anatoly Radin, Russia

Juan Gabriel Benabides, Spain

Oleg Gutsol, Ukraine

Kasım'ın tuhaf ama gerçek yüzü!

Marek Mosor (Widget) , Poland

Kasım ayı, tarihte birbirinden tuhaf, trajikomik ve "yok artık" dedirten gerçek olaylara sahne olmuş. Kayıtlara geçmiş en komik ve garip Kasım ayı olaylarından küçük bir derleme:

• **2 Kasım 1947** – 200 tonluk tahta uçak gerçekten uçtu. Howard Hughes'un H-4 Hercules'i, çoğunlukla huş ağacından yapılmış dev bir deniz uçağıydı. "Spruce Goose" adıyla tanınan uçak yalnızca bir kez, yaklaşık 26 saniye uçtu. Savaş için tasarlanmıştı ama savaş bitene kadar tamamlanamadı.

• **7 Kasım 1878** – Milyonerin cesedi mezardan alındı. New Yorklu milyoner **Alexander T. Stewart**'ın cesedi, ölümünden yaklaşık iki buçuk yıl sonra mezarından çıkarıldı. Hırsızlar daha sonra cesedi fidye karşılığında geri vermeyi teklif etti.

• **3 Kasım 1957** – Uzaya gönderilen ilk hayvan bir sokak köpeğiydi. Moskova sokaklarından alınan Laika, **Sputnik 2** ile Dünya yörüngesine gönderildi. İnsanlardan önce uzaya çıkan canlı olarak tarihe geçti ancak görevden sağ dönemedi.

• **1 Kasım 1950** – Suikast girişimini bir kapı engelledi. **ABD Başkanı Harry Truman**'a yönelik suikast girişiminde saldırganlardan biri Beyaz Saray'a ulaşmaya çalıştı; güvenlik müdahalesi ve kapıların konumu saldırının başarısız olmasında rol oynadı. Bu olay, Kasım ayının tuhaf ayrıntılarından biri olarak anılıyor.

• **14 Kasım 1890** – Bir gazeteci dünyayı 72 günde dolaşmaya çıktı. Nellie Bly, **Jules Verne**'in **80 Günde Devr-i Alem** romanındaki süreyi aşmayı hedefleyerek tek başına dünya turuna başladı ve yolculuğunu 72 günde tamamladı.

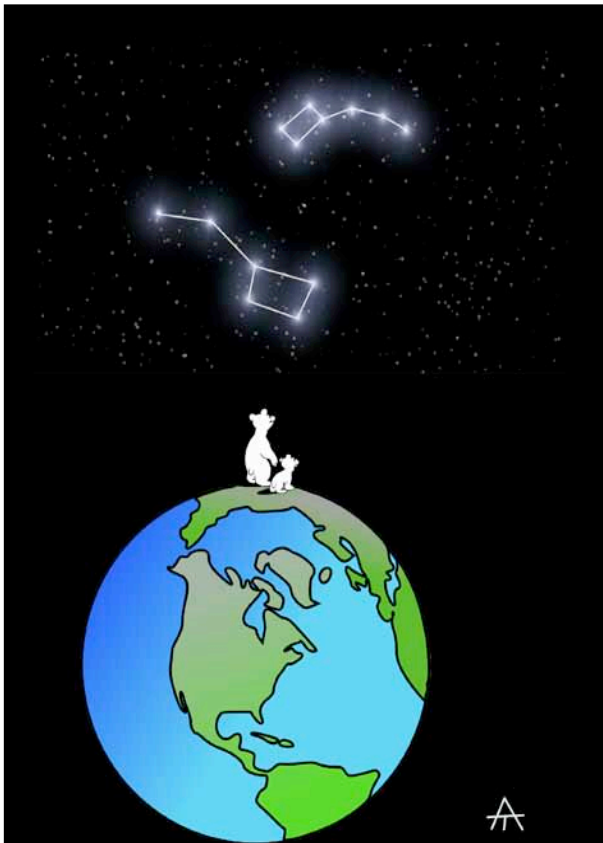
• **2 Kasım 1947** – Uçak değil, neredeyse yüzen bir bina. H-4 Hercules'in kanat açıklığı yaklaşık 97 metreydi. Uçağın o zamanki boyutları öylesine büyüktü ki, karada bir uçaktan çok devasa bir yapı izlenimi veriyordu. Üstelik "Spruce Goose" denmesine rağmen esas olarak ladin değil huş ağacı kullanılmıştı.

• **9 Kasım 1936** – Panda ilk kez canlı olarak ABD'ye götürüldü. Amerikalı moda tasarımcısı **Ruth Harkness**, Çin'de dokuz haftalık bir panda yavrusu yakaladı. **Su Lin** adı verilen hayvan, ABD'ye götürülen ilk canlı dev panda oldu.

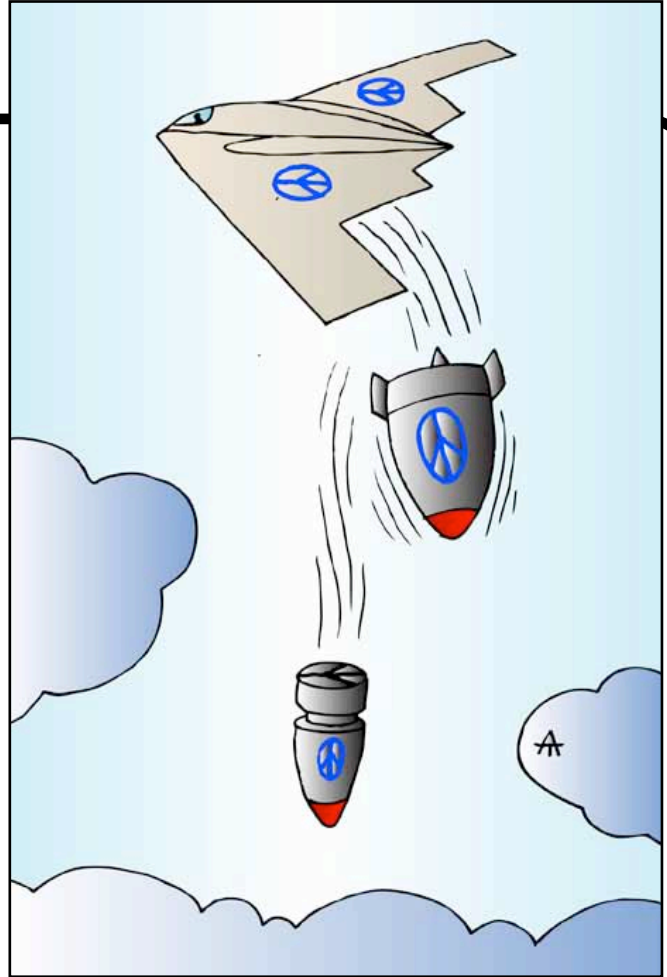
• **9 Kasım 1913** – Büyük Göller'de "gemi mezarlığı" oluştu. 1913'teki Büyük Göller fırtınası, 19 geminin yok olmasına ve 250'den fazla kişinin ölümüne yol açtı. Fırtına birkaç gün sürdü ve tarihin en ölümcül **Great Lakes** fırtınalarından biri oldu.

• **4 Kasım 1922** – Bir çocuk, Tutankhamun'un mezarını ortaya çıkardı. Howard Carter'in ekibinde çalışan Mısırlı bir çocuğun su taşıırken kazara bir basamağı ortaya çıkarması, Tutankhamun'un mezarına ulaşan merdivenin keşfedilmesine yol açtı.

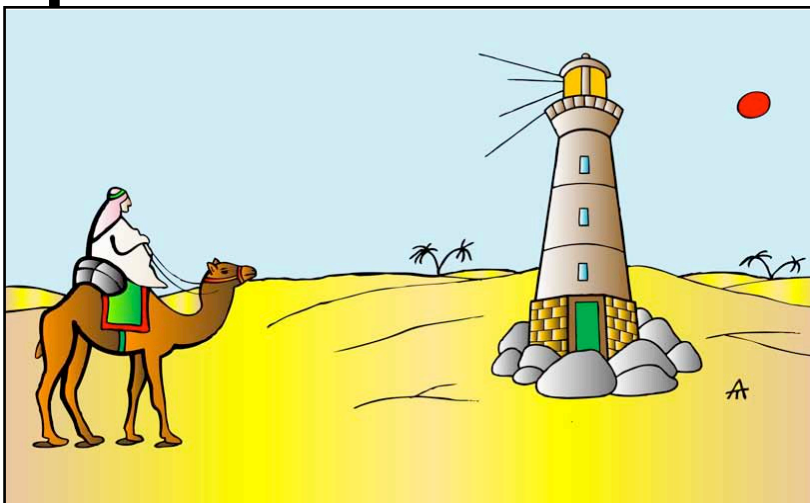
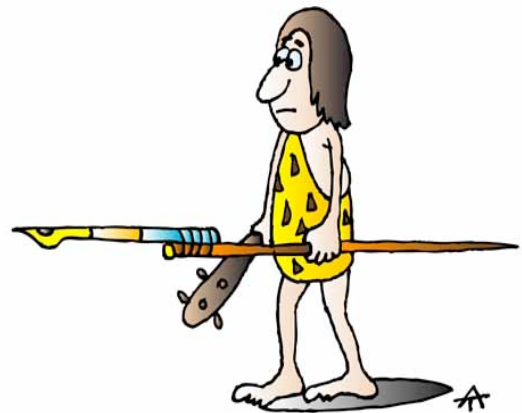
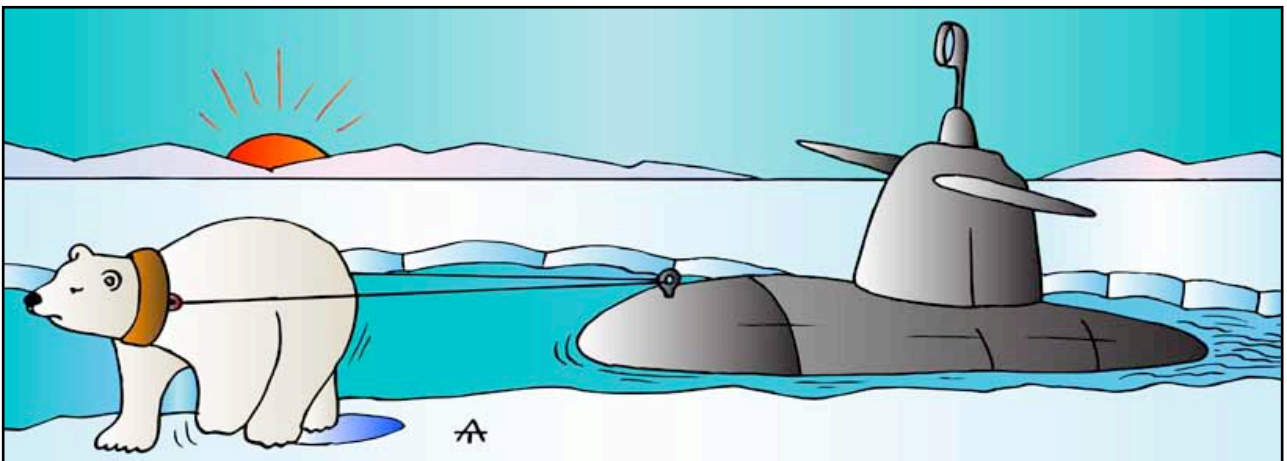

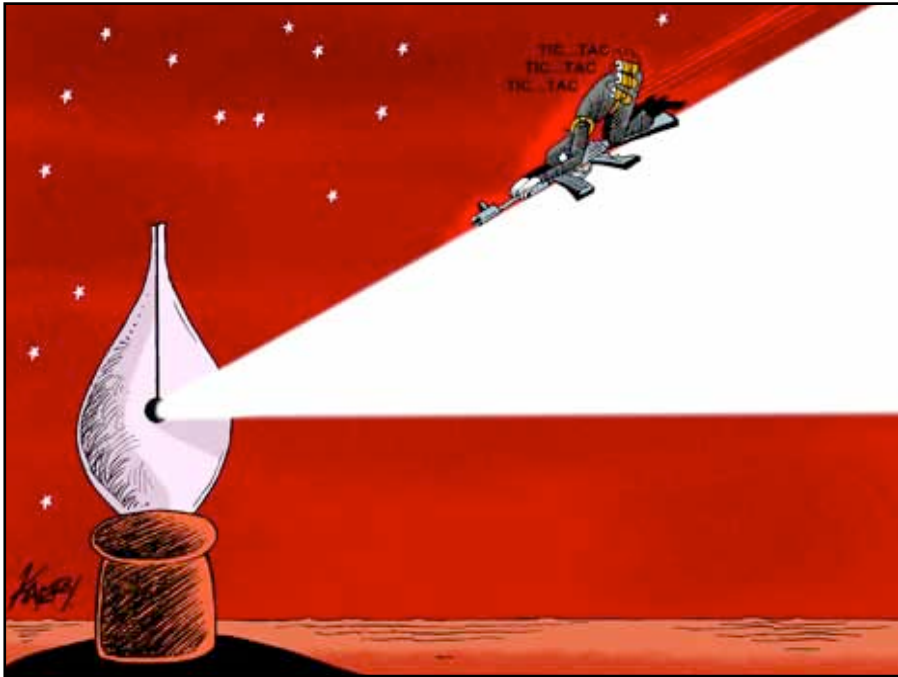
"These are our heavenly relatives."

Alexey Talimonov, England

Julio Carrion Cueva, Peru

Zhang Pengfei, China

Samuca Andrade, Brasil

David Enrique Martinez, Colombia

KISA HİKAYE / SHORT STORY

• by Drazen Jergovic (Croatia)

Kim sıçtı bu işin içine?

Thickened, şaşkın bir halde ofisimize girdi ve bağırdı:
"Marin, tuvaleti kimin pislettiğini gördün mü?"
"Görmedim," dedi Marin şaşkınlıkla. *"Yine aranızdan biri ilk tuvaletin sifonunu çekmemiş."*
"Ah, hepimizin nasıl insanlar olduğunu bilirsin," dedi Sven alaycı bir şekilde. *"Ama bu insanlık değil. Sığır gibi olmalısınız,"* diye mırıldandı patron odadan çıkarken. 5 dakika sonra geri döndüğünde, birinin gidip orayı temizlemesini emretti.
"Peki bunu kimin yapması gerektiğini düşünüyorsun? Çünkü ben kesinlikle yapmayacağım. Gelecekte buna benzer eylemlere karşı insanları uyarmalı ve suçluyu cezalandırmalısın. Ya da tuvalete de güvenlik kameraları

kurmalısın," diye mantık yürüttü nükteci makine mühendisi. *"Ama bu çok pahalı olur!"* diye bağırdı patron.
"Casusluk yapıp kokulu ininden çıkmasını beklemekten başka çare yok. Bu işler böyle yapılır," diye öneride bulundu gözle görülür şekilde daha rahatlamış olan Marin.
"Hem belki de birisi sana bir mesaj bırakıyordur," diye devam etti.
"Kimin yaptığını biliyor musun, belki bir şeyler duymuşsundur?" diyerek heyecanlandı gri saçlı Gestapo adamı.
"Belli ki çalışma koşullarından memnun olmayan biri," diye lafı gülle gibi patlattı Marin.
"Evet, bımm! Madem öyle..." dedi şimdi epey hayal kırıklığına uğramış olan muhtar/patron ve tuvaletin yanındaki gözetleme noktasına doğru yöneldi. ■

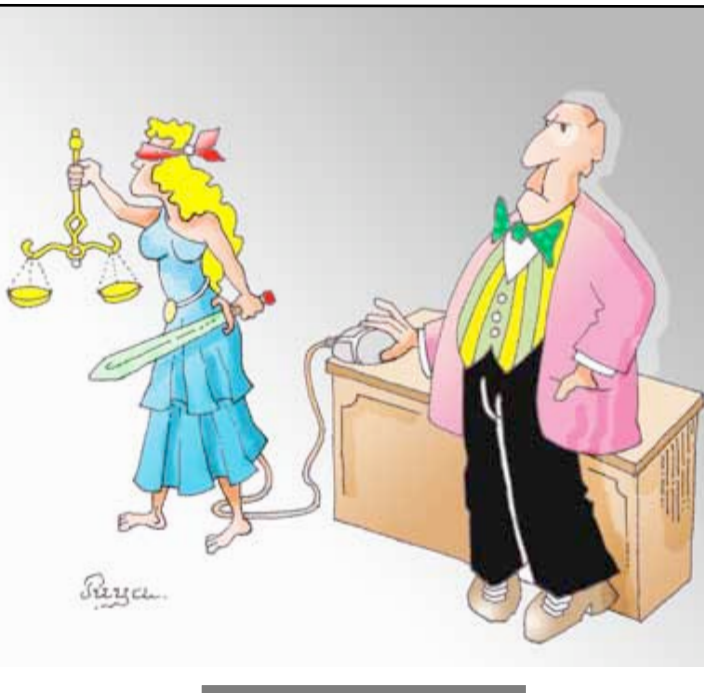
Past (re)work!

Thickened walked into our office confused and shouted:
"Marin, did you see who left a mess in the toilet?"
"I didn't," he said in surprise. *"Someone of you didn't flush the first toilet again."*
"Ah, you know what kind of people we all are," Sven said mockingly.
"But that's not human. You should be like cattle," the boss muttered as he left the room. When he returned after 5 minutes, he ordered someone to go and clean it up.
"And who do you think should do it, because I certainly won't. In the future, you should warn against similar actions and sanction the offender. Or install surveillance cameras in the toilet as well," the witty

mechanical engineer reasoned.
"But that must be expensive!," the boss cried.
"There's no choice but to spy and wait for him to come out of his stinking den. That's how it's done," suggested a visibly more relaxed Marin.
"Well, someone must be leaving you a message," he continued.
"And who, do you know, maybe you overheard something?," the gray-haired Gestapo man became agitated.
"Well, obviously someone who is not satisfied with the working conditions," he shot out like a cannon.
"Yeah, hmmm! Well then...", the now rather disappointed snuffer spoke and headed to the observation post next to the toilet. ■

Vladimiras Beresniovas, Lithuania

Zdenko Puhin, Croatia

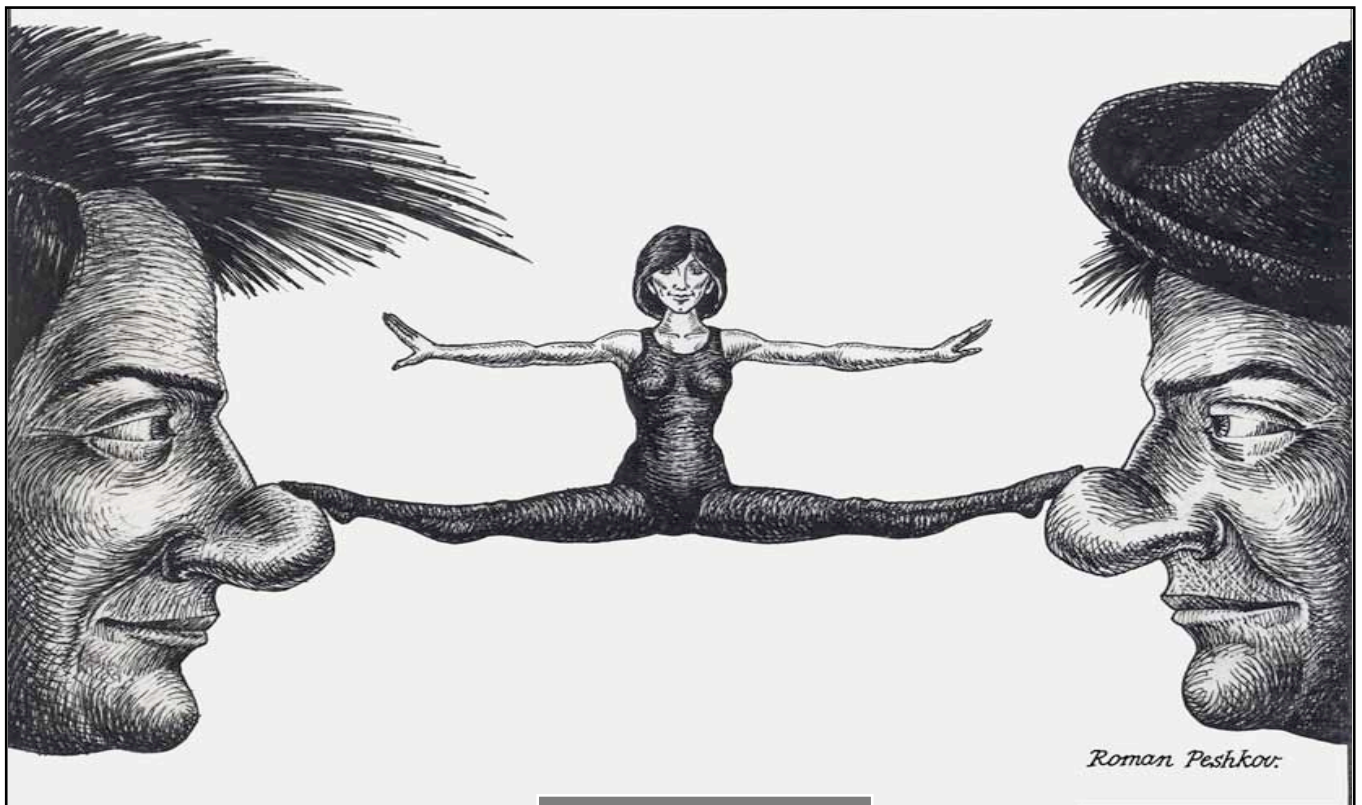
Cheng Zhu, China

Mirek Topolánek, Czech Republic

Javier Cubero Torres, Cuba

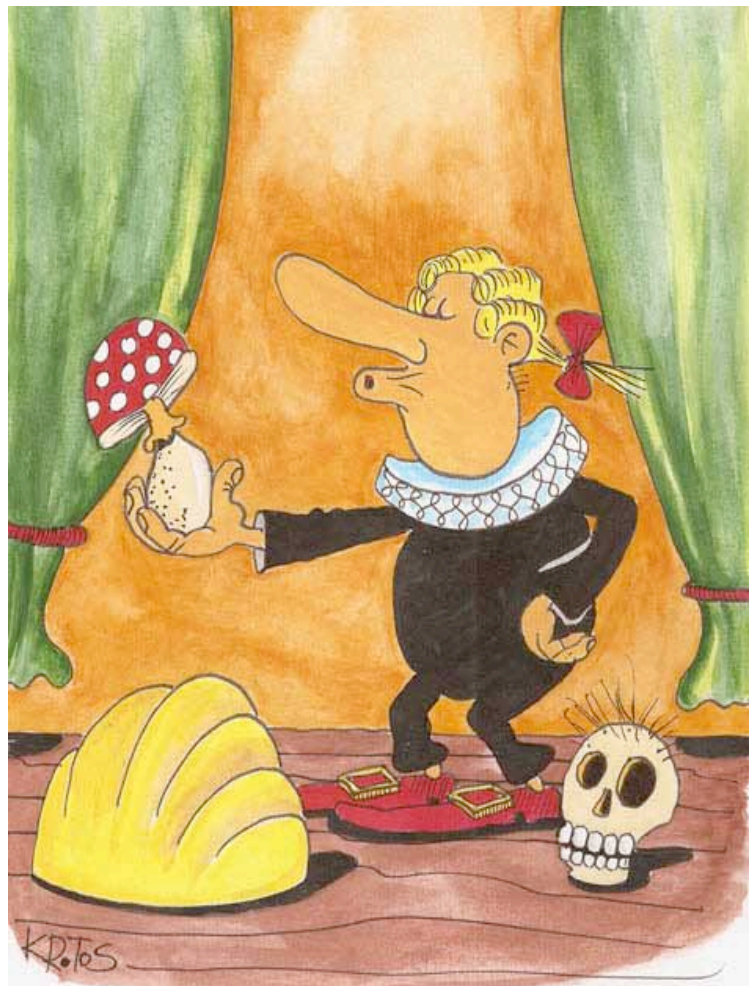

Roman Peshkov, Russia

KROTOS

Tadeusz Krotos, Poland

Tapa

EROSHOP

TURKISH MASTER CARTOONIST

İbrahim Tapa (1950-2019)

Mizah beyni canlı tutar mı?

Beynin de zaman zaman bir kahve molasına ihtiyacı vardır. Fakat ona kahve yerine bir karikatür, iyi bir nükte ya da beklenmedik bir kelime oyunu verirsiniz, daha ilginç bir şey olabilir: Beyin bir anlığına *"Hayat o kadar da ciddi değilmiş"* diyerek yeniden çalışmaya başlayabilir.

Mizah, yalnızca gülmekten ibaret değildir. İyi bir espri, beynin aynı anda birkaç işi yapmasını ister: Beklentiyi kurmak, ters köseyi fark etmek, anlamı yeniden yorumlamak ve sonunda *"Ha! Şimdi anladım"* demek. Beyin görüntüleme araştırmaları, mizahın dil, anlamlandırma, duyu ve ödül sistemleriyle ilişkili çeşitli bölgeleri harekete geçirdiğini gösteriyor. Üstelik mizahın beyne yaptığı

Bazen beynimizin ihtiyacı olan şey yeni bir bilgi değil, geleneksel bir düşünceye farklı açıdan bakabilmektir. Ve bunun için doktor reçetesine değil, iyi bir espriye ihtiyacımız olabilir.

iyilik yalnızca entelektüel bir jimnastik değildir. Stres, zihnin üzerine ağır bir palto gibi çoktığında dikkat ve düşünme becerileri de bundan etkilenebilir. Bazı deneylerde kısa süreli mizah müdahalelerinin stres düzeylerini düşürdüğü görülürken, 2025 tarihli küçük bir çalışmada komik bir video izleyen orta yaşlı katılımcıların dikkat görevlerinde daha iyi performans gösterdiği ve bazı beyin bölgelerinde kan akımının arttığı bildirildi. Burada küçük ama önemli bir ayrıntı var:

Mizahın beyni *"gençleştirdiğini"* söylemek için henüz erken. Bilim insanları henüz gülme sayacı takıp, *"Bugün üç şaka yaptım, beynim iki yaş gençleşti"* diyebileceğimiz bir ölçüm geliştirmiş değil. Araştırmalar daha çok mizahın stresle başa çıkma, dikkat ve bazı bilişsel süreçlerle olumlu ilişkiler kurabileceğini gösteriyor. Belki de mizahın asıl marifeti burada yatıyor: Beyne yeni bir düşünme yolu açmak. Ciddi insan dünyayı olduğu gibi görür; mizahçı ise aynı dünyaya bakıp

"Burada bir tuhaflık var" der. Sonra o tuhaflığı biraz büyütür, ters çevirir ve bize geri verir. Bu nedenle mizah, beynin spor salonu olabilir. Ağırılık kaldırmaz, ama beklentileri kaldırır. Koşmaz, fakat düşünceler arasında koşutur. Ve bazen insanın kendi düşüncelerine fazla ciddiyetle bakmasını engeller.

Sonuçta beynimizi canlı tutan şey yalnızca bilgi değildir; merak, şaşkınlık, bağlantı kurma. Mizah ise bütün bunları tek bir kahkahanın içine sığdırabilen nadir zihinsel faaliyetlerden biridir.

Kısacası, mizah beyni belki ölümsüz yapmaz. Ama ona düzenli olarak *"Hâlâ burada mısın?"* diye sormanın oldukça eğlenceli bir yoludur. ■

Does Humor Keep The Brain Alive?

The brain also needs a coffee break from time to time. However, if you give it a cartoon, a good witicism, or an unexpected pun instead of coffee, something more interesting can happen: The brain can start working again for a moment by saying, "Life isn't that serious after all." Humor is not just about laughing. A good joke requires the brain to do several things at once: build up an expectation, notice the plot twist, reinterpret the meaning, and finally say, "Ah! Now I get it." Brain imaging research shows that humor activates various regions associated with language, sense-making, emotion, and reward systems. Moreover, the favor humor does for the brain

Sometimes what our brain needs is not new information, but looking at a conventional thought from a different perspective. And for that, we may not need a doctor's prescription, but a good joke.

is not merely an intellectual exercise. When stress weighs down on the mind like a heavy coat, attention and thinking skills can also be affected. While some experiments have observed that short-term humor interventions lower stress levels, a small 2025 study

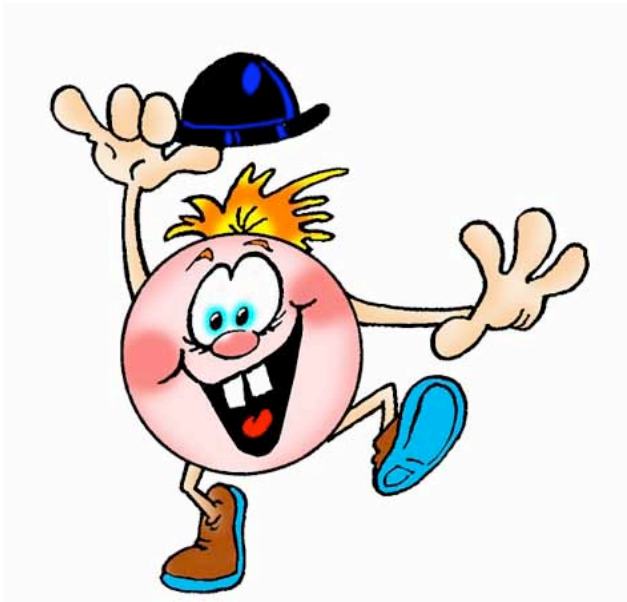
reported that middle-aged participants who watched a funny video performed better on attention tasks and showed increased blood flow in certain brain regions. There is a small but important detail here: It is still too early to say that humor "rejuvenates" the brain. Scientists have not yet developed a measurement where we can strap on a laughter counter and say, "I told three jokes today, my brain got two years younger." Research rather shows that humor can establish positive correlations with coping with stress, attention, and certain cognitive processes. Perhaps the real talent of humor lies right here: Opening a new way of thinking for the brain. The serious person sees the world as it is; the humorist looks at that same world and says, "There is something odd here." Then they exaggerate that oddness a bit, turn it upside down, and hand it back to us. Therefore, humor can be the brain's gym. It doesn't lift weights, but it lifts expectations. It doesn't run, but it makes thoughts sprint between ideas. And sometimes it prevents a person from taking their own thoughts too seriously.

After all, what keeps our brain alive is not just information; it is curiosity, surprise, and making connections. And humor is one of the rare mental activities that can fit all of these into a single laugh.

In short, humor may not make the brain immortal. But it is a pretty entertaining way to regularly ask it, "Are you still here?" ■

Yuri Shamne, Russia

Song Hongbing, China

Jorge Sanchez Armas, Cuba

Li Guangjun, China

Marco Fusì, Italy

Marcel Cizmar, Slovakia

THE DEVIL IN DISGUISE.

MARCOS MENDES - Brasil

TUBA

DÜNYADAN ESKİ KARİKATÜR USTALARI...

Old Master cartoonists..

..from arround the world

Milan Vavro, Ressam, grafik sanatçısı, portreci, illüstratör, karikatürist 1950-1954 yılları arasında Bratislava'daki Yüksek Sanat ve Endüstri Okulu'nda eğitimini tamamladı; 1982-1985 yıllarında ise Bratislava'daki Komenský Üniversitesi Felsefe Fakültesi'nde ek eğitim aldı. Kariyerine 1949 yılında Roháč dergisinde karikatürist olarak başladı ve burada eserlerini yayımlamaya başladı; daha sonra sanat bölümünün başkanı oldu ve 41 yıl boyunca dergide çizimler yayınladı. Aynı zamanda animasyon filmleri ("Valibuk", "Cheruzkin Yolu" ve diğerleri), afişler ve serbest resim çalışmaları yaptı. 1990'larda kısa bir süre Lüksemburg'da bir animasyon stüdyosunda yaratıcı yönetmen olarak çalıştı. Hayatının son yıllarını Bratislava yakınlarındaki Vinichno'da geçirdi ve burada kendi stüdyosuna da sahipti.

Milan Vavro

Milan Vavro, Painter, graphic artist, portraitist, illustrator, cartoonist He completed his studies at the Higher School of Art and Industry in Bratislava in 1950-1954, and in 1982-1985 he completed additional studies at the Faculty of Philosophy of Comenius University in Bratislava. He started his career in 1949 as a cartoonist in the magazine Roháč, where he began to publish his works, later he was the head of the art department, publishing drawings in it for 41 years. He also worked on animated films ("Valibuk", "Cheruzkin Road" and others), posters and free painting. In the 1990s, he briefly worked as the creative director of an animation studio in Luxembourg. He spent the last years of his life in Vinichno near Bratislava, where he also had his own studio.

NEBUDEME OPALOVAT
STARE CHYBY, MY SI,
UYMYLIME NOVE!

"Önceki hataları
tekrarlamayacağız,
artık yeni hatalar
uyduracağız!"

"We don't repeat old
mistakes, we'll
invent new ones!"

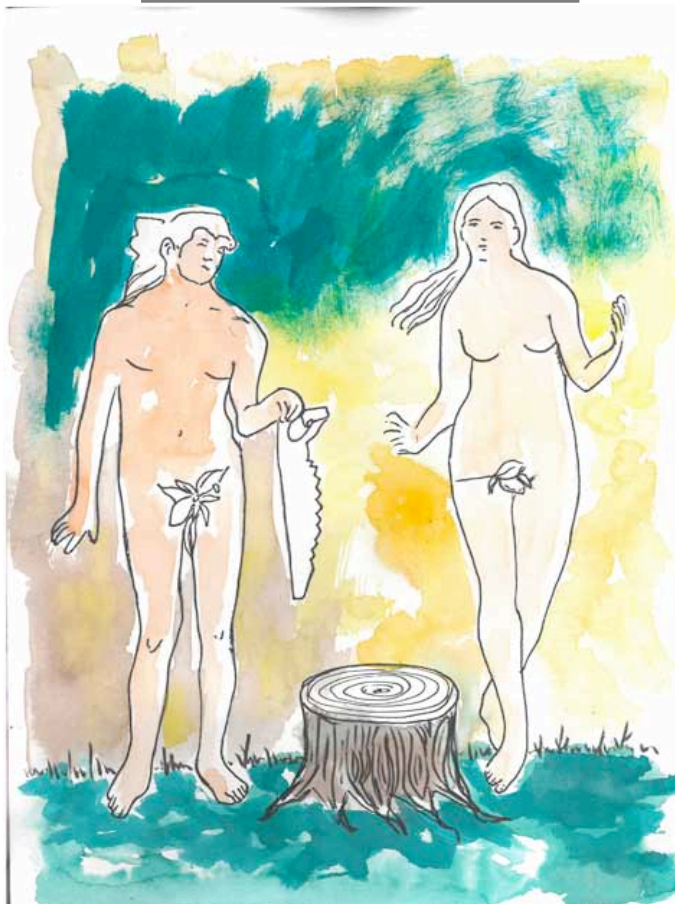
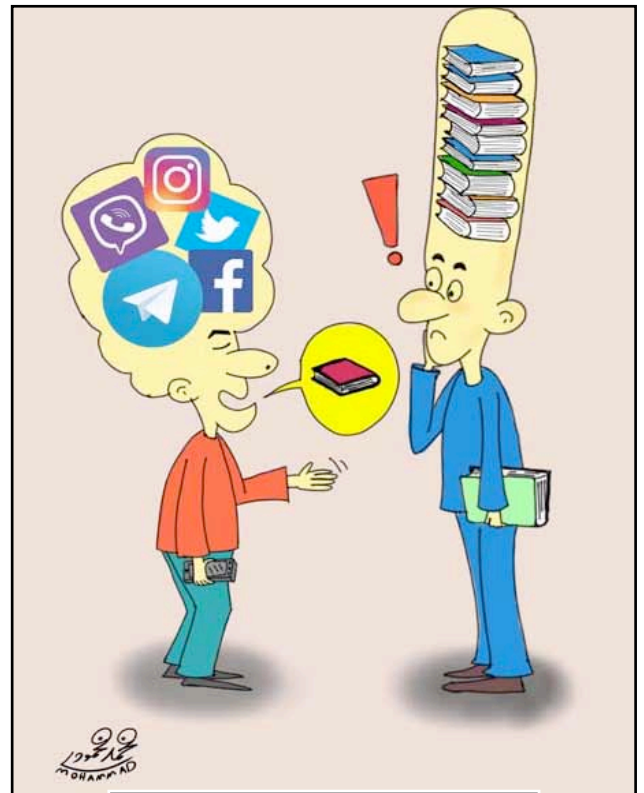
International humor magazine
fena
mizah

Ameen Alhabarah, Saudi Arabia

Zlatko Krstevski, N. Macedonia

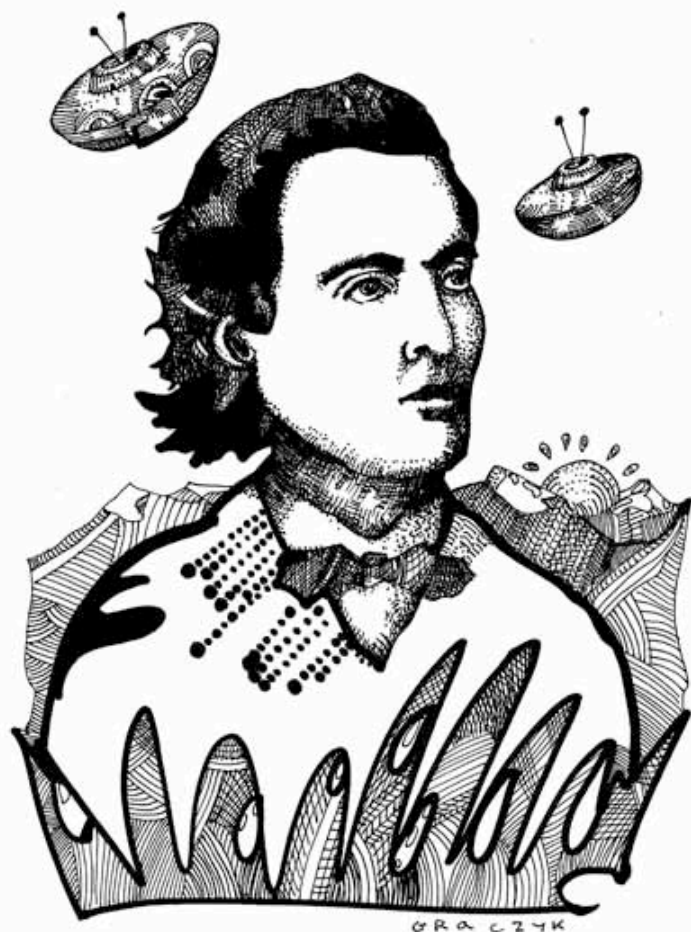
Mohammad Mahmoudi, Iran

Zeng Shuangbao, China

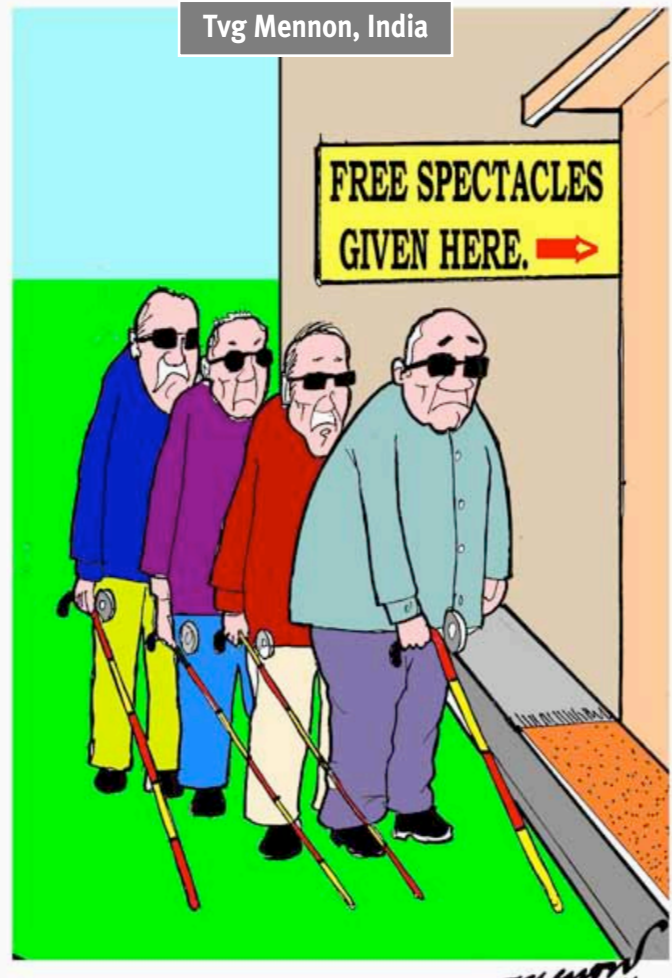
Sagar Kumar, India

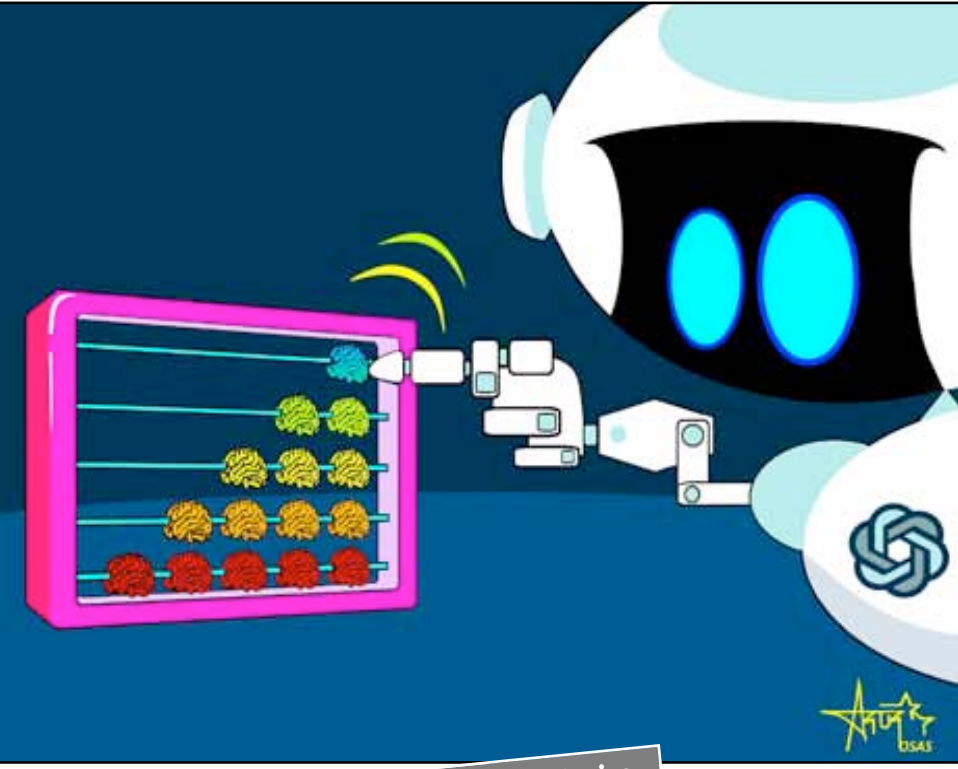
Michal Graczyk, Poland

FREEBIES RUSH

Tvg Mennon, India

BV Panduranga Rao, India

Arturo Rosas, Mexico

Kafa- dank!

TRİP ATMA BANA !

TRİP ATMIYORUM
BE AŞKIM.. TWEET
ATYORUM !

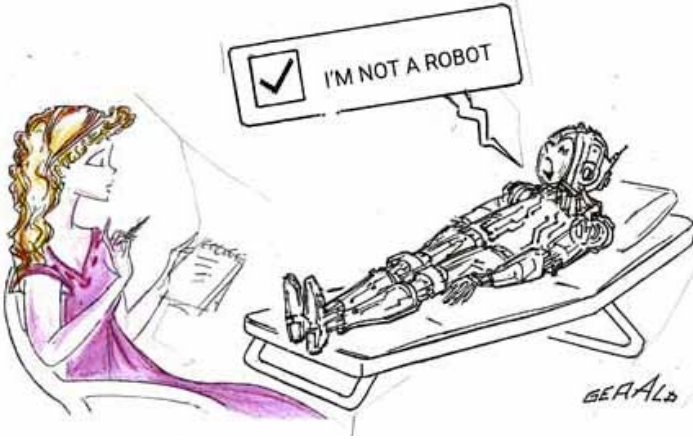
KAFA MI BULUYORSUN
BENİMLE KADIN ?!!!

YOOO!
TÜRK USULÜ
ŞAKA YAPIYORUM
SADECE..

BU MU
YANI ESPRİ
ANLAYIŞIN ?!

Gerald Peigneux, France

Her şey vatan için!

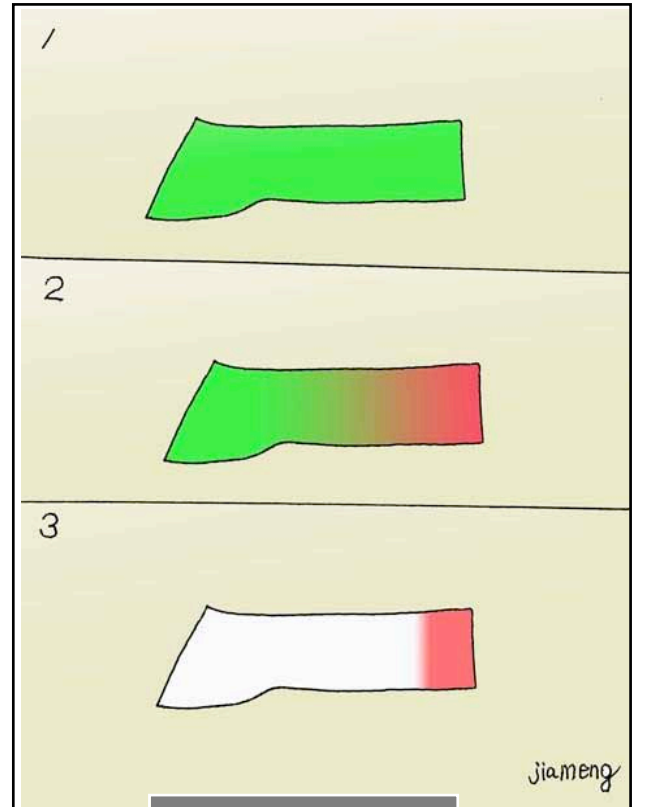
• Atatürk, davetlisi olarak ülkemizi ziyaret etmekte olan İngiltere Kralı 8'inci Edward'ı, akşam yemeği için Dolmabahçe Sarayı'nın rıhtımında beklemektedir...
Saray açıklarında demirli olan yattan motorla gelmekte olan Kral Edward'ın, rıhtıma çıkmasına yardım etmek için, Atatürk elini uzatır...
Ancak o sırada, denizin çırpıntısından motor sallanınca Kral hafif tökezler ve eli rıhtıma değer!
Edward geri çekilir ve Atatürk'ün eli kirlenmesin diye, cebinden çıkarttığı mendille elini silmeye çalışır.
Atatürk hemen atılıp Kral'ın elini tutarak şöyle der:
"Hayır! Hayır Majesteleri! Vatanımın toprağı benim elimi asla kirlfetmez!"

Venugopal Galisetty, India

Guangjun Li, China

Jia Meng, China

Xu Lin, China

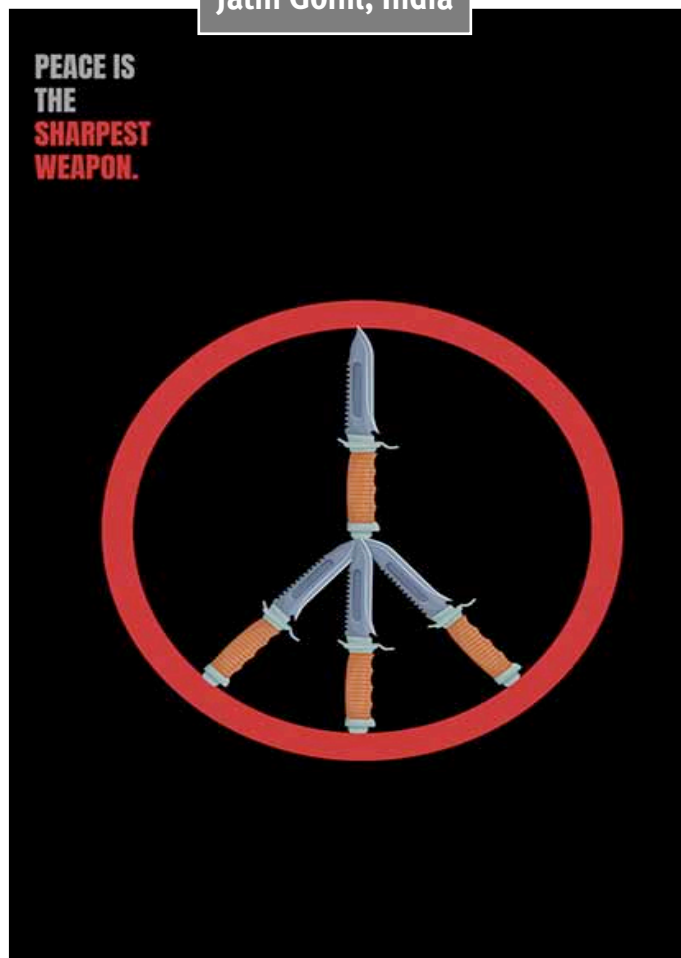

Stop sea pollution

Eduardo Caldari Jr, Brasil

Jatin Gohil, India

Yang Zhongwei, China

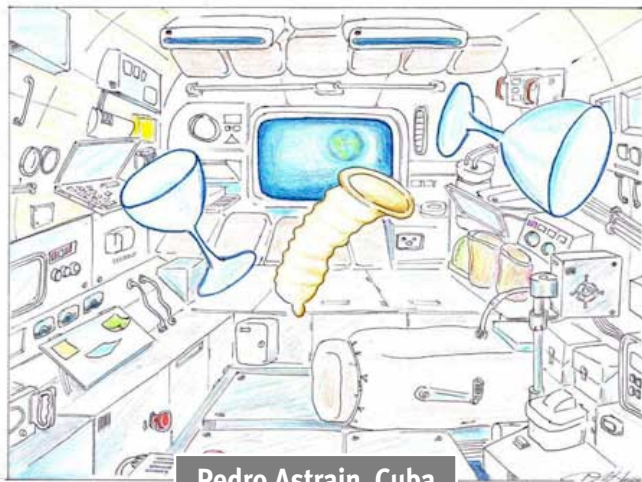

Saeid Rahimi, Iran

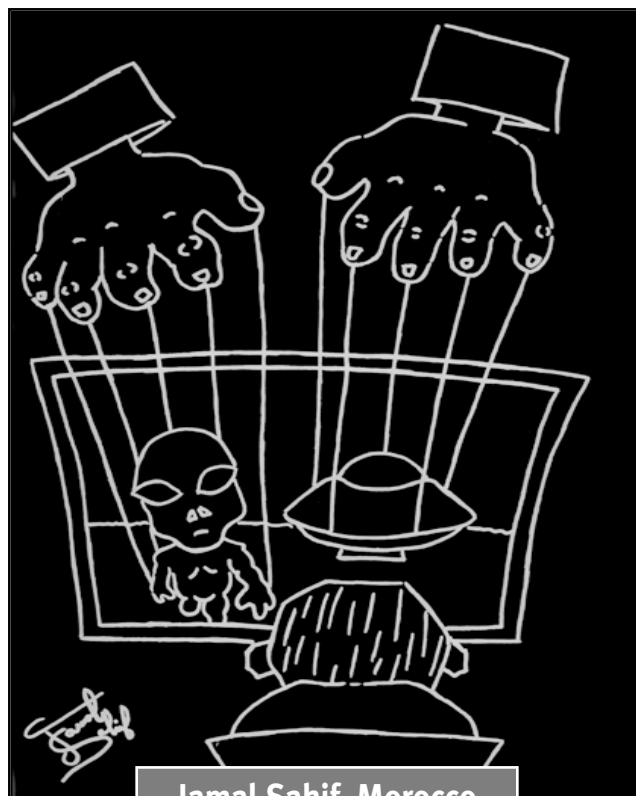
Luciano Marini Elme, Italy

Ahmet Khabali, Morocco

Pedro Astrain, Cuba

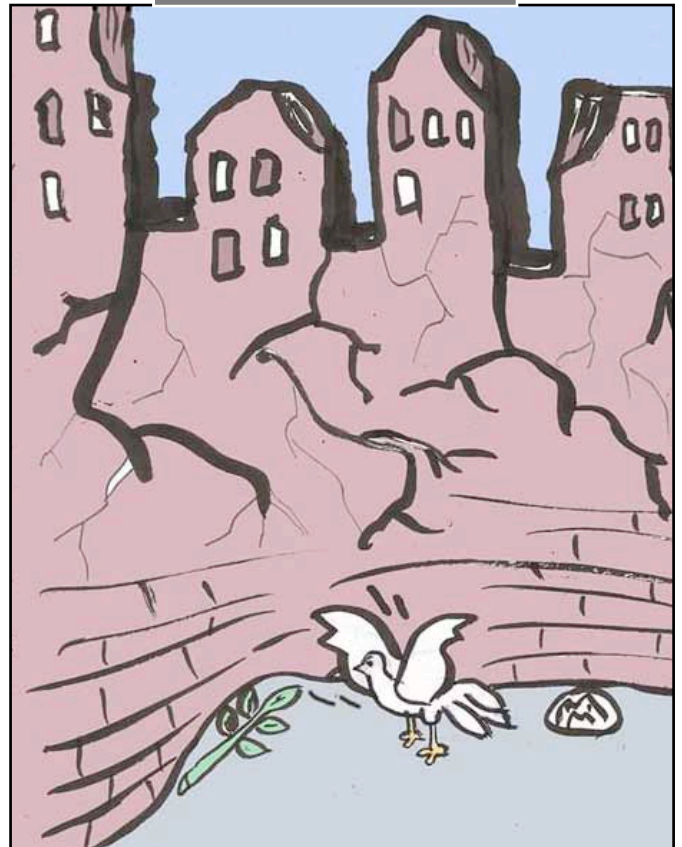

Jamal Sahif, Morocco

Ghada Mostafa, Egypt

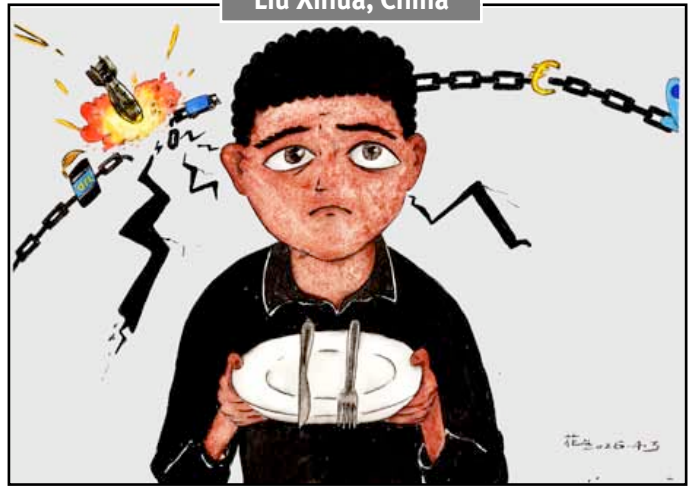
Mileta Miloradovic, Serbia

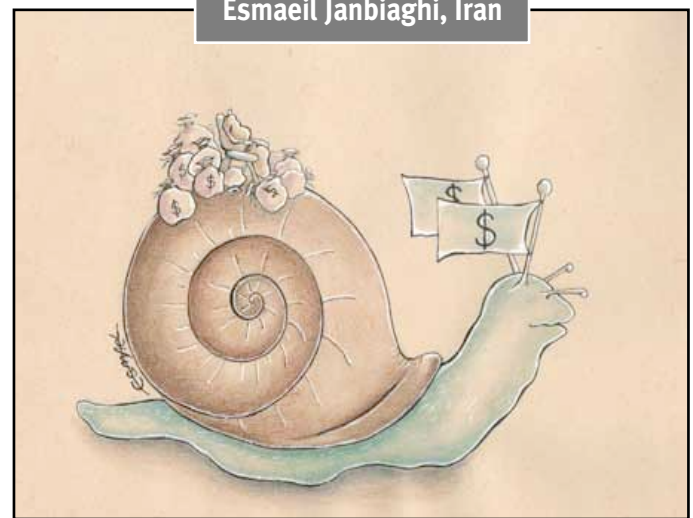
Armin Gandjeh, Iran

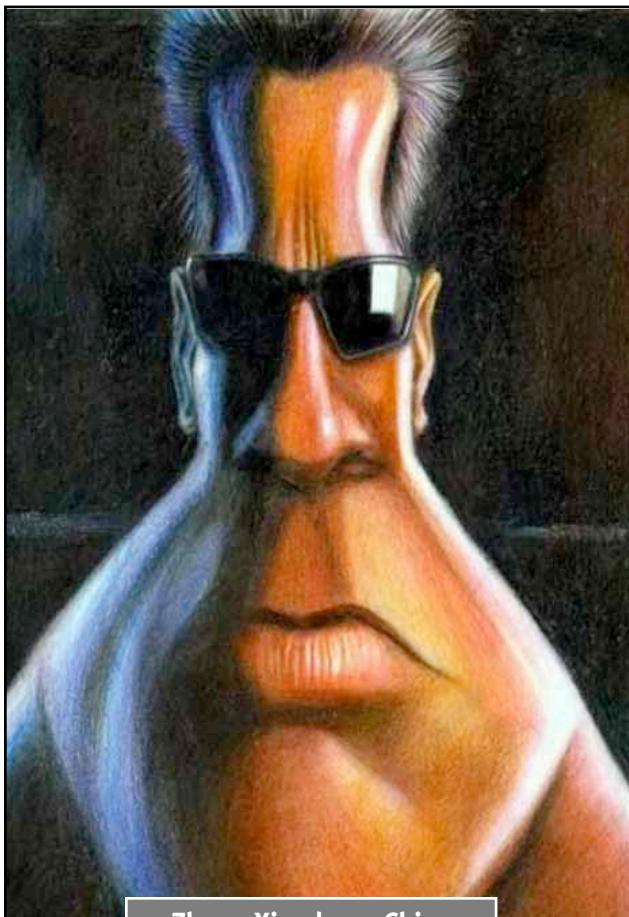
Li Jingshan, China

Liu Xihua, China

Esmaeil Janbiaghi, Iran

Zhang Xiaodong, China

Gan Xun You, China

bi'seylerde bi'seyler **OLANLAR**

Motor gücüne
güvenip de rezil
olanlar!

"Yalan Dünya" diye diye
gerçek olanlar!

Belgesel
ayağına malzeme
olanlar!

ORDAN BURDAN ŞURDAN!

• İngiliz futbolcu David Becham'ın eşi Victoria, kızı Harper'in 5 yaşında olduğunu ama topuklu ayakkabılarla koşabildiği için onunla gurur duyduğunu söylemiş. Lan Victoria!

Bizim kızlar 5 aylık bebeyken koşabiliyorlar. Kiminle dans ediyorsun sen? Hey yavrum hey!
• Gazetede bir haber. 62 yaşındaki Fenah Ahmedov,

Antalya'nın Konyaaltı plajında boğulmuş. İşin garibi; Bir yıl önce aynı yerde eşi de boğulmuş. Siz olsanız eşinizin boğulduğu yerde denize girer miydiniz? Garip doğrusu!

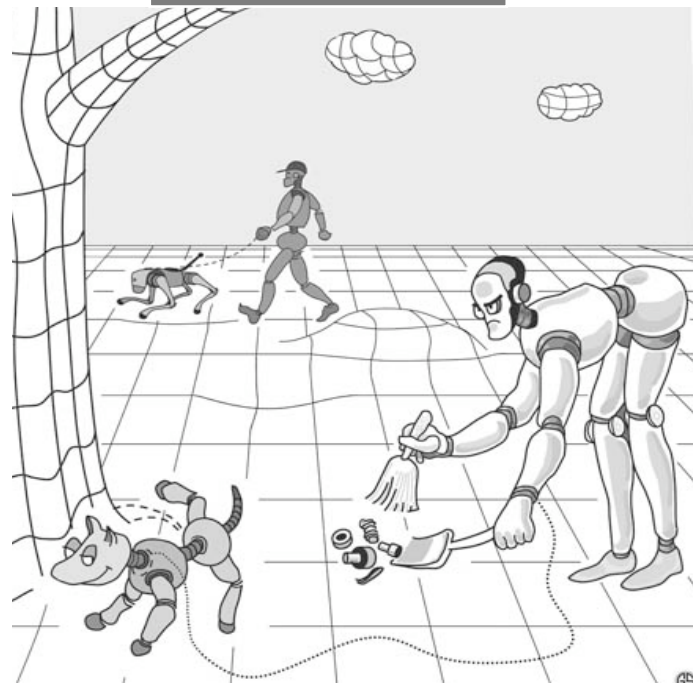
Bartis Silviu, Romania

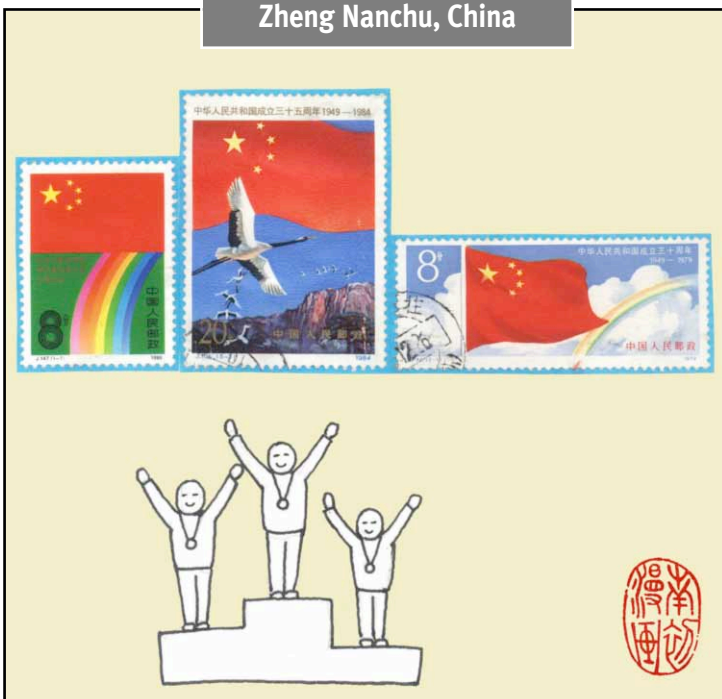
Gustavo Gal, Argentina

Sinisa Gabrilovic, Serbia

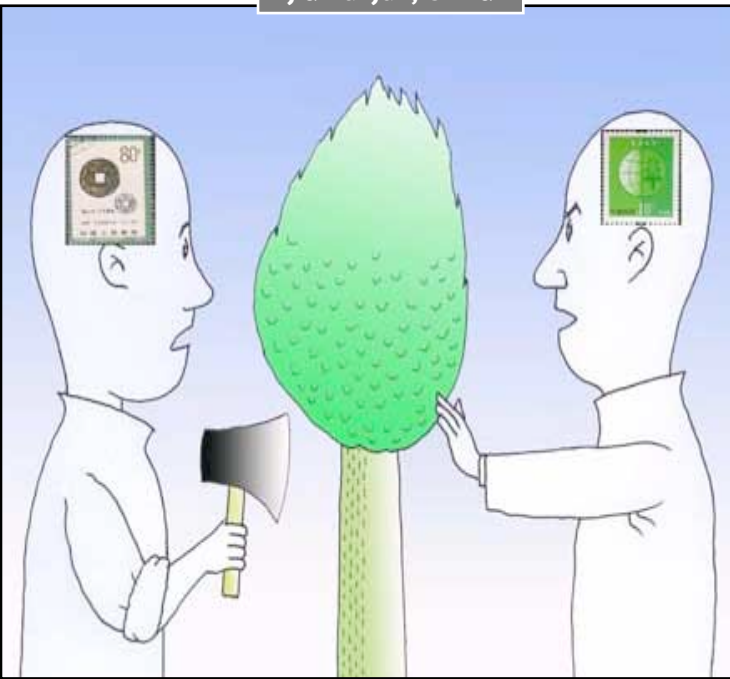
Zheng Nanchu, China

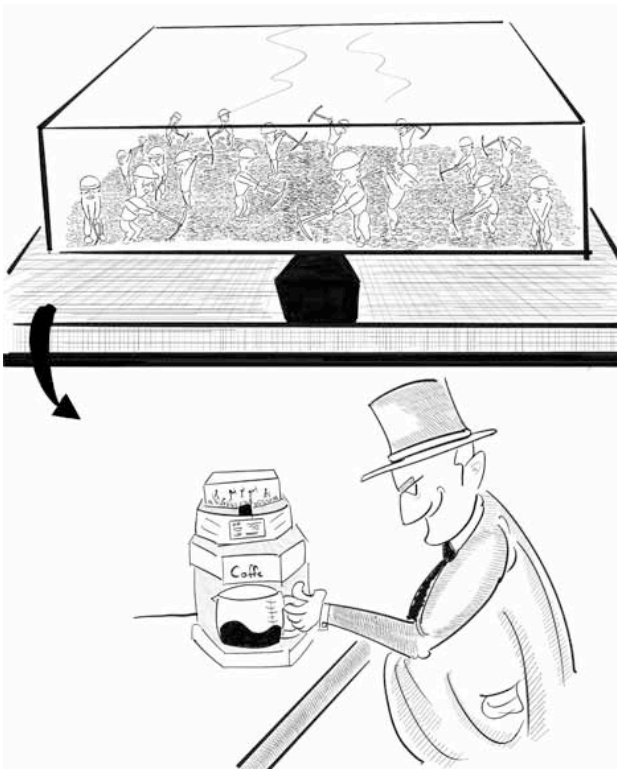
Ramazan Özçelik, Türkiye

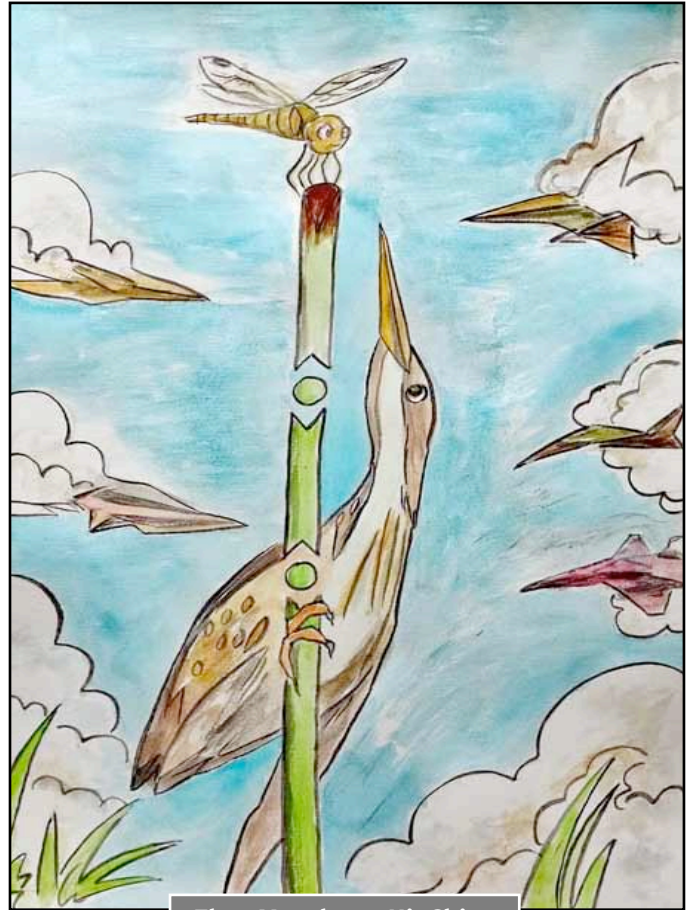
Jia Rui Jun, China

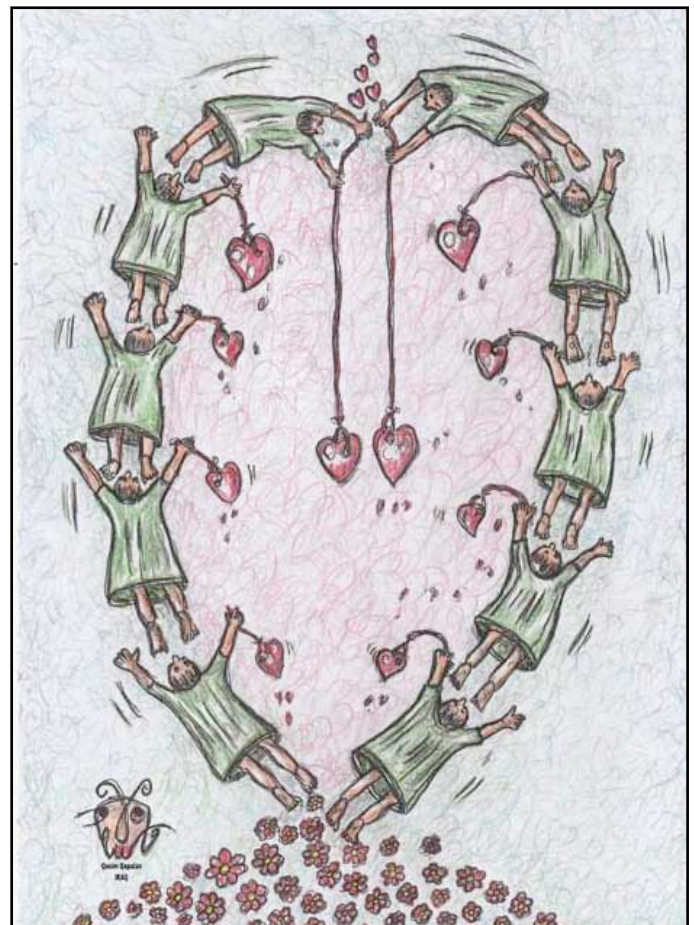
Burak Akçagün, Türkiye

Konstantin Chakhirov, Russia

Zhao Yunsheng Hi, China

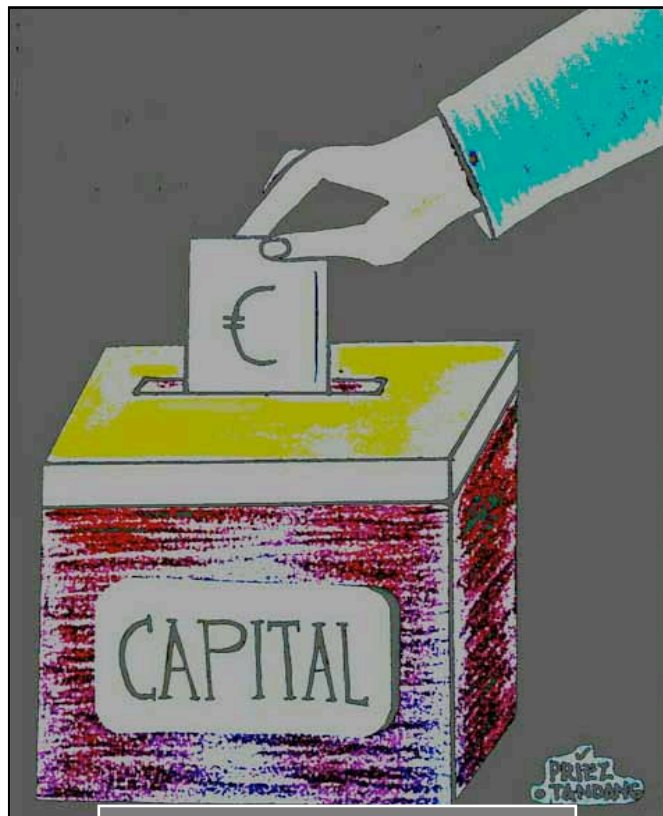
Qasim Ahmed Qapalan, Iraq

Hao Wen Lu, China

Shen Hong Li, China

Supriyanto Priez Tandang, Indonesia

ISSN 2975-5042

GODINA 5

BROJ 17

APOLON

Satira • Humor • Aforizam • Karikatura

APOLON DERGISİNDEN DAVET!

• Hırvatistan merkezli mizah ve hiciv dergisi APOLON, özdeyişler, hiciv, mizah, karikatürler ve bu türdeki diğer içeriklere yer vereceği 17. sayısına katkıda bulunmaya davet ediyor. Yalnızca daha önce yayımlanmamış eserler kabul edilecektir. Bu koşul, sosyal medya paylaşımları hariç olmak üzere, basılı ve elektronik ortamda yayımlanan eserler için geçerlidir.

Derginin 17. sayısının Ocak 2027'nin başlarında yayımlanması planlanıyor. Özdeyiş yazarlarını, epigram yazarlarını, hiciv yazarlarını, hafif mizahi düzyazı kaleme alanları, nükteli gözlemler yapanları ve kısa hiciv şiirleri yazarları (*en fazla iki şiir*) eserleriyle katılmaya davet ediyor. Karikatüristler de çalışmalarını gönderebilir. Gönderilebilecek eser sayısı: Özdeyiş: En fazla 10 adet. Kısa mizahi öykü: 1 adet. Hiciv yazısı: 1 adet, en fazla 500 kelimelik.

Karikatür: En fazla 5 adet (tercihen daha önce yayımlanmamış).

Katılım koşulları:

Katkılar için herhangi bir ücret ödenmemektedir. **Kabul edilen diller:** Boşnakça, Hırvatça, Sırpça, Karadağça, İngilizce, Fransızca, Portekizce ve Latin ya da Kiril alfabetlerini kullanan diğer diller.

Son gönderim tarihi: 15 Aralık 2026.

Eserlerinizi şu e-posta adresine gönderiniz:

casopisapolon@gmail.com

• Apolon, 2023 yılında yayımlanmaya başlayan dijital bir mizah ve hiciv e-dergisidir. Genel yayın yönetmeni, **Hırvatistan**'ın Cakovec kentinden şair, özdeyiş yazarı ve karikatürist **Ivan Grahovec**'tir. Grahovec, derginin editörlüğünü yapmanın yanı sıra haiku şiirleri, diğer şiir türlerini ve özdeyişler yazmakta; karikatürler çizmektedir. Dergi üç ayda bir, yani her üç ayda bir yayımlanmaktadır. Bugüne kadar 16 sayı yayımlanmıştır.

Katkıda bulunanlar kimler?

Apolon, özellikle hiciv ve edebiyat meraklıları arasında önemli bir ilgi görmüş ve kendine özgü bir okur kitlesi oluşturmuştur. Kuzey Makedonya ve Sırbistan'ın yanı sıra Fransa, Romanya, Bulgaristan, Çekya, Hindistan, Küba, Ukrayna, İran ve Brezilya gibi ülkelerden de katkılar alınmaktadır.

Yayın kurulu **Ivan Grahovec**, **Drazen Jergovic** ve **Emil Smisa**'dan oluşmaktadır.

Eserler, nitelikleri ve ele aldıkları konulara duydukları bağlılık doğrultusunda seçilmektedir.

INVITATION FROM APOLON MAGAZINE!

• **APOLON**, a Croatia-based humor and satire magazine, invites contributions for its 17th issue, which will feature aphorisms, satire, humor, cartoons, and other content of this genre. Only previously unpublished works will be accepted. This condition applies to works published in print and electronic media, with the exception of social media posts. The 17th issue of the magazine is scheduled for publication in early January 2027. It invites aphorism writers, epigrammatists, satirists, authors of light humorous prose, writers of witty observations, and authors of short satirical poems (maximum two poems) to participate with their works. Cartoonists may also submit their work. Number of works that can be submitted:

• Aphorisms: Maximum 10. • Short humorous story: 1. • Satirical essay/article: 1, maximum 500 words. • Cartoons: Maximum 5 (preferably previously unpublished).

• Conditions of participation: • No payment or fee is provided for contributions.

• Accepted languages: Bosnian, Croatian, Serbian, Montenegrin, English, French, Portuguese, and other languages using the Latin or Cyrillic alphabets.

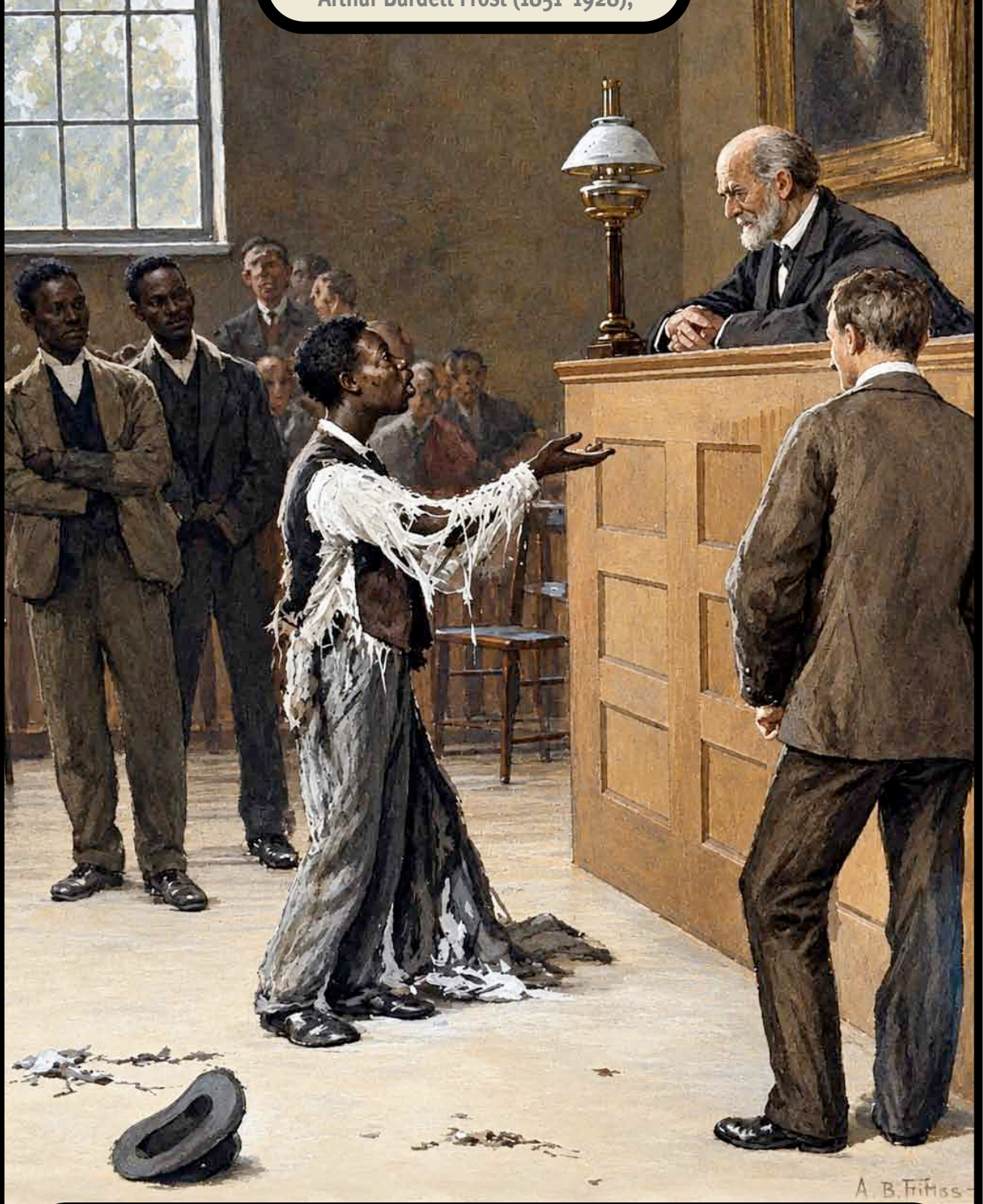
• Deadline for submissions: December 15, 2026. • Send your works to the following email address: casopisapolon@gmail.com

• Apolon is a digital humor and satire e-magazine that began publication in 2023. The editor-in-chief is Ivan Grahovec, a poet, aphorism writer, and cartoonist from Cakovec, Croatia. In addition to editing the magazine, Grahovec writes haiku, other types of poetry, and aphorisms, and draws cartoons. The magazine is published quarterly, meaning every three months. To date, 16 issues have been published. What kind of content is featured in the magazine? • Aphorisms: Sharp and witty commentaries on society, politics, and daily life. • Cartoons: Visual humor carrying a critical perspective. • Jokes and satirical writings: Works focusing mostly on political themes. The magazine strikes a balance between entertainment and critical thought, and does not shy away from tackling serious subjects. Who are the contributors?

• Apolon has attracted significant interest, particularly among enthusiasts of satire and literature, and has built a unique readership. Contributors come from different parts of the world as well as countries in the region. Contributions are received from **Croatia, Bosnia and Herzegovina, Montenegro, Kosovo, North Macedonia, and Serbia**, as well as from countries such as **France, Romania, Bulgaria, the Czech Republic, India, Cuba, Ukraine, Iran, and Brazil**. The editorial board consists of **Ivan Grahovec, Drazen Jergovic, and Emil Smisa**. Works are selected based on their quality and their commitment to the topics they address.

ILLUSTRATION

Arthur Burdett Frost (1851–1928),

Amerikalı sanatçı Arthur Burdett Frost'un, 1906 tarihli, kağıt üzerine guaj boya ile çalıştığı bu eseri muhtemelen bir dergide yayımlanmış. Sahne; Bir mahkeme salonunda, yoksul görünümlü siyah bir adam –muhtemelen Phil– hâkimin karşısında duruyor. Elini uzatarak birkaç küçük eşyayı/trinketi gösteriyor. Hâkim ise onu dikkatle dinliyor. Arkada başka siyah erkekler, sağ tarafta da başka bir adam görülüyor. Eserin konusu yalnızca bir mahkeme sahnesi değil; dönemin Afrikalı-Amerikalı toplumunun yoksulluk, adalet ve toplumsal konumuna ilişkin anlatı dünyasını da yansıtıyor. Frost (1851-1928), Amerikan illüstrasyonunun önemli isimlerinden biridir. Özellikle Joel Chandler Harris'in Uncle Remus öykülerinin illüstrasyonlarıyla tanınır. Aynı zamanda mizahi çizimleri, spor/hunting sahneleri ve gündelik Amerikan yaşamını gözlemleyen gerçekçi çizimleriyle bilinir.

Created by American artist Arthur Burdett Frost in 1906 using gouache on paper, this work was likely published in a magazine. The scene depicts a courtroom where a poor-looking Black man—likely Phil—stands before a judge, extending his hand to show a few small items/trinkets. The judge is listening to him intently. Other Black men are visible in the background, and another man can be seen on the right. The subject of the artwork goes beyond a mere courtroom scene; it also reflects the narrative world surrounding poverty, justice, and the social standing of the African-American community of that era. Frost (1851-1928) is a prominent figure in American illustration, best known for his illustrations of Joel Chandler Harris's Uncle Remus stories. He is also recognized for his humorous drawings, sports/hunting scenes, and realistic depictions observing everyday American life.

— Vous dites que vous m'aimez, donnez-m'en des preuves.
— Hélas, mon enfant, à mon âge, il faut me croire sur parole.

Fransız karikatürist Henri Gerbault'un 1900'lerden kalma eski bir karikatürü. Karikatürde yaşlı adamın güzel bir kadınla flört etme çabası anlatılıyor. Karikatürün başlığı: Şeytan Yaşlandı, (Fransızcası: Le Diable Devenu Vieux). Karikatürün altındaki diyalog: Kadın: Beni sevdiğinizi söylüyorsunuz, öyleyse bana bunun kanıtını gösterin. Adam: Ah, evladım, benim yaşımda artık sözüme inanmanız gerekiyor. Buradaki mizah, yaşlı adamın "beni sevdiğinizi kanıtlayın" talebine karşılık, yaşının artık herhangi bir fiziksel kanıt sunmasına izin vermediğini söylemesi üzerine kurulmuş. Başlıktaki "Şeytan Yaşlandı" ifadesi de bu cinsel/romantik imayı güçlendiren ironik bir gönderme.

An old cartoon from the 1900s by the French caricaturist Henri Gerbault. The cartoon depicts an elderly man's attempt to flirt with a beautiful woman. The title of the cartoon is: The Devil Grown Old (French: Le Diable Devenu Vieux).

The dialogue at the bottom of the cartoon: •Woman: You say you love me, so show me the proof of it.

- Man: Ah, my child, at my age, you just have to take my word for it. The humor here is built on the elderly man responding to the demand to "prove you love me" by stating that his age no longer permits him to offer any physical proof. The phrase "The Devil Grown Old" in the title is also an ironic reference that reinforces this sexual/romantic implication.

YOUNG CARTOONISTS from Türkiye

EYLÜL KARDEMİR

BUSE ÖZGER

Buse

ZELİHA ÇAKAN

GAMZE KURT

AYNUR ÖZDEŞ

ELİF BADUR

Bizi websitemiz üzerinden
takip edebilirsiniz.

You can also follow us
through our website

www.fenamizahdergi.com

international humor magazine
fena
mizah e-magazine

The worldwide cartoonists
at your fingertips...

Free!

you can follow on the our website!

Published with the contribution of the worldwide authors...

Türkiye'nin ilk ve tek uluslararası mizah dergisi

Turkey's Premier and Sole
International Humor Magazine

ferna

mizah

ALI DIVANDARI - Iran

